

abonmajška
sezona 07/08

POZIV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pomagajmo obnoviti bolnico Franjo!

Prispevke lahko nakažete na posebne račune »Za obnovo bolnice Franje«

Zadružna kraška banka - št. **26359**

Banca di Cividale - Kmečka banka - št. **404860**

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje - št. **700246**

Antonveneta (agencija 8 - Ul. Filzi) - št. **12970S**

z obrazom
svojega časa

www.teaterssg.it

Primorski dnevnik

NEDELJA, 7. OKTOBRA 2007

št. 237 (19.020) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

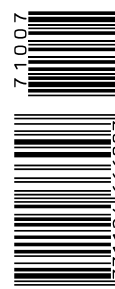
POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI **0,80€** (191,71 SIT)

Nova stranka: tveganje in izziv

SANDOR TENCE

Čez teden dni bodo primarne volitve za Demokrasko stranko. Čas zanje ni najboljši. Politika in politiki v Italiji v tem trenutku niso ravno na dobrem glasu, mnogi volilci leve sredine pa so razočarani nad to vlado, ki zlasti zaradi notranjih razhajanj ne more na noben način zaplavati v mirnejše vode.

S tega vidika predstavljajo primarne volitve veliko tveganje. V teh dneh se vrstijo napovedi o volilni udeležbi, ki bo na koncu najpomembnejši pokazatelj te preizkušnje. Te napovedi nihajo in marsikdo jih prilagaja svojim željam, zato bodo na koncu pomembne le številke.

Veliko tveganje torej, a tudi velik izziv. Združujejo se nekdanji komunisti in nekdanji demokristjani, italijanski politični sistem, ki je navajen zapletov in cepitev, pa se končno nekoliko poenostavlja. O voditeljih nove stranke ne bodo več odločali delegati in člani aparatov, temveč direktno ljudje na primarnih volitvah.

Tudi za Slovence, ki se prepoznajo v levi sredini, prinaša Demokratska stranka tveganja in izzive. Kot obstaja nevarnost, da bo DS le seštevek Levih demokratov in Marjetice, obstaja pri nas nevarnost, da bo to zgolj seštevek slovenske komponente LD in stranke Slovenska skupnost. Eden glavnih ciljev nove stranke je tudi ta, da se vanjo privabijo novi obrazi, ki jih za sedaj v manjšini (še) ni videti.

To bo vsekakor, če se ne motim, prvič, da tudi Slovenci (seveda tisti iz leve sredine) neposredno volijo in izvolijo svoje zastopnike. Tokrat v stranko, jutri, kdove, pa mogoče v kakšno manjšinsko organizacijo.

RIM - Minister Damiano odgovarja Ferreru

Ostre polemike o protokolu za delo

Bertinotti o »kalnih« odnosih med politiko, sodstvom ter radio-TV sistemom

6. ŠPORTNO SREČANJE ZŠSDI-UNIJA ITALIJANOV

V Trstu, na Padričah in v Trebčah v osmih različnih športih

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZŠSDI) in Unija Italijanov so se že šesto leto zapored - tokrat pri nas - pomerili na

športnem srečanju v osmih različnih panogah. Na tekmovališčih v Trstu (stadion 1. maja), Trebčah in Padričah se je v znamenju medse-

bojnega spoznavanja in sodelovanja zvrstilo več kot 130 športnikov in športnic.

Na 28. strani

RIM - Minister za delo Cesare Damiano odločno nasprotuje kakršnikoli spremembi protokola, ki ga je predsednik vlade Prodi podpisal s sindikati. Damiano se je oglasil, potem ko je minister Ferrero (Skp) spet prišel na dan z zahtevo po spremembah. V ospredju pa je še vedno tudi polemika, ki se je sprožila po četrtkovi TV oddaji Anno Zero, na kateri se je pravosodni minister Clemente Mastella spet znašel na zatožni klopi. Predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti je izrazil prepričanje, da odnosi med politiko in sodstvom ter politiko in radiotelevizijskim sistemom postajajo »zaskrbljujoče kalni«.

Na 32. strani

Srečanja SSk in LD o nastajajoči Demokratski stranki

Na 2. strani

Matejka Grgič o novogoriški fakulteti za humanistiko

Na 11. strani

Finančna delniška družba KB1909 v kratkem na ljubljski borzi

Na 14. strani

Sintetični kromosom omogoča nove oblike umetnega življenja

Na 31. strani

BORDON IMPIANTI ELETTRICI
BORDON ELEKTRICNE INŠTALACIJE

IDROSYSTEM
SKERK PAOLO

FOTOVOLTAIČNI in TERMIČNI sistemi
Specializirani smo v projektiranju, inštalaciji in vzdrževanju fotovoltaičnih in termičnih sistemov majhne, srednje in velike zmogljivosti. Nudimo vam vso potrebno dokumentacijo in načrte za izkoriščanje odloka z davčno olajšavo do 55% "Conto energia" z dne 19.02.07

Šempolaj, 15 - 34011 (TS)
Tel. 040.200727 Mob. 3482251122
www.bordonimpianti.com
info@bordonimpianti.com

Proseška postaja 29/F - Zgonik
Tel. 040.225035 Mob. 3332811793
www.idro-system.it
info@idro-system.it

EDIL CARSO S.R.L.

**GRADBENO
PODJETJE
IN OBNOVA ZGRADB**

Obrtna cona ZGONIK
Proseška postaja 29/B
Tel. 040.2528036 Faks 040.2529521
Mob. 348.5211656
www.edilcarso.it
e-mail: edilcarso@libero.it

SAFER
Sardo Stefano

• ŽELEZNINA
• BARVE
• GOSPODINJSKE
POTREBŠČINE
• ORODJE

PROSEK 195
Tel. in faks
040.225396

**GOSTILNA
VALERIA**
od leta 1904

odprti vsak dan
Dunajska cesta 52 • 34151 Opčine
tel. 040 211 204

DEMOKRATSKA STRANKA - Srečanja v okviru kampanje pred primarnimi volitvami

SSk za organiziran nastop LD za odraz večkulturnosti dežele

Prepričanje, da ustanovitev nove stranke pomeni pozitivno prelomnico v italijanski politiki

Kampanja za primarne volitve za Demokratsko stranko se bliža vrhuncu, saj bodo volitve potekale prihodnjo nedeljo, 14. oktobra, v vrsti javnih srečanj, ki jih prirejajo politične komponente bodoče strank, pa je treba omeniti včerajšnji tiskovni konferenci Slovenske skupnosti na svojem sedežu v Ul. Gallina ter predstavnikov LD Tamare Blažina in Giannija Cuperla v Prosvetnem domu na Opčinah.

SSk: nastopati organizirano in ne razpršeno

Na srečanju Slovenske skupnosti so - ob prisotnosti še drugih kandidatov na listi Slovenci za Morettona - deželni tajnik stranke Damijan Terpin, pokrajinski tajnik Peter Močnik, občinski svetnik Igor Švab in rajonski svetnik Boris Slama opozorili, da SSk želi sodelovati v procesu nastajanja Demokratske stranke, pri tem pa se je odločila predstaviti se s samostojno listo, ker želi nastopiti organizirano, ne pa razpršeno s posamezniki na raznih listah. Ustanavljanje Demokratske stranke bi moralo tudi zblížiti SSk in slovensko komponento Levih demokratov, saj to zblíževanje otežkočajo le malenkostne stvari. Stranka lipove vejice se vsekakor zavzema za federativni dogovor s novo stranko, podoben tistemu, ki ga je svojčas sklenila z Marjetico. Podpora Gianfrancu Morettonu za deželnega tajnika nove stranke izhaja prav iz njegove pripravljenosti doseči tak dogovor ter pripravljenosti, da slovenski stranki na prihodnjih deželnih volitvah omogoči samostojen nastop. Bruno Zvech pa je bil po mnenju predstavnikov SSk v zadnjih časih bolj nasprotnik kot zaveznik stranke lipove vejice zaradi nasprotovanja olajšani izvolitvi slovenskih predstavnikov v deželni svet in nasprotovanja dogovoru med SSk in DS. Glede nedavnega poskusa izključitve liste Slovenci za Morettona so na srečanju namignili, da je morda to želel biti nizek udarec kakega Morettonovega nasprotnika, ki se je ustrašil organizacijske sposobnosti SSk. Kot je ugotovil odbor garantov, pa je bila slednja leta 1996 soustanoviteljica Oljke na krajevni ravni, številni njeni predstavniki pa so bili izvoljeni na listah Oljke in Marjetice. Vsekakor primarne volitve lahko pomenijo prelomnico in preobrat na boljše za italijansko politično življenje. DS lahko res pomeni nekaj novega, ki bi vtilo novega poguma za politično udejstvovanje, predstavlja pa tudi priložnost, da se slovenski kandidati uveljavijo tudi v središču Trsta.

SSk bo v prihajajočem tednu imela tudi vrsto javnih srečanj s predstavitvijo liste Slovenci za Morettona. Tako bo jutri ob 20. uri srečanje v Mladinskem krožku v Dolini, v torek prav tako ob 20. uri v Kamnarski hiši v Nabrežini, v sredo ob 18.30 na strankinem sedežu v Ul. Gallina, v četrtek ob 20. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah, v petek pa ob 13. uri na turistični kmetiji Gruđen-Zbogar v Samatorci, kjer bo prisoten tudi Gianfranco Moretton.

Blažinova in Cuperlo: DS odraz večkulturnosti FJK

Na tiskovni konferenci v openskem Prosvetnem domu sta nastopila deželna svetnica Levih demokratov Tamara Blažina (kandidatka na državni listi Demokrati z Veltronijem) in poslanec te stranke v rimskem parlamentu Gianni Cuperlo ob prisotnosti sekcijskega tajnika LD za Vzhodni Kras Stanislava Kalca in nekaterih kandidatov list, ki so odraz LD (Za Zvecha z Veltronijem za Demokratsko stranko ter Za Zvecha z Veltronijem za novo demokratsko obdobje). Glede na geopolitični položaj Furlanije Julijske krajine, je bilo rečeno, mora nova Demokratska stranka imeti močan pomen tudi na mednarodni ravni, obenem

Tiskovni konferenci predstavnikov Slovenske skupnosti (desno) in Levih demokratov (spodaj)

KROMA

mora biti tudi odraz večjezičnosti in večkulturnosti naše dežele. Bruno Zvech pooseblja te značilnosti nove stranke, njegova kandidatura na mesto deželnega tajnika pa pooseblja tudi pozitivno izkušnjo Demokratične zaveze na deželni ravni.

Drugače DS nastaja iz volje po združevanju, stapljanju in srečevanju. Do tega prihaja, ker so posamezne stranke na levi sredini razumele, da nobena od njih ni samozadostna in ni v stanju se spopasti s problemi ter nuditi odgovorov nanje. Poleg tega ne moreš učinkovito vplivati na politično dogajanje, če imaš samo deset oz. petnajst odstotkov glasov. Primarne volitve 14. oktobra bodo predstavljale tudiakovostni skok, saj bo prišlo do združitve kultur in tradicij italijanskega reformizma. Na vsedržavni ravni je bila izražena podpora Walterju Veltroniju za tajnika nove stranke. Prav je, da se podpre Veltronija, saj je ravno on najbolj sposoben združevati različne kulture in tradicije, dalje ima prepričljivo vizijo prihodnosti Italije, ima pa tudi izkušnje. Na deželni ravni pa je ravno zaradi teh lastnosti najbolj primeren Bruno Zvech. Pomembno je tudi, da bodo polovico izvoljenih predstavnikov v organe nove stranke predstavljale ženske. (iz)

DS - Garanti

Camerini odstopil

Bivši senator Fulvio Camerini, predsednik deželnega odbora garantov, ki se ukvarja s prizivi proti izključitvi list za primarne volitve za Demokratsko stranko, je odstopil s tega mesta. Razlog za to naj bi bil v nesoglasjih z vsedržavnim odborom garantov, ki naj bi pred dnevi pozval, naj se sprejmejo prizivi nekaterih list, čeprav so vsebovale nepravilnosti. Gre za listo, s katero se je kandidat za deželnega tajnika DS Francesco Russo hotel predstaviti v Pordenonu, ki pa ima le pet kandidatov, dočim se zahteva prisotnost osmih kandidatov na listi. Iz Rima naj bi Camerinija pozvali, naj omogoči čimvečje sodelovanje državljanov s tem, da dopusti izredno dopolnitev list, na katerih je število kandidatov manjše od dveh tretjin sedežev, ki jih ima dano volilno okrožje. Od tod tudi poziv, naj sprejme pritožbo Russove liste. Camerini pa se s tako interpretacijo ni strinjal in je odstopil.

SKGZ - Imena in priimki

Predstavitev brošure v Bazovskem domu in v Narodnem domu

Po prvi predstavitvi v Miljah bo v prihodnjih dneh SKGZ v sodelovanju z včlanjenimi organizacijami in društvu priredila dve javni predstavitvi najnovejše publikacije na področju uveljavljanja slovenskega jezika z naslovom Pravica do imena in priimka. Predstavitvi bosta v sredo, 10. oktobra, ob 20.30 v Bazovskem domu v Bazovici in v četrtek, 11. oktobra, ob 18. uri v Narodnem domu v Trstu. Brošuro je uredila absolventka na pravni fakulteti v Trstu Marjetica Možina, ki bo knjigo predstavila skupaj z deželnim tajnikom SKGZ Igorjem Gabrovcem. Brošura je izšla v začetni nakladi 2000 izvodov, ki jih SKGZ deli brezplačno.

V zadnjem času se čedalje več pripadnikov slovenske manjšine v Italiji odloča za ponovno pridobitev izvirnega priimka ali za pridobitev slovenske oblike imena. Po odobritvi zaščitnega zakona je tudi postopek mnogo enostavnejši, obenem pa zakon določa, da je brezplačen. Priročnik SKGZ je nastal z namenom, da strnjeno povzame osnove pravnih virov, ki zagotavljajo vsakemu državljanu neodtujljivo pravico do svojega imena in priimka v izvorni obliki kot tudi nudi pregled nad zakonskimi določili, ki urejajo postopke za udejanjenje te pravice in ponazarja potek postopkov s praktičnimi napotki in primeri. Brošura v formatu A5 obsega 26 strani, ki jih polnijo nadvse uporabne informacije, pa tudi pričevanja vidnih pripadnikov naše skupnosti, ki so se v minulih letih že odločili za spremembo priimka. Resno vsebino hudomušno dopolnjujejo vinjete skupine Vile&Vampi.

SKGZ - Gabrovec

Kdo želi preprečiti obnovev KGS?

Usoda Kraške gorske skupnosti je vezana na postopek sprejemanja zakonskega osnutka št. 247, ki ga je pripravil deželni odbor in je trenutno v razpravi pristojnih deželnih organov. V 14. členu zakona, ki nosi naslov »Norme za razvoj in ovrednotenje gorskega območja«, je izrecno predvidena ponovna ustanovitev KGS, za kar se je izrecno obvezal predsednik Illy. »Gre za zadnjo možnost, ki se ponuja kraškemu prebivalstvu, da ponovno pridobi pomemben instrument za samostojno upravljanje in ovrednotenje kraškega teritorija,« ugotavlja pokrajinski predsednik SKGZ Igor Gabrovec, ki pa v isti sapi izraža zaskrbljenost zaradi določenih pobud, ki lahko resno ogrožajo možnost ponovne pridobitve KGS. Medtem ko zakonski osnutek deželnega odbora predvideva, da lahko že pristanek najmanj štirih kraških občin sproži postopek ustanovitve KGS, se je v drugi deželni komisiji, ki bo zasedala v torek, pojavil amandma, ki število občin dvigne na najmanj osem, opozarja Gabrovec. Omenjeni amandma, ki tako formuliran resno ogroža vsako možnost oživitve KGS, je podpisal deželni svetnik Levih demokratov Renzo Petris. Tržaški predsednik SKGZ Igor Gabrovec zato poziva člane pristojne deželne komisije (od slovenskih svetnikov jo sestavlja le Bruna Zorzini), da odločno zavrnejo omejevalni amandma in potrdijo zakonsko besedilo v izvirni obliki, ki se še najbolj približuje potrebam kraškega prebivalstva in pričakovanjem zainteresiranih občinskih uprav. »Kraško gorsko skupnost je s političnim aktom svojčas ukinila desnica in tragično bi bilo, ko bi še drugič in dokončno padla, tokrat pod »prijateljskimi« streli...,« zaključuje sporočilo za javnost Igor Gabrovec.

SLOVENIJA - Predsednik

Prihodnji ponedeljek srečanje s kandidati

V Kulturnem domu v Trstu v organizaciji SKGZ in SSO

V nedeljo, 21. oktobra, bodo državljanke in državljani Republike Slovenije izbirali novega predsednika države. Za predsedniški funkcijo se bodo na volitvah potegovali Danilo Türk, Lojze Peterle, Mitja Gaspari, Zmago Jelinčič, Elena Pečarič, Darko Krajnc in Monika Piberl.

Krovni organizaciji slovenske manjšine v Italiji, Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij, prirejata javno srečanje, na katero so bili vabljeni vsi predsedniški kandidati in kandidatke. Srečanje se bo odvijalo v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu v ponedeljek, 15. oktobra, ob 17. uri. Soočanje s kandidati bosta vodila novinar slovenskega uredništva RAI Ivo Jevnikar in odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič, ki bosta pogovor usmerjala na tematike čezmejnega sodelovanja in odnosov med Slovenijo in Italijo s posebnim poudarkom na vlogi slovenske narodne skupnosti v Furlaniji Juljski krajini. Priložnost bo, da tudi zamejska javnost neposredno spozna kandidate, ki se potegujejo za najvišjo institucionalno funkcijo v matični domovini. Govor bo tudi o zdajšnjem politično-gospodarskem stanju v Sloveniji v času, ko se država pripravlja na ukinitvev schengenske meje z Italijo in na semester predsedovanja Evropski uniji.

ŽELEZARNA - V primeru nadaljnjega onesnaževanja

Minister za okolje podpira zaprtje železarne

Tudi deželni odbornik Cosolini opozarja, da zdravja občanov ne moremo žrtvovati za nobeno ceno

»Agenciji za zaščito okolja in za tehnične storitve (Apat) sem dal navodila, da že prihodnji teden poskrbi za napotitev izvedencev v Trst. Imeli bodo nalogo, da potrdijo veljavnost doslej zbranih podatkih in opravijo dodatne monitoraže o emisijah železarne.« Tako je včeraj izjavil minister za okolje Alfonso Pecoraro Scanio glede najnovejših podatkih o onesnaževanju, ki ga povzroča škedenjska železarna.

Meritve, ki jih je opravil univerzitetni center Cigra (slednji dela po navodilu tržaškega državnega tožilstva), so pokazale, da je koncentracije drobnih prašnih delcev MP10 in benzopirena, ki je kancerogen, daleč presegla dovoljeno mejo. Iz podatkov o koncentraciji MP10 na primer izhaja, da je bila 22. julija koncentracija MP10 skoraj 175 mikrogramov na kubični meter, medtem ko je najvišja dovoljena količina 50 mikrogramov na kubični meter. Predpisano je tudi, da 50 mikrogramov na m³ ne bi smeli preseči več kot 35-krat na leto in da bi moralo letno poprečje znašati največ 40 mikrogramov na m³. Izredno zaskrbljujoče so tudi številke o prisotnosti benzopirena. Letno poprečje ne bi smelo presegati 1 nanogram na m³, vendar je bila vse dni, ko so opravljali meritve, količina višja (1. maja je na primer znašala kar 90,04 nanograma na m³). Istočasno so opravljali meritve tudi pri univerzi, kjer je bila koncentracija benzopirena z izjemno enega dne (2. februar) stalno pod 1 nanogramom na m³, koncentracija MP10 pa stalno pod 50 mikrogrami na m³, tako da ni nobenega dvoma o tem, kaj je treba iskati krivca za onesnaženje.

Župan Roberto Dipiazza je že napovedal, da bo odredil zaprtje škedenjskega obrata, če podatki za september ne bodo pokazali, da so se razmere popravile.

»Podatki so zaskrbljujoči,« je včeraj še izjavil minister Pecoraro Scanio, »ugotovljena prekoračitev predstavlja nevarnost za zdravje ljudi in za okolje v celoti. V primeru, da bodo številke potrjene, bo ministrstvo za okolje podprlo izbire, ki so po županovi oceni primerne, da se izognemo nadaljnji škodi.«

»Če bo župan moral uveljaviti zakon z izdajo odloka proti železarni, mislim, da je to njegova civilna in moralna dolžnost,« je menil deželni odbornik za delo Roberto Cosolini. »Upajmo, da obstajajo pogoji,« je še pristavil, »da bi Arvedi, potencialni kupec obrata, z novimi vlaganji lahko našel rešitev, ki bi zagotavljala zaposlitveno raven ter zaščito okolja in zdravja. Na vsak način,« je zaključil Cosolini, »zdravja občanov ne moremo žrtvovati za nobeno ceno.«

Razumljivo so z razvojem dogodkov zelo zaskrbljeni sindikati. Kot smo že poročali, so se zastopniki Cgil, Cisl, Uil že predsinočnjim sestali z županom Dipiazzo, v sredo pa se bodo z njim ponovno srečali, na sestanku bo tudi deželni odbornik za delo Roberto Cosolini. Proučili bodo možnosti, da bi v primeru izredne dopolnilne blagajne zaposlenim zagotovili sedanjí nivo prejemkov. Po mnenju tajnika Cgil Franca Belcija bi si breme za te delavce moralo prevzeti vse mesto. Na srečanju bodo namreč iznesli stališče, da bi morale krajevne ustanove zagotoviti kritje razlike med zneskom, ki bi ga uslužbenci prejemali, če bodo uvedli dopolnilno blagajno, in pa sedanjo plačo. Poleg tega bodo iznesli zahtevo po dodatnih socialnih blazilcih.

Župan Dipiazza je napovedal, da se s takšnim stališčem strinja: »V primeru, da bi vlada kot predvideno zagotovila 80% redne plače,« je pojasnil, »bi si krajevne uprave, v prvi vrsti občina in dežela, morale prevzeti preostalih 20%.«

Škedenjska železarna je že dolgo pod drobnogledom

KROMA

MIELA - Zaključek posveta o laičnosti žensk

O državljskih pravicah in še aktualni podobi ženske-žrtve

V gledališču Miela je tudi včeraj dopoldne vladalo veliko zanimanje za vprašanje laičnosti in žensk. V okviru dvodnevne posveta z naslovom »Laičnost žensk: domače navade in družbene pravice«, ki ga je priredila deželna komisija za enake možnosti med moškimi in ženskami, se je razvila zanimiva razprava, ki je orisala kočljiv položaj žensk v italijanski, francoski in španski družbi. Poglavitno vlogo so tudi včeraj odigrale njihove državljanske pravice, dostojanstvo in odnos s Cerkvijo.

Na včerajšnjem dopoldanskem srečanju, ki ga je vodila docentka zgodovine na ljubljanski univerzi Marta Verginella, je prišlo na dan predvsem nazadovanje Italije v primerjavi s Španijo in Francijo; v naši državi je vprašanje laičnosti namreč močno povezano z vprašanjem pravic, ki jih uživajo ženske. Ravno o pravicah, pravza-

prav o samih ustavnih členih, je najprej spregovorila predsednica deželne komisije Renata Brovedani. Poslušalcem je ponudila jasen pregled nad ustavnimi zakoni, ki opozarjajo na uveljavljanje enakih pravic moških in žensk na trgu dela, v sklopu javnih funkcij in kar zadeva volitve; začrtala je nekakšno postopno pot, ki so jo ženske pravice opravile od leta 1948 do današnjih dni, ko je ravnesje med spoloma k sreči skorajda izenačeno. Besedo je nato prevzela docentka zgodovine v Pisi Anna Scattigno, ki se je v svojem posegu zaustavila pri zgodovinskem konfliktu med ženskami in Cerkvijo, pri vprašanju splava in ločitve. Tema laičnosti je po njenem mnenju ženskam še tuja, obžalovala pa je tudi pomanjkanje širše mreže, ki bi omogočala različnim generacijskim kulturam trenutek skupnega soočanja in začrtovanja nadaljnjih ukrepov.

O podobi ženske - žrtve je nazadnje spregovorila še pobudnica posveta docentka zgodovine na tržaški univerzi Luisa Accati. V sodelovanju s tržaškim centrom proti nasilju Goap je govnica, na podlagi številnih izvedenih raziskav, prikazala položaj žensk, žrtev nasilja. Izpostavila je žal negativno dejstvo, da nekatere ženske sploh ne poznajo svojih pravic in nima jo dostojanstva; zaznamuje jih globok občutek žrtvovanja za družino, za moža in tudi za otroka Govornica je tudi spodbudila razmislek glede vprašanja kako ukrepati proti tem socialnim in kulturnim pogojevanjem. Nazadnje se je še zaustavila pri vmešavanju politike v cerkvene zadeve, pri ponujanju vnaprej danih teorij, s katerimi postaja vsakodnevno medijsko ozračje res prenasičeno, pri pomanjkanju pravih modelov in državljske vzgoje.

BENCIN - Protest črpalkarjev

Samo gorivo po polni ceni

Opozoriti hočejo na razmere, ki bodo po ukinitvi sedanjih ugodnosti - Država bo denar vrnila deželi

V sredo, četrtek in petek bodo na črpalkah točili samo gorivo po polni ceni. Za ta korak so se odločili upravitelji črpalk, člani Figsc-Conffommerceio, in sicer z namenom, da opozorijo na razmere, ki bodo veljale, ko ne bo več bencina po znižani ceni. Po njihovem mnenju namreč oblasti ne bi smele sprejeti ukinitve te ugodnosti brez ustrezne zaščite pred konkurenco črpalkarjev z onstran meje. Tukajšnji avtomobilisti, pravijo črpalkarji, bodo torej kot nekoč spet množično romali onstran meje, ker je popust pri ceni deželnega bencina preskromen, da bi jih lahko zadržal.

Oglasil se je tudi senator Fi Camber, ki ugotavlja, da je svet EU izrecno dopustil ohranitev bencina po znižani ceni do 31.12.2006, zatem do 31.7.2007 in končno do konca letošnjega leta. Camber se sedaj obrača do predstavnikov dežele in države, ki so večkrat zagotovili, da se bodo zavzemali za postopno ukinitvanje ugodnosti in sprašuje, kakšne korake je rimska vlada podvzela v tem smislu.

Ob tem velja spomniti, kaj predvideva novi finančni zakon. Bencin po znižani ceni v tržaški in goriški pokrajini ter v 25 občinah videmske pokrajini velja nekaj več kot 100 milijonov evrov. Toliko bo z novim letom prejel država, nekaj manj bodo izgubili posamezniki in podjetja, ker se vedno ostane deželni bencin. Država pa bo ta denar vrnila deželi, ki ga bo zatem razdelila v korist zainteresiranega teritorija. Država bo dala celo več, odstopila bo 29,75€ davka na bencin in 30,34€ davka na plinsko olje, kar naj bi znašalo okrog 140 milijonov evrov.

Policija je zaprla agencijo za športne stave v Ul. Ginnastica

Policija je zaplenila prostore in naprave v agenciji za športne stave v Ul. Ginnastica 15/A, poleg tega je upravitelja prijavila sodišču. Ugotovili so namreč, da je 39-letni B.D. sprejemal stave tudi za nekatere angleške bokmakerje, kar je po zakonu prepovedano. Za tiste, ki bodisi v Italiji kot v tujini na skrivaj sprejemajo ali zbirajo stave, po telefonu ali telematsko, je predvidena zaporna kazen od šestih mesecev do treh let.

V agenciji v Ul. Ginnastica so uslužbenci pri okencih namreč sprejemali denar, izdajali potrdila in izplačevali denar morebitnim dobitnikom, vendar v korist neke družbe iz Liverpoola. Dejansko so opravljali plačano posredniško dejavnost, kar je po zakonu o zbiranju stav prepovedano. Vsakdo je lahko stavil na katerikoli športni dogodek, na podlagi kvota, ki so bile vsak dan razobešene v prostorih agencije. Upravitelj je zaradi enakega kaznivega dejanja bil prijavljen že leta 2004, tedaj je stave zbiral za tekmovanja v Italiji, vendar je bil brez ustreznega dovoljenja, zapadlo mu je 31. decembra 2003.

Dela na cestni signalizaciji

Tržaška občina sporoča, da bo v naslednjem tednu v nočnih urah (od 20.30 do 7. ure) urejala cestno signalizacijo v nekaterih mestnih predelih. Jutri bo na vrsti ulica Fabio Severo (od ulice Cantù, mimo Trga Evropa in ulice Valerio), v torek, 9. oktobra, ulice San Marco, Von Bruck in Campi Elisi, v sredo, 10. oktobra, drevored Campi Elisi, v četrtek, 11. oktobra, pa še Vrdelska cesta, cesta za Lonjer, ulica Timignano in območje bivše psihiatrične bolnišnice. V primeru slabega vremena bodo dela premestili na drugi datum.

V Nabrežini srečanje za Demokrasko stranko

Ženske kandidatke na listah »za Zvecha z Veltronijem za Demokrasko Stranko« in »za Zvecha z Veltronijem za Novo Demokrasko obdobje« se bodo srečale z občani jutri, 8. oktobra 2007, ob 18. uri, v Kamnarski hiši v Nabrežini št. 158. Prisotni bodo: Bruno Zvech, kandidat za deželne tajnika Demokrasko Stranke Tamara Blažina, kandidatka na listi Demokrati z Veltronijem za vsedržavno ustanovno skupščino Laura Famulari, kandidatka na listi za Zvecha z Veltronijem za Demokrasko Stranko v 2. okrožju Marisa Skerk, kandidatka na listi za Zvecha z Veltronijem za Novo Demokrasko politično obdobje v 2. okrožju in ostale kandidatke.

Izlet v Ribnico s KRD Dom Briški

KRD Dom Briški vabi v soboto, 13. oktobra, vse občane nad 65. letom starosti iz Devina Nabrežine, Zgonika in Repentabra na izlet v Ribnico. Udeleženci si bodo ogledali Ribnico in okoliške zanimivosti (grad, cerkev, muzej suhe robe), obiskali spretno lončarje, Škrabčevo domačijo ter se ustavili na kosilu v eni od starih ribniških gostiln. Polni energije se bodo po kosilu napotili na obisk k suhorobarju, ki jim bo pokazal, kako nastane tipična lesena ribniška posoda. Na poti proti domu pa čaka udeležence še kratek ogled cerkvice v Novi Šifti. Izletnikom bo vodička nudila vse potrebne razlage in informacije, udeležila pa se ga bosta tudi predstavnika KRD Dom Briški. Izlet in kosilo sta brezplačna, saj spadata v Projekt »Ostareli Skupaj« prvega območnega socialnega načrta zgoraj navedenih Občin.

Odhod z avtobusom ob 7.30 s trga Sv. Roka v Nabrežini (Občina Devin Nabrežina), ob 7.50 s trga v Briških (Občina Zgonik) in ob 8. uri izpred spomenika v Repnu (Občina Repentabor). Povratak je predviden v poznih popoldanskih urah. Za podrobnejše informacije in vpise, pokličite v večernih urah na tel. št. 346/5913119 (Norma). Mesta so omejena.

OLJKARSTVO - Tekmovanje Olio capitale

Med nagrajenimi tudi Aleksij Mahnic iz Brega

Nagrajeni so predstavili svoje ektradeviško oljno olje na tržaškem sejmu junija letos

Nagrajevanje najboljših ektradeviških oljnih olj prve izvedbe tekmovanja Olio Capitale je potekalo v petek, 5. oktobra ob 17. uri v prostorih tržaške občinske palače. Nagrajeni so bili najboljši oljkarji, ki so razstavljali svoja ektradeviška olja na tržaškem vzorčnem sejmu od 10. do 12. junija letos oziroma natančneje tisti razstavljalci, ki so se na tekmovanje prijavili. Od 145 razstavljalcev se je tekmovanja udeležilo 69 oljkarjev. Med finalistami kategorije lahke sadnosti se je uvrstilo tudi slovensko kmetijsko podjetje Alekseja Mahnica iz Brega.

Družba Fiera Trieste Spa je v sodelovanju s telematskim tehnikom Teatro Naturale poskrbela za organizacijo tekmovanja. Ektradeviška olja so bila razdeljena v tri kategorije, in sicer v kategorijo lahke, srednje in intenzivne sadnosti. Za prve so bila proglašena sledeča kmetijska podjetja: v kategoriji lahke sadnosti Podere Poggioli di Montegozzi iz Toskane, v kategoriji srednje sadnosti kmetijska zadruga Coop. degli Olivicoltori di Campidano di Oristano s Sardinije in v kategoriji intenzivne sadnosti Azienda Rollo di Ragusa s Sicilije. Ljudsko žirijo pa je prepričala kmetijska zadruga Poggio Torselli di Casciano Val di Pesa iz Toskane. Nagrajenec je bilo seveda več, vendar naj omenimo vsaj še Slovence Borisa Jenka in Evgena Glavino, ki sta se uvrstila med finalistice v kategoriji srednje sadnosti.

Za priložnostni pozdrav je poskrbel občinski odbornik za gospodarski razvoj in decentralizacijo Paolo Rovis, ki je izpostavil namen take vrste specializiranih sejmov in tekmovanj. Namen se namreč kaže prav v visoki kvaliteti ektradeviških oljnih olj. Besedo je nato prevzel predsednik družbe Fiera Trieste Spa Fulvio Bronzi, ki je poudaril, da take vrste sejmi in nagrajevanja neposredno kažejo na visoko stopnjo kulture in razvoja določenega teritorija. Na vzorčnem sejmu junija, kot je nadaljeval Bronzi, je bilo prisotnih kar 37 tujih kupovalcev. Poleg tega, organizatorji niso pričakovali, da se bo na tekmovanje prijavilo kar 69 kmetijskih zadrug tako iz Italije kot iz tujine. Zaradi tega bo naslednja izdaja sejma, od 7. do 9. marca, obširnejša in bo potekala na drugi lokaciji, kot samostojni specializirani sejem, je zaključil Bronzi. (Več o naslednji izvedbi na www.oliocapitale.it.) Sledil je poseg Borisa Pangerca, predstavnika združenja Mest olja, ki vključuje pri nas poleg Trsta tudi Milje in Dolino. Predsednik skupščine tržaške

Aleksij Mahnic s ponosom kaže priznanje

KROMA

ga pokrajinskega sveta je opomnil navzoče, da z bližajočo se ukinitvijo meja, bo Trst pridobil strateško pozicijo za oljarstvo, saj bo tako še lažje lahko osvajal bližnje trge in spodbujal razvoj v oljarstvu. Sledili so še trije posegi, poseg podpredsednika tržaške pokrajine Walterja Godine, predstavnika Trgovinske zbornice Walterja Stanisse in izvedenca v oljarstvu Luigija Caricata. Slednji je med drugim poudaril, da kljub temu da je 88 odstotkov vsega olja pridelanega v južni Italiji, verjame, da Trst nosi v sebi velik potencial.

Nagrajenec iz Brega Aleksij Mahnic je po prejemu obeležja izjavil za Primorski dnevnik: »Občutki so seveda zelo lepi. Rad bi se zahvalil vsem, ki so verjeli v projekt in prispevali pri njegovem udeležanju. Seveda bi se rad zahvalil tudi svoji družini, predvsem za potrpljenje in podporo. Priznanje bi posvetil prijateljem oljarjem, ki so se združili pod oznako Ekstra deviško olje z zaščitnim poreklom DOP TERGESTE.«

Jasmina Strekelj

SDZPI - Vpisovanje v tečaja

Komunikacija in priprava na ECDL

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje vpisuje v tečaja Komunikacija in tehnike dela v skupini (48 ur) ter Priprava na ECDL Core Start (72 ur). V slednjem tečajniku obdelajo štiri od sedmih modulov evropskega računalniškega spričevala: uporaba računalnika in upravljanje datotek, obdelava besedil, preglednice, podatki in komunikacije.

Na tečaja se lahko vpišejo zaposleni v zasebnih podjetjih, ki delujejo v Furlaniji-Juljski krajini; tečaja sta namenjena tudi delavcem z atipičnimi delovnimi pogodbami, kot so pogodbe za določen čas, part time, vajeništvo, projektno delo, občasno delo, pogodba o vključevanju.

Vpišejo se lahko tudi delavci, ki imajo več kot 45 let starosti, ter delavci, ki so dokončali samo osnovno šolo oziroma so zaključili obvezno šolanje. Stalno bivališče v deželi pa ni pogoj za vpis. Pobuda spada v okvir Deželnega kataloga permanentnega izobraževanja in je financirana s sredstvi zakona 236/93. Vpisnina znaša 1 evro za vsako uro tečaja, plačila so oproščeni delavci v dopolnilni blagajni ali v mobilnosti. Tečaji bodo potekali dvakrat tedensko v večernih urah na tržaškem sedežu SDZPI, v ulici Ginnastica 72. Vse potrebne informacije nudi tajništvo Zavoda od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro na telefonski številki 040/566360.

Danes 7. Rojan Day

Mlado kulturno-športno društvo Rojanski Krpan prireja danes že sedmi Rojan Day z zbirališčem ob 15. uri pri openskem Obelisku. Predviden je sprehod, ki se bo vil po prvem delu Napoleonske ceste, mimo slikovitega Trsteniškega gozda, Škalešante in Piščancev do Cesarjev, kjer bo na domačiji gospe Anite Perič Altherr (Ulica degli Olmi 23), prijazne Krpanove gostiteljice, običajna vrtna veselica. Krajši kulturni spored bo tokrat oblikovala sama gospa Anita, ki obljublja predvajanje originalnih diapozitivov o umetniku Lojzetu Spacalu. Rojan Day se bo zaključil kot ponavadi z družabnostjo in paštašuto v režiji Planinskega društva Rojan.

Tečaj študijskega centra Melanie Klein

Študijski center Melanie Klein prireja tudi letos tečaj za dojenčke in njihove starše z naslovom Prvi koraki. Štiri srečanja bodo posvečena masiranju dojenčka s tehniko Body Work, preostali dve pa dejavnostim v bazenu. Število mest je omejeno, tečaj, ki je namenjen otrokom do 7. meseca starosti, se bo začel 15. oktobra. Vsakršna informacija je na voljo na sedežu ŠC Melanie Klein v Ul. Cicerone št. 8.

Pod mentorstvom kliničnih pedagogov se bodo starši spoprijeli z masazno tehniko, ki pripomore k temu, da starši vzpostavijo z otrokom harmoničen in globok odnos, ki temelji na neverbalni komunikaciji. Tehnika Body Work, skratka, krepi čustveno navezanost med starši in otrokom. Na tečaj so vključeni tako mamice kot očetje. Cilj dejavnosti v bazenu je ta, da otroci pridejo v stik z vodo in jo vzljubijo, saj je dobro, da do tega stika pride čim prej. Otroci se v vodi postopoma nauči plavati, pri tem razvija motoriko, reflekse in dihalne sposobnosti.

Predavanje v središču Veritas

Kulturno središče Veritas je pričelo s ciklusom predavanj, ki bodo letos na temo »čas in praznik«. V sredo, 10. oktobra ob 18.30, bo na sedežu središča v Ul. Monte Cengio 2/1a predavala antropologinja Anna Maria Rondini. Naslov predavanja je »Med Penelopo in Odisejem«. Za informacije: tel. 040-569205, fax 040-5705639, e-mail centroveritas@gesuiti.it, spletna stran www.centroveritas.it ali pri tajništvu od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30.

Koncert za šolo Waldorf

Steinerjevo pedagoško združenje bo danes ob 16.30 v podporo šole Waldorf v Zgoniku organiziralo koncert klasične glasbe. Koncert bo v dvorani Rovis pri Ginnastici Triestini, v Ul. Ginnastica 47. S skladbami J. S. Bacha, C. Debussyja in R. Schumannja se bodo predstavili Clara Bensa (violina), Alessandro Sluga (violončelo) in Irina Ovtchinnikova (klavir).

UL. SAN NICOLÒ - Uradno odprtje nove delikatesne trgovine Masè

Ne samo trgovina, ampak tudi bife

Gre za nov koncept trgovine, v kateri si bodo stranke poleg nakupa lahko privoščile tudi kosilo ali prigrizek - V prihodnosti nameravajo odpreti tako trgovino-bife tudi v Sloveniji

Pršuta in drugih dobrot v trgovini-bifeju ne bomo lahko le kupovali, ampak tudi jedli

KROMA

V petek je potekala uradna otvoritev drugače že od avgusta delujoče nove delikatesne Masè v Ul. San Nicolò. Če preštejemo vse delikatesne trgovine Masè, ki so se od leta 1870 ustanovile v Trstu, spoznamo, da je ta že trinajsta. Vendar se nova trgovina značilno razlikuje od ostalih, saj ne odgovarja klasičnemu kalupu, v kolikor si stranke ob nakupu lahko privoščijo tudi kosilo, večerjo ali prigrizek. Ne gre torej le za delikatesno trgovino, temveč za trgovino-bife, ki ponuja kvalitetne in rafinirane krožnike pod geslom »Fast Good Food«. Otvoritev sodi namreč v širši projekt nove strategije družine Masè, ki med drugim načrtuje, da bo v kratkem odprla tako trgovino-bife tudi v Ljubljani.

Na otvoritvi je najprej spregovoril Andrea Masè, ki je izpostavil novo izdelano marketinško strategijo. Masejevi bodo tipične tržaške dobrote, kot sta kuhan in pečen pršut, poskusili uspešno prodajati tudi izven Furlanije-Juljske krajine. Vsaka podružnica, je poudaril Masè, bo sledila štirim premisam: kakovostno izdelanemu designu, kvalitetni strežbi, pestri

raznolikosti v ponudbi in novosti, da kupci lahko na isti lokaciji nakupujejo in jedo. Besedo je nato prevzel Andreov oče Tullio Masè, ki je ocenil, da je ključ uspeha take vrste podviga v pravem ravnovesju med inovacijo in tradicijo.

Za boljše informacije o razširitvi dejavnosti družine Masè smo povprašali Liceria Degrassija, ki je zadolžen za izdelavo marketinške strategije. Načrt vključuje ambiciozno podjetniško prenovu, ki predvideva, da bo v naslednjih petih letih zaživel kar sto novih rafiniranih trgovin-bifejev, ki bodo prekorčili meje naše dežele in nastajali tudi v Venetu, Lombardiji, na Tridentinskem in Južnem Tirolskem, v Sloveniji, Avstriji, Franciji in Nemčiji. V Trzinu že uspešno obratuje take vrste trgovina, v Vidmu in Gradežu pa načrtujejo otvoritev v novembru. V bližnji prihodnosti bodo ustanovljeni tudi prodajni kotički v marketih in na letališčih. Kot je poudaril Degrassi, bo šlo za izdelano kulinarčno ponudbo, saj bo strankam na voljo širša gastronomska izbira. (js)

KNJIGARNA MINERVA - Predstavitev prevoda Verčeve kriminalke

Skrivnost turkizne meduze lahko prebirajo tudi italijanski bralci

V italijanskem prvevodu Laure Sgubin se naslov glasi *Il mistero della medusa turchina*

Knjiga Sergeja Verča v italijanskem prevodu

KROMA

V knjižarni Minerva so v petek pozno popoldne predstavili italijanski prevod knjige Sergeja Verča *Skrivnost turkizne meduze*, ki v italijanščini nosi naslov *Il mistero della medusa turchina*. Prevod kriminalnega romana, za katerega je poskrbela Laura Sgubin, je pred kratkim izšel v zbirki *Luoghi del Delitto* pri rimski založbi Robin Edizioni. Predstavitev knjige sta z branjem odlomkov iz knjige popestrila gledališka igralca Elke Burul in Franko Korošec.

Knjigo je predstavil avtorjev brat prof. Ivan Verč. Sam se je, kot je dejal v začetku svojega posega, znašel v nenavadni situaciji. Nasplošno je namreč razširjeno mnenje, da je knjige bolje brati, kaj šele ocenjevati, če avtorja ne poznaš. Ivan Verč pa poleg avtorja samega seveda pozna cel kup dogodivščin, ki so opisane v knjigi, saj jih je z bratom doživel v otroških letih.

Ivan Verč je v teku predstavitve nakazal štiri različne nivoje, na katerih je mogoče brati kriminalni roman. Nekateri bralci bodo v knjigi prej kot na kakršno kriminalno dogajanje pozorni na tržaške zanimivosti in značilnosti. Njihova radovednost bo seveda potešena ob branju imen Josipa Tominca, Jamesa Joycea in drugih. Druge vrste bralci pa bodo ugotavljali, da je tržaški mit v knjigi splahnel, obstaja pač le nek običajni Trst. Slovenskim bralcem, ki so knjigo prebrali že v izvorniku, pa bodo ob ponovnem prebiranju knjige verjetno opazni nekateri stereotipi, ki so še vedno močno zakoreninjeni v naši skupnosti. Četrti tip bralca pa je tisti, ki veliko dogajanja v knjigi že pozna. V to kategorijo seveda spada prof. Ivan Verč. Skratka, branje knjige bo najbrž zadovoljilo vsakega bralca.

Verčeva zgodba se odvija pri Sv. Jakobu oziroma na bližnji Pončani, kjer v nekdanjem zapuščenem predoru bivše železniške proge Trst-Hrpelje odkrijejo človeško truplo. Avtor je poskrbel za slikovite opise okolja in ljudi, še posebej majhnih hišk na Pončani ali pristaniških delavcev in bivših novinarjev našega dnevnika, ki so se zbirali v Baru Sportivo na Istrski ulici.

Primož Sturman

Večer v DSI

Jutri bo gost Društva slovenskih izobražencev Rafko Valenčič s svojo knjigo o Sv. Hieronimu, ki je pred kratkim izšla pri Družini. V njej je avtor zbral izsledke svojega večletnega raziskovanja o izvoru oziroma o rojstnem kraju in življenju prvega prevajalca svetega pisma v latinščino. Sv. Hieronim je znan tudi po svojih duhovnih pismih, ki jih pisal svojim sodelavcem v tedanji Emoni. Rojen je bil v mestu Stridon, katerega pa še ni čisto dognano, kje naj bi bilo. Dr. Rafko Valenčič ga z veliko verjetnostjo postavlja na sedanja slovenska tla, na Notranjsko in sicer na področje današnje Pivke. Stalo naj bi v bližini Šilen Tabora nad Zagorjem pri Knežaku. O knjigi, ki je opremljena tudi z nekaj fotografijami in zemljevidom, bo spregovoril pro. Rajko Bratož s filozofske fakultete ljubljanske univerze. Večer z Rafkom Valenčičem in prof. Rajkom Bratožem se bo začel ob 20.30 v Peterlinovi dvorani (Ul. Donizetti, 3).

Danes se zaključuje 12. Kraški Oktoberfešt

V Praprotnu je danes zaključni dan 12. izvedbe Kraškega Oktoberfešta - pod šotorom v organizaciji SKD Vigred. Kioski bodo delovali že za kosilo od 13. ure dalje. Jutraj od 10. do 11. ure bo na prireditvenem prostoru zbirališče udeležence 12. pohoda-sprehoda Na Krasu je Krasno. Vsi pohodniki, ki se bodo prijavili v Praprotnu, bodo imeli na razpolago organiziran prevoz do Tubelj odkoder bo ob 11.30 tudi start pohoda. 12. pohod na Krasu je krasno je organiziran v sodelovanju z: jamarским društvom Grmada, razvojnim društvom Pliska (SLO), vaško skupnostjo Tublje (SLO), občino Sežana, taborniki rodu modrega vala Trst-Gorica in planinskim odsekom SK Devin. Po ogledu Tubelj se bodo udeleženci povzpeli po okoliških stezah na Sv. Lenart, obenem pa si bodo lahko v spremstvu jamarjev j.d. Grmada lahko ogledali jamo »V HRIBIH«, ki bo samo ob tej priliki razsvetljena. Ob 15.30 se bo začela 12. izvedba Kraškega Muzikfešta, srečanja ljudskih godcev in pevcev. Na muzikfeštu lahko sodelujejo vsi muzikanti in pevci, v postavi od dua do številne skupine. Muzikfešt bosta povezovali Vesna Hrovatin in Meta Starc. Zato da bo tudi na zaključni večer praznika v šotoru veselo vzdušje bodo od 19. do 24. ure poskrbeli člani ansambla Okrogli muzikanti. Narodno zabavni ansambel sestavlja pet mladih fantov, iz Laškega in Rogaške Slatine. Tudi njihov program je zelo raznolik in obsega poleg glasbe iz celega sveta tudi razne humoristične točke. Okrogli Muzikanti so že zabavali domače občinstvo večkrat na šagrah v Bregu in pred dvema letoma tudi na kraškem oktoberfeštu. Tudi danes bo na prireditvenem prostoru taborniški kotiček za otroke in mladino v organizaciji Tabornikov Rodu modrega vala Trst-Gorica. V slučaju slabega vremena bo celoten program potekal pod velikim šotorom.

Z zgodovinskim vlakom po neznanih tračnicah okrog Trsta

Združenje Ferstoria bo v nedeljo, 14. oktobra organiziralo vožnjo s parnim vlakom »po neznanih tračnicah« okrog Trsta. Odhod bo ob 9.15 s C. Marzia (Opčine, Nabrežina, Miramar, glavna železniška postaja), odhod za povratno vožnjo z glavne železniške postaje ob 14.24. Obvezne so rezervacije pri Modelland Train v Ul. Vidali 8/b od torka do sobote od 10.00 do 12.30 in od 16. do 20. ure, tel. 040-765336, informacije tudi po tel. 335 5311348. Možna je rezervacija samo za vožnjo v jutranjih ali popoldanskih urah.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Prvo srečanje petek

Studio Art vstopil v drugo leto

Gledališka šola Studio Art bo tudi letos delovala v vseh treh pokrajinah - Ob drugem letniku bo zaživel tudi prvi

Številni mladostni obrazi ljubiteljev gledališča so se v petek zbrali v tržaškem Kulturnem domu na uvodnem srečanju gledališkega tečaja Studio Art. Po lanskem uspešnem začetku se bo namreč izobraževalna dejavnost Slovenskega stalnega gledališča nadaljevala tudi v novi sezoni. Še več, cilj organizatorjev je, da bi tečaj zrasel v pravo gledališko šolo, ki bi gojence pripeljala do diplome. Diplome, ki bi imela tudi »svojo težo«, kot je na petkovem srečanju poudaril ravnatelj SSG Tomaž Ban.

Gledališka šola Studio Art bo tudi letos delovala v vseh treh pokrajinah (goriški, tržaški in videmski), ob drugem letniku pa bo zaživel tudi prvi: zaenkrat se je v oba vpisalo preko petdeset gojencev, vpisi pa se nadaljujejo še ves prihodnji teden (na telefonski številki 347 7615287 ali na elektronskem naslovu sola@teaterssg.it). Šolo, ki uživa podporo obeh krovnih organizacij SKGZ in SSO, Zveze slovenskih kulturnih društev (v njenem ime-

nu ji je uspešno delo zaželel predsednik Marino Marsič), Slovenske prosvete (gojence je pozdravil Marij Maver) in Zveze slovenske katoliške prosvete, bo tudi letos koordinirala Maja Lapornik. Stari in novim gojencem je predstavila mentorje, ki bodo v prvi vrsti Matejka Peterlin, Boris Kobal, Sergej Verc, Marijan Bevk in Janez Dolinar, a tudi druga priznana imena slovenskega gledališkega sveta (v mejah razpoložljivih finančnih sredstev). Matejka Peterlin se bo posvečala jezikovni pripravi gojencev, Verč bo gojence prvega letnika uvedel v dramsko igro, z goriškimi gojencami drugega letnika pa pripravil produkcijo predstave Stepping out. Kobal bo s svojimi gojenci »postavil na noge« Ionescove

Zavratne igre, podčrtal pa je, da bo celoletni pedagoški postopek veliko pomembnejši od končne produkcije.

Predvidene so tudi večdnevne intenzivne vaje, skupinski ogledi predstav in sodelovanje z bolonjskim gledališčem Le Moline (njegov ustanovitelj Luigi Gozzi si je lani v Trstu ogledal zaključno produkcijo Studia Art in njegove gojence povabil v Bologno).

Novim vpisanim je uspešno delo zaželela tudi lanska gojenka Julija Berdon: zagotovila jim je, da jih čaka imenitna izkušnja, ki jih bo navdala s strastjo do gledališkega sveta, a tudi vsestransko obogatila na človeški ravni. (pd)

UGRIZNI V PONUDBO **PodCENO**

VELIKO ARTIKLOV PO CENI, KI JE NIŽJA OD NAŠE NABAVNE

DO 13. OKTOBRA 2007

Kuhana šunka, cena za kg
OD € 7,40 - 37% POPUSTA

**POD
CENO**
NA 4,60
8.907 lir

**Sveži tortelini
z mesnim nadevom
RANA**
250 g, 6,00 € / kg

OD € 2,69 - 44% POPUSTA
**POD
CENO**
NA 1,50
2.904 lir
SAMO 6.000 KOSOV

OD € 4,49 - 25% POPUSTA

**POD
CENO**
NA 3,35
6.486 lir
SAMO 25.000 KOSOV

**Ekstra deviško oljčno
olje OLEARIA
DEL GARDA** - 1litr

**Pasirani
paradižniki
SANTA ROSA**
700 g, 0,71 € / kg

OD € 0,72 - 30% POPUSTA
**POD
CENO**
NA 0,50
968 lir
SAMO 25.000 KOSOV

OD € 16,99 - 29% POPUSTA

**POD
CENO**
NA 11,90
23.042 lir
SAMO 20.000 KOSOV

**Prašek za
pralni stroj DASH**
70 pranj

COCA COLA
4 kosi x 1,5 l, 0,65 € / liter
OD € 5,16 - 24% POPUSTA
**POD
CENO**
NA 3,90
7.551 lir
SAMO 9.500 KOSOV

OD € 1,09 - 45% POPUSTA

**POD
CENO**
NA 0,59
1.142 lir
SAMO 40.000 KOSOV

**Testenine
ANTONIO AMATO**
več vrst, 1 kg

OD € 69,90 - 43% POPUSTA

**POD
CENO**
NA 39,84
77.141 lir
SAMO 220 KOSOV

Puhalnik/sesalnik za listje
3 funkcije: piha, poseja in zdrobi, moč 2400 w, hitrost motorja 14.000 vrtl./min., prostornina vreče: 45 litrov

**Moška trenerka ADIDAS
iz triacetata**
Številke od 48 do 54
barve: modra, rdeča, siva

OD € 48,00 - 37% POPUSTA
**POD
CENO**
NA 29,90
57.894 lir
SAMO 738 KOSOV

**Plastična omara
za čistila
Plus Kis**
2 vrati, - 65x45xV174

OD € 94,00 - 42% POPUSTA

**POD
CENO**
NA 49,82
96.465 lir
SAMO 194 KOSOV

MONFALCONE/TRŽIČ, kraj San Polo, ul. Pocar

avtobus: proga 10 APT - Ulica S. Grado P.C. 19 - Tel. Hipermarketa 0481/416740

URNIK: ponedeljek 14.30 - 20.30 - od torka do sobote **NEPREKINJEN URNIK 9.00 - 20.30** **NEDELJA 9.30 - 20.00**

GALERIJA CARTESIUS - Včeraj odprtje

Na ogled lesorezi mojstra Lojzeta Spacala

V tej galeriji je umetnik redno razstavljal in bil na to razstavišče še posebej navezan

Včeraj zvečer je tržaška galerija Cartesius obeležila stoletnico rojstva Lojzeta Spacala, mojstra, ki je v tem razstavišču redno razstavljal svoja dela in vzpostavil plodno sodelovanje. Zaupal je večšim rokam Valentina Pontaja številne svoje matrice in se v tem prostoru sestajal z drugimi ustvarjalci, ki so zaznamovali krajevno stvarnost in ponesli v svet njen kulturni utrip preko njihove ustvarjalne dejavnosti. Odprtje grafične razstave lesorezov iz razdobja med leti 1937 in 1978 ponuja do konca meseca na ogled nekaj čez šestdeset umetniških grafičnih odtisov, ki zaznamujejo pomebnejše razvojne etape od zgodnjega magičnega realizma vse do abstrahiranih stilizacij.

Spacal se je spretno posluževal različnih izraznih sredstev, številne razstave, ki so se ob praznovanju stoletnice zvrstile, so to dodatno vzpostavile kot bogastvo raznolikosti izraza v enovitosti pristopa. Pri vsaki izrazni tehniki je znal ujeti bistvo njene specifičnosti. Grafika in še posebej lesorez pa se med vsemi najbolje spaja z njegovo umetniško dušo, s tisto osnovno potrebo po neposrednem stiku z materio med obdelovanjem matrice in odtiskovanjem. Dramaturgija črno belega se ob bogastvu grafične obdelave in tankočutnem pristopu preobrazi: iz še tako izrazitih kontrastov veje milina. Zrcalni odtisi izdobljene lesene plošče pričarajo stilizirano likovno pripoved in nam ponujajo ljubeč pogled na naše kraje: živahno življenje v mestu, na Krasu in obali.

Ob razstavi je izšel v založbi galerije Cartesius spremni katalog s strokovnim tekstom kritika Claudija Martellija, reprodukcijami posameznih eksponatov ter objavo izbranih fotografij, ki beležijo posebne trenutke Spacalove ustvarjalne poti. Med temi je tudi pogled na mojstrovno osebno razstavo iz leta 1971, ko je Galerija Cartesius, takrat na ulici Giulia, prav s Spacalovo razstavo otvorila svojo dejavnost. Spacal je v galeriji Cartesius, ko se je bila premaknila na ulico Marconi, praznoval svojo petdesetletnico ustvarjanja. Ko je galerija praznovala svojo dvajsetletnico delovanja, je povabila prav tako Spacala, saj se v njegovih delih najbolj zrcali specifičnost naših krajev.

Razstava bo na ogled do konca meseca od torka do sobote: 10.30-12.30; 16.30-19.30.

Jasna Merku

Spacalovi lesorezi so od včeraj v središču tržaški galeriji

KROMA

MIELA - Dvakrat Eksplozivni ženski kabaret »Ura burleske«

Gledališče Miela se bo v torek, 9. in sredo, 10. oktobra, spremenilo v pravi kabaretni klub, saj bo gostilo živahno avstralsko uspešnico »Uro burleske«, ki je pred dnevi gostovala na ljubljanskem festivalu sodobne umetnosti Mesto žensk. Gre za eksplozivno mešanico kabareta, varietete, cirkusa, grotesknih »showgirl« točk ter celo butoh plesa, s katerim avstralske igralka parodirajo in podirajo meje erotičnega. Osrčje gledališke skupine Finucane & Smith sta performerka Maira Finucane in režiserka ter dramatičarka Jackie Smith, pri predstavi pa sodelujeta še cirkusantka Azaria Universe in šok japonska artistka Yumi Umiumare.

Vstopnice (15 evrov ob mizici in 12 evrov v parterju) si lahko nabavite pri blagajni gledališča še jutri in v torek od 17. do 19. ure. Dodatne informacije lahko najdete na spletni strani www.mielait.

POKLON MERKUJU - Ob 80-letnici rojstva Pobuda Skupine 85 Posnetek goriškega koncerta

Pavle Merku je bil ob svoji letošnji osemdesetletnici deležen že marsikatega ustvarjalnega poklona, prihodnji torek pa ga bodo počastili tudi člani Skupine-Gruppo 85. Skladatelj, etnograf, jezikoslovec Merku je bil namreč soustanovitelj in prvi predsednik tega društva, ki je nastalo kot most med Italijani in Slovenci. Torkov »hommage« se bo odvijal v Hiši glasbe (Ulica dei Capitelli 3) ob 17.30. »S prijateljsko besedo« ga bodo počastili Živa Gruden, Roberto Dapit, Gianni Gori, Stelio Spadaro in Jože Šušmelj, ki se bodo s slavlencem pogovarjali o njegovi večplastni intelektualni produkciji. Pesnika Marko Kravos in Roberto Dedenaro bosta Merkujev jubilej počastila s poezijo, skladatelj Fabio Nieder pa s »Triodionon ob osemdesetletnici Pavleta Merkuja«, ki ga bodo izvedli glasbeniki Stefania Amisano, Giulia Fonza-ri, Livio Laurenti, Jasna Merlak, Marko Rupel in Laura Soranzio. Za posebno ustvarjalno presenečenje bo poskrbel slikar Paolo Cervi Kervischer. (pd)

Ob 80 letnici glasbenika Pavleta Merkuja je bil v Gorici, točneje v goriškem Kulturnem domu, koncert, s katerim so Zveza slovenskih kulturnih društev, Glasbena matica, Deželni Sedež RAI za Furlanijo Julijsko krajino in Usci - Unione societa' corali italiane, želeli počastiti skladateljev visoki življenjski jubilej. Koncert z naslovom »Zasul si me z zvezdami« so izoblikovali izbrani interpreti naše slovenske glasbene scene, Mešani pevski zbor Jacobus Gallus pod vodstvom Matjaža Ščeka, violinist Črtomir Šiško, flavtistka Alenka Zupan, kitarist Marko Feri in Komorni orkester Glasbene Matice. Zanimiv prispevek je večeru pridal Ženski zbor Multifariam iz Fare, ki ga vodi Gianna Visintin. Jubilantu se je z občutenim govorom poklonil Miran Košuta, večer pa je povezovala Tamara Stanese. Ta pomemben dogodek je bil seveda vreden, da ga vidi več ljudi, kot se jih je lahko 10. julija zbralo v Gorici in zato so ga na Slovenski televiziji RAI v uredništvu Marije Breclj posneli ter ga bodo predvajali v svojem nedeljskem večernem televizijskem sporedu. Kdor bo zamudil tudi to priliko, pa si lahko ogleda četrtkovo televizijsko ponovitev koncerta.

ZASEDANJE - O človekovih pravicah in svobodi tiska

V spomin na Ano Politkovsko

Rusko časnikarko so umorili pred letom dni - Za zasedanje, ki ga je priredil Amnesty International, vladalo zelo veliko zanimanje

Zanimiva in živa pričevanja o Politkovskaji so zbudila zelo veliko zanimanje pri poslušalcih

KROMA

Dvorana v časnikarskem krožku na Korzu Italia je bila pretesna, da bi lahko sprejela vse, ki so prišli na zasedanje, na katerem je bil govor o človekovih pravicah in svobodi informacije. Zasedanje je priredil Amnesty International v spomin na rusko časnikarko Ano Politkovsko, ob prvi obletnici njene nasilne smrti: s pištolo jo je umoril neznanec, ki ga še vedno niso odkrili in ga tudi verjetno nikoli ne bodo, ali vsaj ne tistega ali tistih, ki so umor naročili. Zasedanje je potekalo pod pokroviteljstvom dežele FJK, pokrajine Trst, časnikarske zbornice FJK in časnikarskega sindikata iz naše dežele.

Uvodoma je o Politkovski, ki je bila znana po svojih reportažah o kršenju človekovih pravic v Čečeniji in nasploh v Rusiji, spregovoril predsednik časnikarskega sindikata FJK Carlo Muscatello, ki je naglasil, da je predstavljala simbol svobode in pravice do informiranja. O razmerah v Čečeniji je govorila podpredsednica italijanske sekcije Amnesty International Cecilia Nava, po posegu koordinatorskega za območje ruske federacije pri Amnesty International Giuliana Prendinija je zanimiva pričevanja o Čečeniji prinesla dopisnica turinskega dnevnika La Stampa Francesca Sforza. Zadnja je posegla odvetnica združenja Memorial iz Groznija, Zareta Khamzatkanova, ki se je s Politkovsko družila in tudi z njo delala, predvajali so tudi videoposnetek z zadnjim intervjujem nesrečne časnikarke pred njeno smrtjo.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 7. oktobra 2007
MARKO

Sonce vzide ob 7.10 in zatone ob 18.35
- Dolžina dneva 11.25. Luna vzide ob 3.06 in zatone ob 17.08.

Jutri, PONEDELJEK, 8. oktobra 2007
BRIGITA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 20,3 stopinje C, zračni tlak 1019,4 mb pada, brezvetrje, vlaga 71-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,1 stopinje C.

OKLICI: Rafael Casademunt Prieto in Letizia Stok, Ciro Palma in Antonella Monaco, Mauro Rossi in Marta Angela Scaini, Livio Samuelli in Elisabetta Pavone, Mario Blasevich in Pavla Mejak, Corrado Fratepietro in Letizia Benigno, Francesco Carfora in Paola Manzoni, Massimiliano Nicolai in Serena Romano, Stefano Bak in Carla Di Cinno.

Lekarne

Nedelja, 7. oktobra 2007

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4 (na vogalu z Ul. Lazzaretto Vecchio), Istrska ulica 33, Žavljje - Ul. Flavia 39/C, Fernetiči.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 (040 635264), Ul. Belpoggio 4 (na vogalu z Ul. Lazzaretto Vecchio - 040 306283), Žavljje - Ul. Flavia 39/C (040 232253).

Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4 (na vogalu z Ul. Lazzaretto Vecchio), Istrska ulica 33, Žavljje - Ul. Flavia 39/C.

Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 33 (040 6384549).

Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. oktobra 2007

Urniki lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Oširek Piave 2 (040 361655), Ul. Felluga 46 (040 390280), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Oširek Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3.

Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Bernini 4 (040 309114).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA sporoča staršem dijakov, da bodo v petek, 12. oktobra 2007 potekale na naši šoli volitve za obnovo razrednih svetov s pričetkom ob 18. uri. Ob tej priložnosti se bodo starši lahko tudi pogovorili z razredniki. Obenem bo potekalo tudi srečanje za starše 1. razredov. Starši dijakov so naprošeni, da se volitev polnoštevilno udeležijo.

GRADIŠČE - Avgusta je v podružnici bančnega zavoda Unicredit prišlo do poskusa rop

Roparja izdali video posnetki in dobra mera naivnosti

Z isto čepico na glavi je 32-letni U.M. oropal še drugi dve banki na Videmskem

Izdali so ga posnetki varnostnih video kamer in dobra mera naivnosti. Osebe goriške policije je po dveh mesecih preiskave prijavila 32-letnega italijanskega državljan, ki je osumljen poskusa ropanke. Dogodek, ki ga agenti letnega oddelka goriške kvesture pripisujejo 32-letnemu U.M. z bivališčem v kraju Terzo D'Aquileia v videmski pokrajini, se je pripetil 3. avgusta letos v podružnici bančnega zavoda Unicredit v Gradišču.

Po navedbah goriške kvesture je U.M. tistega dne vstopil v podružnico na ulici Dante Alighieri v Gradišču. V prostorih bančnega zavoda ni bilo nobene stranke, U.M. pa si je potegnili oglednico čez obraz in se približal blagajni. Z mimiko roke je bančnemu uslužbencu, ki je sedel pri blagajni, pokazal, da je oborožen. Delal se je, kot da ima v žepu pištolo, s kretanjami pa je nato še dal razumeti blagajniku, da gre za rop. Da bi bil bolj prepričljiv, je pokazal del kovinskega predmeta, ki ga je skrival v žepu. Uslužbenec se nikakor ni prestrašil roparja. Zaprl je blagajno in mu odločno ukazal, naj takoj izstopi iz banke. Ropar se je groznje očitno prestrašil in nemudoma zbežal na ulico; ob prihodu policistov o njem ni bilo več ne duha ne sluha.

Identiteto roparja je osebje letnega oddelka goriške policije odkrilo s pomočjo posnetkov varnostnih kamer, ki so nameščene ob vhodu in v notranjih prostorih podružnice bančnega zavoda Unicredit. Na podlagi video posnetkov so namreč policisti ugotovili, kako je bil ropar oblečen, ob tem pa so še ugotovili telesne značilnosti 32-letnika. K uspehu preiskave je bistveno pripomoglo tudi sodelovanje goriške policije z videmskim pokrajinskim poveljstvom karabinjerjev. Karabinjerji so bili za petami moškemu, ki je pred avgustom na območju videmske pokrajine že oropal dve banki. Predstavniki sil javnega reda so opazili, da je bil modus operandi roparja v vseh treh primerih enak, slika pa so bila tudi oblačila kriminalca. Kot pomemben dokaz je služila predvsem čepica, na katerem je bilo napisano ime vrtnarskega podjetja iz Veneta, pri katerem je bil 32-letni U.M. nekaj časa zaposlen. Na podlagi nespodbitnih dokazov so sile javnega reda prijavile moškega, ki zaenkrat ostaja na prostosti.

Aleksija Ambrosi

Bančni zavod v Gradišču, kjer je avgusta prišlo do poskusa rop

BUMBACA

GORICA - Posvet ob 25. obletnici ustanovitve Inštituta za družbeno in versko zgodovino

Goriška nadškofija stičišče jezikov

Ljubljanski zgodovinar Dolinar razložil, da je prvi nadškof Karel Martin Attems redno uporabljal slovenski jezik

Frankl, Cavazza in Dolinar (levo); udeleženci posveta z nadškofom De Antonijem, prefektom De Lorenzom in odbornikom Devetagom v ospredju

BUMBACA

DOBERDOB - Krvodajalci priredili tradicionalno baklado

Pohod dobrosrčnih

Človekoljubno prireditev je popestrila godba Kras, ob njenem zaključku pa je nastopil trio Novina

Prejšnjo soboto je v Doberdobo potekala tradicionalna baklada, ki jo je organiziralo združenje prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba (na sliki K.Ferletič). Izkupiček pobude so namenili za vzdrževanje hospica Via di Natale, ki nudi brezplačno bivanje bolnikom, ki so na zdravljenju v onkološkem centru v Avianu, in njihovim sorodnikom.

Pred začetkom baklade se je pred občinsko palačo zbrali številni domačini, ki jih je nagovoril predsednik doberdobskih krvodajalcev Aldo Jarc, nato pa so pozdravili župan Paolo Vizintin, nova občinska odbornica za kulturo, šolstvo in zdravstvo Ester Ferletič in predstavnik hospica Via di Natale Luciano Bon. Na dobrodelni manifestaciji je sodelovala domača godba na pihala Kras, ki je poskrbela za glasbeno popestritev. Novost letošnje baklade je bil koncert družinskega tria Novina iz Otočca, ki je potekal ob zaključku baklade v župnijski dvorani. Družina Novina zbira denar za hematookološki oddelek ljubljanske pediatrične klinike, na katerem se zdravijo otroci, oboleli za rakom, iz vse Slovenije. Že 18. leto prireja dobrodelne koncerte pod geslom »Samo življenje za druge je vred-

no življenja«, na katerih dva sinova mame Vladeke poprimajo za instrumente. Tako uresničujejo željo očeta Marijana, po dolgotrajni bolezni je umrl pred desetimi leti, da bi z glasbo pomagali hudo bolnim. Krvodajalci poudarjajo, da so k organizaciji in sploh k uspehu prireditve pri-

spevali Zadržna banka Doberdob in Sovodnje, župnik Ambrož Kodelja, civilna zaščita, godba na pihala Kras, gostilna Devetak z Vrha, občinska uprava iz Doberdoba, vaška kulturna in športna društva, skavti in ravnateljica doberdobske Večstopenjske šole Sonja Klanjšček.

Goriška nadškofija je bila od svoje ustanovitve sredi osemnajstega stoletja, ko je papež Benedikt XIV razdelil oglejski patriarhat na goriško in videmsko cerkveno okrožje, vedno narodnostno in jezikovno mešano okrožje in je to značilnost ohranilo do današnjih dni. Župnijska območja novonastale upravne enote so obsegala Dolenjsko, Primorsko, del Kranjske, Štajerske do reke Drave, del južne Koroške in Furlanije. Njen prvi nadškof Karel Mihael Attems, za imenovanje katerega si je prizadevala tudi nadvojvodinja Avstrije Marija Terezija, je med svojim pastoralnim delom redno uporabljal slovenski jezik.

To je predpostavka na kateri sloni, po besedah zgodovinarja Franceta Martina Dolinarja iz Nadškofijskega arhiva v Ljubljani, današnje sodelovanje med goriškim Inštitutom za družbeno in versko zgodovino ter slovenskimi in avstrijskimi zgodovinarji, ki se s svojim raziskovalnim delom zavzemajo za bolj strokovno in objektivno zgodovinopisje o tem večjezičnem in večkulturnem prostoru. Priložnost za obračun doslej opravljenega dela je dal celodnevni posvet ob 25. letnem jubileju Inštituta za družbeno in versko zgodovino, ki je v petek pod geslom »25. anni di storia condivisa« potekal v prostorih palače Attems Petzenstein na Kornu. Ob Dolinarju so popoldansko okroglo mizo animirali še ravnatelj inštituta Luigi Tavano, akademik dunajske univerze Karl Heinz Frankl in Silvano Cavazza s Tržaške univerze. Posveta so se udeležili tudi goriški nadškof Dino De Antoni, goriški prefekt Roberto De Lorenzo in občinski odbornik Antonio Devetag.

Veliko truda je goriški inštitut vložil v proučevanje sodobne zgodovine, točneje obdobja pred in po koncu druge svetovne vojne. Posvet izprej dveh let in kasnejši izid istoimenske publikacije »Tra Osoppo e Osvobodilna Fronta«, v kateri so zbrani prispevki slovenskih in italijanskih zgodovinarjev, sta po mnenju predavateljev veliko pripomogla k razumevanju vloge italijanskih in slovenskih katoliških krogov na Goriškem v letih 1943-1945. (VaS)

POGOVOR - Matejka Grgič o slovenistiki na novogoriški fakulteti za humanistiko

Zamejcem svetuje, naj študirajo v Sloveniji

»Nekateri programi Univerze v Novi Gorici so mednarodno uveljavljeni«

Matejka Grgič je direktorica študijskega programa Slovenistika na fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Kot zamejska Slovenka, doma iz Trsta, ima vpogled v oba univerzitetna sistema: italijanskega, saj je študirala v Trstu, in slovenskega, kjer sedaj dela. »Po mojem mnenju je za zamejce absolutno najbolj smiselno, da se odločijo za študij v Sloveniji, pa naj gre za študij slovenistike ali, denimo, kemije. Splošno gledano je kakovost študija v Sloveniji boljša kot v Italiji,« pojasnjuje Grgičeva in dodaja, da je Univerza v Novi Gorici bolj prepoznavna v tujini kot doma. »Nekateri programi, ki se izvajajo na Univerzi v Novi Gorici, na primer podiplomski študij Okolje, so zelo uveljavljeni tudi mednarodno; študentje in profesorji prihajajo iz vsega sveta. Slovenistiko izvajamo šele tri leta, a tudi nas je prijetno presenetil vpis na drugo stopnjo, ki jo letos prvič izvajamo. Od osmih vpisanih imamo tri tujce, ki so k nam prišli po priporočilu svojih profesorjev. To je zame največje priznanje, odkar delam v Novi Gorici,« pojasnjuje sogovornica, s katero smo podrobneje poklepetali o Fakulteti za humanistiko in programu Slovenistika.

Ko je novogoriška Politehnika dobila status univerze in se preimenovala v Univerzo v Novi Gorici, je iz enega humanističnega programa zrasla fakulte-

Matejka Grgič

FOTO K.M.

ta s tremi. Do lanskega leta se je imenovala Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca, nato pa se je sredi leta preoblikovala v sedanjo Fakulteto za humanistiko. Odtlej fakulteta ponuja po bolonjskem sistemu prenovljeni prvostopenjski program Slovenistika ter dvostopenjski program Kulturna zgodovina, mednarodni magistrski študij Migracije in medkulturni odnosi ter drugostopenjski program Slovenis-

tika – smer jezikoslovne vede. Z naslednjim študijskim letom se nadejajo še uvedbe smeri literarne vede, za katero še čakajo na postopek akreditacije.

Ob prenovi Slovenistike glede na smernice bolonjske deklaracije, so se na Univerzi v Novi Gorici zavedali dejstva, da so na slovenskih univerzah v zadnjih petih letih nastali kar štirje programi Slovenistike, ki so si bili med seboj bolj ali manj podobni, če ne že enaki. Zato so se odločili, da v novogoriškemu programu ponudijo drugačne vsebine. »Pri književnosti, denimo, naši študentje ne študirajo zgolj o Prešernu "od A do Ž", temveč tudi to, kdo je nanj vplival, koga je poznal, po kom se je zgledoval, kako sta nanj vplivali teologija, filozofija... Na področju jezika smo želeli razviti predvsem splošno jezikoslovje: zavest, da je slovenski jezik eden od mnogih in da če študent osvoji osnovo pri preučevanju jezikov, to lahko aplicira na katerikoli jezik. Naš program slovenistika torej združuje tri programe: slovenistiko, splošno jezikoslovje in primerjalno književnost,« pojasnjuje Matejka Grgič. Fakulteta za humanistiko poleg naštetega ponuja še tako imenovane odprte lektorate modernih tujih jezikov: angleščine, italijanščine, francoščine, nemščine in španščine ter lektorat slovenskega jezika za tujce.

Katja Munih

Storitve treba izboljšati

»Krčenju števila zdravstvenih podjetij v deželi ne nasprotujemo načelno, istočasno pa mora priti v goriški in tržiški bolnišnici ter v zdravstvenih okoliših do izboljšanja storitev za občane. Kdor potrebuje zdravstvene storitve se ne obrača na urade zdravstvenih podjetij, marveč na bolnišnice in zdravstvene okoliše.« To je bistvo dokumenta, ki ga bodo pokrajinska tajništva Levih demokratov, Marjetice in Slovenske skupnosti naslovila na deželnega odbornika Ezia Beltrameja in članom delovnega omizja, za ustanovitev katerega sta se pred kratkim zavzela goriški in tržiški občinski svet in ki se bo ukvarjalo z vprašanjem zdravstva. »Razprava o zdravstvu se je začela že pred časom, obrodila pa je dokument, ki že predstavlja nastajajočo Demokratsko stranko. Postopek, iz katerega je nastal, je izviran, saj se ni omejil pri tajništvih strank, pač pa je zaobjel tudi krajevne uprave,« je povedal pokrajinski tajnik LD Omar Greco in dodal: »Krčenju načelno ne nasprotujemo, pred tem pa zahtevamo jamstva.« LD, Marjetica in SSK zahtevajo, da bo sedež zdravstvenega podjetja v Gorici ter da bosta goriška in tržiška bolnišnica pridobili, ne pa izgubili na vrednosti. »Ker gre za enotna stališča, gre obenem za sredstvo, ki nam bo omogočalo dogovarjanje z deželno,« sta povedala Greco in odgovorna za zdravstvo pri LD Barbara Zilli, odgovorni za zdravstvo pri Marjetici Franco Miniussi pa je podčrtal potrebo po izboljšanju zdravstvenih okolišev in razvoju čezmejnega zdravstva.

SOLEŠČAN - Visok jubilej Viktorja Lovrihe

Sto svečk

Na prazniku so mu čestitali številni Slovenci iz Laškega

Slavljenec (tretji z leve sedi) v objemu sorodnikov in Slovencev iz Laškega

V nedeljo 30. septembra je bilo v Soleščanu nedaleč od Ronk slovesno in veselo, saj so Slovenci iz Laškega nekaj let po Lojzetu Devetti praznovali drugega stoletnika. Tokrat je 100. svečko upihnil Viktor Lovriha, ki se je rodil 1. oktobra 1907 v Dolini, in sicer v družini Martina in Ursule Jerzog. Leta 1952 se je poročil z Marijo Sain, še istega leta pa se jima je rodila hči Sonja, ki je po liceju Prešeren uspešno zaključila študij na medicinski fakulteti. Sonja je poročena z Nemorinom Gandinom, s katerim živi v zaselku San Zanut v Laškem, zaposlena pa je v tržiški bolnišnici.

Prejšnjo nedeljo sta ob prisotnosti številnih Slovencev iz Laškega slavljenca čestitala župnik Fausto Furlanut iz San Piera in predsednik društva Jadro Karlo Mucci. Viktorjeva življenjska pot ni bila lahka; leta 1930 je z bratom šel v Argentino, kjer so ga čakale tri sestre, ki so se že prej izselile v Buenos Aires. V tem mestu je delal kot pek pet let; zaradi domotožja se je vrnil domov, njegov brat in sestre pa so ostali v Ameriki. Kot večina Primorcev je bil Viktor politično sumljiv, zato pa je bil vključen v posebne bataljone in odposlan v Aquilo. Tu se je zaposlil na neki kmetiji kot pek, tako da mu je bilo življenje lažje kot drugim Slovincem, ki so bili internirani po južni Italiji. Po vojni se je vrnil v Trst; zaposlil se je v pekarni v ulici Ginastica, nato pa pri Suščevih v Dolini, kjer je delal do upokojitve leta 1967. 20 let po upokojitvi se je z ženo Marijo preselili v Soleščan, kjer ga trije vnuki pogosto obiskujejo.

ŠTEVERJAN - Praznično srečanje v gostilni Vogrič

Trojna zdravica

Nazdravili sedemdesetim letom Dina Ronerja ter šestdesetim Joška in Vilija Prinčiča

Z leve
Vili Prinčič,
Dino Roner,
Joško Prinčič
in Igor Komel

FOTO B.PRINČIČ

ŠZ.Dom je bilo skupaj s Kulturnim domom in SKGZ-jem pobudnik družabnega srečanja, na katerem so pred dnevi nazdravili sedemdesetim letom Dina Ronerja ter šestdesetim letom Joška in Vi-

lija Prinčiča. Slavljenca je nagovoril ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel, ki je poudaril, da so vsi trije v prvi osebi sodelovali pri pomembnih pobudah goriških Slovencev. Komel je omenil ustano-

vitev ZŠSDI v Gorici, delovanje SPZ (današnje ZSKD), manifestacijo s štafetnim tekom ob 50-letnici ZŠSDI-ja v Sovodnjah, manifestacijo na Travniku in nastanek odbojarske ekipe Dom Agorest.

DOBERDOB - Petdesetletniki praznovali s celodnevним izletom

Srečali so se z Abrahamom

Obiskali so Podčetrtek in Olimje, nato pa so se odpravili v Kumrovec, kjer so si ogledali Titovo rojstno hišo

V lepem jesenskem jutru so se doberdobski petdesetletniki zbrali na vaškem trgu, da bi na najlepši način praznovali okroglo obletnico. Najprej so se preminulim soletnikom položili šop cvetja na grob, nato pa je skupina dvajsetih bivših sošolcev napotila do Sežane, kjer sta jo čakala avtobus in vodička. Družčino je skozi cel dan spremljalo lepo, sončno vreme. Prvi postanek je bil na Trojanah, kjer so se pogostili s toplimi krofi in kavo; nato jih je pot peljala v Podčetrtek - Olimje, kjer so si Doberdobci ogledali tretjo najstarejšo lekarno v Evropi. Marsikdo si je privoščil zdravilni čaj ali mazilo, ki so mu ga svetovali patri. Poleg lekarne sta v bližini še velika čokoladna trgovina in pivovarna - in že je bil prtljažnik natrpan z zeliščnimi zdravili, s sladkarijami in steklenicami piva.

Iz Podčetrтка so se premaknili v bližnji agriturizem, kjer so jim postregli z domačim prigrizkom in s pokušnjo hišnih vin. Prav ta, so »mlade« Doberdobce navdihnila, da so si ubrano zapeli volščilno »Kol' kor kapljic tol' ko let«. Kosilo so zaključili z obiskom kleti in se nato napotili do bližnjega Kumrovc, kjer so si najprej ogledali rojstno hišo maršala Tita, nato pa še ostale hiše vasi, v katerih je urejen muzej. Kraj je izletnike globoko prevzel, ker sploh ni turističen in vse je tako, kot je bilo pred

Doberdobski
petdesetletniki
pred kipom
maršala Tita
v Kumrovcu

FOTO J.J.

leti. V tej vasi je bil postanek kar dolg, pot pa so nato nadaljevali do Otočca, kjer jih je sprejela »grofica« in jim ob kozarčki cvička razkrila zgodovino tega kraja. Po ogledu otoka jih je v bližnji restavracije čakala večerja, po kateri se je vesela družina

napotila domov. Med potjo so se še zmenili, da se bodo čim prej spet srečali, da si bodo izmenjali vtise, obujali spomine in skupaj pregledali neštete slike, ki jih je vsak posnel, da bi neštete, krasne, skupne trenutke ne pozabil. (jari)

VRH - Devetakovi odprli butični hotel Lokando

V objemu narave in domačnosti

V tipični kraški hiši nudijo osem stilno opremljenih sob

Neustavljivi hitri tempo sodobnega življenja večkrat odvzema sapo in ne dopušča, da bi se človek posvetil najbolj naravnim in preprostim stvarim. To večkrat pripelje do tega, da ljudje lahko dobijo mir in sprostitve le takrat, ko jim redke razpoložljiv čas to dopušča. Tisti trenutki pa morajo biti zares pravi, zato jih je treba preživeti v dobrem in udobnem okolju. V zadnjih letih se je zelo povečalo število ponudb za preživljanje prostega časa, posebno pozornost pa ljudje dajejo neposrednemu stiku z naravo. Od tod tudi splošna uveljavitev butičnih hotelov v naravi, ki so večkrat neposredno povezani s kakovostnim kulinarčnim hramom.

Tako je tudi na Vrhu pri Čotovih, kjer so pred nekaj tedni izvrstni in vsesplošno priznani enogastronomski ponudbi dodali pravi biserček: butični kraški hotel, ki nosi ime Lokanda. Ustili in ostali Devetakovi so tako dosegli še en zastavljeni cilj. Staro domačo gostilno s skoraj 140-letno tradicijo sta Avguštin z ženo Gabriello in sestro Nerino ob generacijskem prevzemu dejavnosti prenovili in posodobili, kulinarčna ponudba pa se še danes opira na pristne vrednote domače kuhinje in avtohtonih pridelkov.

Kakovost dosežes le s trdim delom, tršim od kraškega kamna, s katerim so se Čotovi v zadnjih petnajstih letih večkrat spopadli, dvakrat pa pošteno izčrpali. Prvič leta 1994, ko so zaključili posodobitev gostilne in v kamnu vklesali podzemski vinski hram, ki je pravi raj za ljubitelje vina. Drugič pa letos poleti, ko so zaključili s skoraj dve leti dolgo gradnjo Lokande.

Prijetna dvanadstropna tipična kraška hiša ponuja osem stilno opremljenih sob s skupno zmogljivostjo dvajsetih ležišč. Uporaba pristnih, naravnih in domačih prvin je konstanta pri Devetakovih in tako je tudi v Lokandi. Lepa štirna sredi dvorišča, lesena ograja na stopnišču, kraški in istrski kamen, toplina originalnega stilnega pohištva v sobah. Ustili je posamezne dele iskal pri soseidih, prijateljih in tudi oddaljenih krajih, jih obnovil in namestil v drugače udobnih in s sodobno tehnologijo opremljenih sobah. Seveda je najbolj ponosen na večjo sobo v prvem nadstropju, v kateri sta postelji njegovih prednikov Uštija in Žute.

Družinski hram gostoljubnosti, v kateri se vključuje tudi novejša, čisto ženska generacija (Sara, Tatjana, Tjaša, Mihaela in Karen) je tako popolnejši in nudi gostom mir in užitek. Z dosedanjim obiskom so Devetakovi zadovoljni, saj so brez posebnih reklam v kraških sobah že spali gostje iz več kot desetih držav.

Domačnost, katere smo vsi vajeni v njihovi gostilni in v kleti, bo še bolj razpo-

Dvorišče
Devetakove
Lokande

FOTO A.W.

znava za vse, ki se bodo ustavili v Lokandi. Vsako sobo so poimenovali po domačem zelišču, tako da lahko prespimo v Brinu, Šipku, Robinji, Ruju, Bezgu, Kraškem šetraj, Koromaču ali Roženkravtu, zjutraj pa nas bo

čakal bogat zajtrk s samimi domačimi dobrotami, od narezkov do marmelad, od kruhkov do sadja. Dan ali dva v objemu narave in tople domačnosti je danes možen tudi na Vrhu. (aw)

ŠTEVERJAN - Prihodnjo nedeljo tradicionalno srečanje SPDG-ja

Druženje ob kostanju

V dopoldanskih urah prirejajo pohod v okviru Kekčevih poti in kolesarski izlet

Goriški planinci prirejajo v nedeljo, 14. oktobra, vsakoletno druženje ob kostanju. Tudi tokrat se bodo srečali na domačiji pri Štekarju v Števerjanu. Članom in prijateljem bodo ponudili sladko rebulo in pečen kostanj, zagotovo pa se bodo našle še druge dobrrote, za kar bodo sicer poskrbele članice društva. Prireditve bo ob vsakem vremenu.

Kekčeva družba (otroci in starši) se bo v Števerjan podala peš in sicer izpred športne hale v Podgori ter se preko Kalvarije (nekdanj poimenovane Gora) povzpela do pri-

reditvenega prostora. Pohod v Števerjan je tudi zadnja točka letošnje uspešne Kekčeve poti.

Prav tako se bodo izpred športne hale odpeljali gorski kolesarji na nekaj nad 35 kilometrov dolgo vožnjo po briških gričih in se okrog 14. ure pripeljali na cilj. Pohodniki in kolesarji se bodo zbrali ob 9.30, na pot pa bodo šli ob 10. uri.

Druženje ob kostanju bo od prvih popoldanskih ur do mraka. Zagotovo bo pri Štekarju veselo in prijetno, saj poleg članov društva prireditelji pričakujejo tudi obisk

GORICA - Jutri

V knjižnico se vračajo Pravljične urice

Jutri ob 18. uri se bodo spet začele Pravljične urice v Feiglovi knjižnici v Gorici. Potekale bodo ob ponedeljkih vsakih štirinajst dni, vse do spomladi. Nekatere krajske pripovedke iz knjige Slovenske narodne pravljice iz živalskega sveta bo jutri pripovedovala Rudica Požar. To prvo srečanje spada v italijanski vsedržavni projekt »Oktobra dežujejo knjige, kraji branja«, ki ga zavod za knjigo pri ministrstvu za kulturne dobrine in dejavnosti v sodelovanju z različnimi italijanskimi deželnimi ustanovami, sproža za mesec oktober. Namen projekta je širiti branje in doživljati knjigo kot možnost povezovanja med ljudmi. Pravljične urice se bodo ta mesec vršile po celi Italiji, za goriško pokrajino pa je v projekt stopil Tržiški knjižnični sistem, kjer so včlane slovenske goriške občinske knjižnice in slovenska knjižnica Damirja Feigla. Otroške urice so primerne za otroke od 3. do 7. leta starosti, ki se približujejo črkam, sprejemajo in doživljajo nove pojme s pomočjo bistr domišljije in obilo knjig.

Prosvetno društvo Štandrež
Dramski odsek

komedija: Marc Camoletti
režija: Gorazd Jakomini

Ponovitev - abonmajnska predstava
DANES, 7. oktobra 2007 ob 17. uri

V ŽUPNIJSKEM DOMU
ANTONA GREGORČIČA V ŠTANDREŽU

Prisrčno se zahvaljujem
vsem Sovodenjcem za izkazano
prijaznost in gostoljubnost.

Poštarica Federica

Čestitke

Naša draga SARA BOŠKIN praznuje danes 30. rojstni dan! Prijatelji s Štandreža ji voščijo vse najboljše!

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE (Fabris), ul. Cosulich 117, tel. 00481-711315.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.30 - 20.00 - 22.10 »Michael Clayton«. / Dvorana 2: 15.10 - 17.00 - 18.45 - 20.30 - 22.10 »Surf's up - I re delle onde«. / Dvorana 3: 15.45 - 17.45 - 20.00 - 22.10 »Cemento armato«.

CORSO Rdeča dvorana: 15.30 - 17.45 - 20.00 - 22.15 »Un'impresa da Dio«. / Modra dvorana: 15.30 - 17.45 - 20.00 - 22.15 »Rush Hour 3 - Missione Parigi«. / Rumena dvorana: 15.30 »28 settimane dopo«. / 17.30 - 20.00 - 22.15 »Il buio nell'anima«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.30 - 20.00 - 22.10 »Michael Clayton«. / Dvorana 2: 15.40 - 17.45 »Hairspray - Grasso è bello?«. / 20.10 - 22.15 »La ragazza del lago«. / Dvorana 3: 15.45 - 17.30 »I Simpson - Il film«. / 20.00 - 22.00 »Cemento armato«. / Dvorana 4: 15.40 - 17.40 - 20.00 - 22.00 »Un'impresa da Dio«. / Dvorana 5: 16.00 - 18.00 - 20.10 - 22.10 »Rush Hour - Missione Parigi«.

NOVA GORICA: 19.00 »Kako se poročiti in ostati samski«. 21.00 »Zlom«.

Šolske vesti

GLASBENA ŠOLA NOVA GORICA Cankarjeva ulica 8, Nova Gorica (tel. 003865-3351050) organizirala pouk električne kitare, ki ga bo izvajal eden najboljših električnih kitaristov v Sloveniji, Robert Piki. Informacije in prijave na tajništvo Glasbene šole Nova Gorica do 15. oktobra.

GODBA KRAS iz Doberdoba obvešča, da bo seja s starši, ki želijo vpisati otroke v glasbeno šolo v ponedeljek, 8. oktobra, ob 18. uri v glasbeni sobi v Doberdobu. SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE sporoča, da je v teku vpisovanje na večerne tečaje, ki spadajo v okvir Deželnega kataloga permanentnega izobraževanja in so financirani s sredstvi zakona 236/93: slovensčina - osnovna in nadaljevalna stopnja (80 ur), angleščina A2 (72 ur), tečaj informatike priprava na ECDL (72 oziroma 48 ur), nemščina - osnovna oz. nadaljevalna stopnja (80 ur); informacije na tajništvo Zavoda od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro na telefonski številki 0481-81826 ali po elektronski pošti go@sdzpi-irsip.it.

VRH - Tradicionalni dobrodelni večer pri Čotovih

Solidarni do sočloveka

Za onkološki oddelek CRO v Avianu so zbrali 2.700 evrov prispevkov

S človekoljubnega večera na Vrhu

FOTO D.D.

Ob ohranjanju spomina na družinske člane, ki jih je bolezen odtrgala iz njihove srede, želijo biti v oporo tistim, ki se danes bojujejo proti rakastim obolenjem. Člani Čotove družine so na Vrhu že osmič priredili solidarnostno srečanje, s katerim so se spomnili za rakom umrlih svojcev in znancev. Občutenega večera, ki je potekal v gostilni Devetak na Vrhu in med katerim so v dobrodelne namene nabrali 2.750 evrov, so se v ponedeljek udeležili številni krajanji in prijatelji. Za povezovanje in recital so poskrbele predstav-

nice družine Devetak, in sicer Sara, Tatjana, Tjaša, Karen in Nerina, pri organizaciji pa so sodelovali tudi sovođenjski krivodajci. Predsednik Štefan Tomsič je predstavil vsakoletnega gosta pobude Simona Spazzapana Alessandro Bearz. Zdravnika iz onkološkega oddelka CRO v Avianu, kateremu je bil namenjen izkupiček večera, sta spregovorila o raku na pljučih. Zapele so pevke nekdanjega zborarica Danica z Vrha, za zaključek pa je nastopil dramski odsek PD Štandrež, ki je popestril večer s komedijo Čudna bolezen. (Ale)

PALKIŠČE - VZPI Množičen odziv jim daje novega elana

V sekciji VZPI-ANPI Dol-Jamlje so izredno zadovoljni z uspehom prireditve ob 30. letnici odkritja spomenika na Palčici, ki je potekala 16. septembra in na kateri se je zbrala množica domačinov in gostov iz sosednjih krajev. »Ob tako uspešni proslavi ugotavljamo, da so mnogim ideali in vrednote NOB še vedno pri srcu. To nam daje moč in voljo, da nadaljujemo s svojimi prizadevanji za ohranjanje partizanske dediščine,« poudarja predsednik sekcije VZPI-ANPI Dol-Jamlje Jordan Semolič in opozarja, da so k organizaciji prireditve finančno prispevali številni domačini in prebivalci sosednjih vasi. »Radi bi objavili vsa imena darovalcev, vendar nam njihovo veliko število to onemogoča,« pojasnjuje Semolič. Med darovalci je kar nekaj anonimnih, seveda pa je tudi njihova pomoč prispevala k uspešni spominski prireditvi.

VABLJENI!	Prosvetno društvo Štandrež
ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN	
Nedelja, 7.10.2007 ob 17. uri P.D. ŠTANDREŽ - dramski odsek Marc CAMOLETTI, BOEING BOEING , komedija	P r o g r a m Štandrež 2007 VSE PREDSTAVE BODO V ŽUPNIJSKI DVORANI »ANTON GREGORČIČ« V ŠTANDREŽU. Informacije, prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedeža: Tabaj Božidar 0481 20678 Katoliška knjigarna – Gorica na blagajni eno uro pred vsako predstavo
Nedelja, 28.10.2007 ob 17. uri Gledališka skupina KUD DOLOMITI - DOBROVA Marsha NORMAN, LAHKO NOČ MAMA , drama	
Nedelja, 18.11.2007 ob 17. uri Gledališka skupina BC - BOVEC Zdravko DUŠA, ZADREGE V BOLNIŠNICI DR. EGIDIJA SRŠENA, komedija	
Nedelja, 16.12.2007 ob 17. uri Amatersko gledališče VRBA - VRBJE Fran MILČINSKI, BUTALCI , komedija	
Nedelja, 27.1.2008 ob 17. uri P.D. ŠTANDREŽ - dramski odsek Carlo GOLDONI, PRIMORSKE ZDRAHE , komedija	

Obvestila

KD SKALA GABRJE v sodelovanju s sindikatom upokojencev SPI-CGIL, VZPI-ANPI Sovodnje in Štandrež vabi danes, 7. oktobra, ob 9.30 v Gabrje na 9. jesenski pohod Spoznavajmo Kras in na srečanje ob skupnem kosilu članov upokojencev SPI-CGIL in članov sekcij VZPI-ANPI iz Sovodnj in Štandreža. Po kosilu, ki je predvideno za 13. uro, bo kulturni program z nastopom kitarista Bojana Kureta.

KULTURNI DOM NOVA GORICA obvešča, da je za sezono 2007-08 do 10. oktobra v teku vpis za nove abonente; informacije na upravi Kulturnega doma Nova Gorica (tel. 003865-3354010).

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ v Gorici prireja tečaj sprostilne telovadbe za odrasle v baletni sobi KC Bratuž od 10. oktobra, ob sredah od 20. do 21. ure in ob četrčkih od 19. do 20. ure. Tečaj bo vodila Nataša Sirk; informacije in vpisovanje na tel. 0481-531445 od ponedeljka do petka od 9. do 12.30.

MLADINSKI ODESK KULTURNEGA DRUŠTVA SOVODNJE organizira plesni tečaj. Na osmih srečanjih, ki bodo potekali enkrat tedensko, se bodo tečajniki učili baznih korakov dunajskega in angleškega valčka, foxtrotta, slowfoxa, cha cha cha in

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia 40
ESSO - Ul. Lungo Isonzo 77
ERG - Ul. San Michele 57
AGIP - Ul. Trieste 179
TRŽIČ
SHELL - Ul. Boito 43
AGIP - Ul. Matteotti 22
ERG - Ul. G.F. Pocar
KRMIN
OMV - Drev. Venezia Giulia 53
GRADIŠČE
SHELL - Drev. Trieste 50/a
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+
ŠTARANCAN
AGIP - Ul. Trieste 47
MARIAN
AGIP - Ul. Manzoni 164
ŠKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti 22 (Pieris)
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia 34

JAVNI RAZPIS

Priznanje Kazimir Humar

- 1) Zveza slovenske katoliške posvete, Kulturni center Lojze Bratuž in Združenje cerkvenih pevskih zborov podeljujejo priznanje društvom in organizacijam ali posameznikom na osnovi utemeljitve predlagatelj in po presoji organizacij, ki priznanje podeljujejo.
- 2) Predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa.
- 3) Priznanje se praviloma podeli v mesecu februarju za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju.
- 4) Priznanje lahko prejmejo tisti, ki delujejo v goriškem prostoru.
- 5) Predloge za priznanje je treba oddati **do 31. decembra 2007** za naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete – 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra, 85, s pripisom na ovojnico: "Predlog za priznanje"

Zadnja predstava v abonmaju Komigo 2007 prihaja Špas teater s komedijo

5 ŽENSK.COM
Jutri, 8. oktobra, ob 20.30

Kulturni dom
(Ul. I. Brass 20)
Info: KD v Gorici
(tel. 0481 33288)

Gorici bo v torek, 9. oktobra, ob 19. uri odprtje razstave Annibel Cunnoldi Attems. Umetnico bo predstavila umetnostna zgodovinarica Klavdija Figelj.

GORIŠKI MUZEJ prireja predstavitev publikacij in predavanje Metke Gombač, Slavice Plahuta in Borisa M. Gombača na temo Zapor in pregon za antifašiste na Goriškem; potekala bo na Gradu Kromberk v torek, 9. oktobra, ob 20. uri.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 3. novembra, v restavraciji Kapriol v Dolu. Iz Gorice bo na razpolago avtobus. Vpisovanje se bo začelo 16. oktobra.

ODPRTJE 9. FOTO SREČANJA v organizaciji Skupine 75 in ZSKD bo v Kulturnem domu v ul. Brass 20 v Gorici v soboto, 13. oktobra, ob

18.30. Razstavljajo Marko Bezlač (Hrvatska), Andrea Bovo (Italija), Maurizio Frullani (Italija), Ernst Koschuch (Avstrija), Igor Pahor (Italija), Janez Vlasy (Slovenija), skupina Polaser (Italija)

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča izletnikom v dolino Neretve »Na mandarine«, da bo v sredo, 17. oktobra, odhod avtobusa ob 7. uri iz Štandreža, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Dobderobu pred cerkvijo, v Jamljah in na mejnem prehodu pri Fernečih na italijanski strani. Priporočamo točnost in opozarja, da s seboj prinesete veljaven dokument.

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVO-

LA MAGLIA TRŽIČ
ŽENSKA ulica Roma 58
OBLAČILA Tel. 0481.790074

PESTRA PONUDBA NOVIH KOLEKCIJ ZA JESEN IN ZIMO

Modni udobni in prilagojeni kroji za vse starosti

SEAWAY
group

navtično podjetje išče sodelavce za ladjedelnico
MONFALCONE / TRŽIČ:

KADROVIK

Opis del: poznavanje metod kadrovanja in spremljanja kadrov; poznavanje postopkov zaposlovanja. poznavanje delovno-pravne zakonodaje v Italiji, zakonodaje s področja zdravstva, socialnega, pokojninsko-invalidskega zavarovanja v Italiji. **Potrebna znanja:** VII. ali VI. stopnja izobrazbe družboslovne, organizacijske ali ekonomske smeri; aktivno znanje angleškega in italijanskega jezika, zaželeno znanje slovenskega jezika; delovne izkušnje na kadrovskem področju; vozniški izpit B kategorije. Profil: komunikativna, pozitivno naravnana, vestna oseba, pripravljena za spremembe in pri uvajanju novih metod dela

RAZVOJNI INŽENIR

Zadolžen za: razvoj izdelkov z uporabo 3D CAD modeliranih orodij, spemljanje svenovnega stanja novih materialov in tehnologij na področju mehatronike, detailiranje, urejanje in pripravo dokumentacije za produkcijo – risbe, kosovnica. **Potrebna znanja:** VII. ali VI. visokošolska izobrazba strojne, elektrotehniške ali lesarske smeri, opravljeno formalno izobraževanje iz katerihkoli orodij CAD oblikovanja. **Potrebne izkušnje:** vsaj 3 leta delovnih izkušenj v razvoju izdelkov in izkušnje iz produciranja tehnične dokumentacije, iz principov urajanja dokumentacije in principov kreiranja kosovnice

MIZAR

Potrebna znanja: željena izobrazba mizarske smeri. Poznavanje mizarskih del in delo z ročnim orodji, mizarskimi stroji. Poznavanje tehnologije lesa in dela z lepili. Ročne spretnosti. **Potrebne izkušnje:** Dvoletne delovne izkušnje na področju lesarstva.

ELEKTROMECHANIK

Potrebna znanja: Srednja ali poklicna izobrazba elektro smeri. Poznavanje dela z razvodi in priklopi inštalacij na porabnike. Delo z ročnim orodjem. Ročne spretnosti. Sposobnost dela v skupini. **Potrebne izkušnje:** Dvoletne delovne izkušnje na področju montaže elektro sistemov in inštalacij.

MONTAŽNI DELAVEC

Potrebna znanja: Srednja ali poklicna izobrazba tehnične smeri (oblikovanje kovin, lesarstvo, ipd.) Poznavanje montaže palubne opreme. Delo z ročnim orodjem. Zaželjene so ročne spretnosti. **Potrebne izkušnje:** Dve leti delovnih izkušenj v proizvodnji.

STROJNI MECHANIK

Potrebna znanja: Srednja ali poklicna izobrazba strojne smeri. Poznavanje vgradnje motorja in sistemov kot so voda, plin, hidravlika, klima. Delo z ročnim orodjem. Ročne spretnosti. Sposobnost dela v skupini. **Potrebne izkušnje:** Dvoletne delovne izkušnje na področju montaže strojnih sistemov in inštalacij.

OBLIKOVALEC LAMINATOV

Potrebna znanja: poklicna izobrazba tehnične smeri (z možnostjo priučitve na tehnologije laminiranja) za izdelavo trupov, delov plovil in pomožnih orodij. Ročne spretnosti. Sposobnost dela v skupini. **Potrebne izkušnje:** Dve leti delovnih izkušenj na področju laminiranja ali na drugih tehničnih področjih.

FINIŠER

Potrebna znanja: Srednja ali poklicna izobrazba pleskarske ali avtoličarske smeri. Poznavanje obdelave površin s postopki brušenja, kitanja, ličanja ter različnih barvanj in lakiranja. **Potrebne izkušnje:** Dve leti delovnih izkušenj na področju finiširanja

Vloge za zaposlitev sprejemamo v upravi podjetja do 21.10.2007 za naslov:
Seaway group d.o.o., Pot na Lisice 2, 4260 Bled ali e-mail: polona.krmek@seaway.si

GORICA - Gospodarski podvig Finančne delniške družbe KB 1909

Na slovenski trg skozi glavna vrata

Obveznice bodo kmalu sprejete na prosti trg ljubljanske borze

GORICA - »Na slovensko tržišče vstopamo skozi glavna vrata, kotacija je za nas vse zgodovinski korak. Rezultat, ki smo ga dosegli v pičlih šestih letih delovanja, je zares lahko v ponos celotni slovenski zamejski skupnosti,« pravi Boris Peric, predsednik upravnega odbora Finančne delniške družbe KB1909. V naslednjih dneh, najverjetneje že v torek, bodo njene obveznice sprejete na prosti trg ljubljanske borze. Gospodarski podvig je za naše razmere nekaj enkratnega in lahko beležimo kar tri rekorde: gre za prvi javno kotirani vrednostni papir nekega zamejskega gospodarskega subjekta, obveznice z oznako KBG1 (akronim za družbo KB Gorica, prva izdaja obveznic) so prvi tuj vrednostni papir, ki je uvrščen na organizirani trg ljubljanske borze, kot tretje pa beležimo da gre tudi za prvi tovrstni podvig kake družbe iz goriškega prostora.

Prihod na borzo pomeni za vsako gospodarsko družbo doseg pomembnega cilja in sicer uveljavitev v širšem finančnem okolju, priznanje njenemu korektnemu delovanju in potrditev zaupanja, ki ga družba ima v gospodarskem svetu.

Leto in pol nas loči od stoletnice ustanovitve Kmečke banke, prvega tukajšnjega slovenskega denarnega zavoda, ki si je nadel naziv »banka«. Njeno gospodarsko poslanstvo in finančno delovanje se je po znanih dogodkih leta 2001 preneslo na nov subjekt, družbo KB1909 - Finančna delniška družba. Zelo pomembno je bilo, da se je pravna oseba Kmečke banke ohranila, čeprav z novim imenom, prav tako pomembno pa je dejstvo, da so skoraj vsi nekdanji člani Kmečke banke ohranili svoje deleže, spremenjene v delnice, tudi v novi družbi. Jedro je in bo ostalo v rokah široke skupine (delničarjev je nad 450) tukajšnjih Slovencev, v zadnjih letih so s pomembnimi kapitali vložili tudi nekatere ban-

BORIS PERIC

BUMBACA

ke (skupaj imajo približno 10 odstotkov kapitala, največji delež pripada Novi ljubljanski banki), deželna finančna družba Friulia (tudi ona z 10-odstotnim deležem) ter nekateri primarni slovenski investicijski skladi. Večina teh novih družbenikov je podpisala lani izdane prednostne delnice, kar daje imetnikom zagotovljeno donosnost kapitala, jim pa ne priznava pravice do glasovanja na redni skupščini, kar pomeni da je podpora vodstvu podjetja odvisna od tukajšnjih delničarjev, nam je potrdil Peric. »Cilji so povezani z zgodovino družbe in s teritorijem, v katerem se razvijamo, kot vsaka družba posluje v interesu delničarjev, a tudi v interesu skupnosti, ki ji naravno pripadamo in ki ji pripadajo njeni glavni delničarji.« Kot smo že napisali, pomeni kotacija priznanje solidnosti in perspektivosti družbe, v kateri vlagatelji vidijo gospodarsko prihodnost in zagotavljen donosnost njihovih investicij. Podjetje išče zaupanje na mednarodnem tržišču, uspešno poslovanje pa je jamstvo za solidnost in varnost naložbe.

Kaj pa kotacija pomeni in kako je do nje prišlo? »Pot ni bila lahka in enostavna. Postali smo javna družba (v italijanščini societa quotata),« nam je povedal Boris Peric, »kar nas seveda še bolj veže na dosledno upoštevanje vseh obstoječih predpisov na evropski ravni. Družbe skupine KB so

že več let revidirane in potrjene s strani mednarodno uveljavljenega revizorskega podjetja. Za kotacijo pa je potrebno slediti vsem določilom mednarodnih knjigovodskih standardov (IAS), treba je potrditi bilance odvisnih družb, obvezno je sproti informiranje ne samo članov, pač pa področnih organov in širše javnosti. Obveze so popolnoma različne in izhajajo tudi iz nove evropske direktive o trgovanju z vrednostnimi papirji, ki je stopila v veljavo januarja letos. S tem so izenačeni pogoji delovanja na vseh evropskih trgih.«

Obveznice KB1909 so bile izdane lani decembra s petletnim rokom v višini skupnih 10 milijonov evrov. Podpisale so jih v celoti slovenske in italijanske banke, obvezniški sladi in zavarovalniške družbe. Peric ne pričakuje velikega trgovanja s temi obveznicami, ker je donosnost relativno visoka, tveganje pa minimalno. Vse bo pač odvisno od lastnikov obveznic. Za skupino KB1909 pa se tako potrjuje možnost financiranja, ki ga bodo v bodočnosti še uporabljali, ko bo seveda na obzorju kaka zanimiva in donosna investicija. Vstop v skupino 24 ponudnikov obveznic na ljubljanskem borznem trgu pa ne zaključuje poti javnega uveljavljanja goriškega zamejskega finančnega stebra, ki s takimi dejavnimi potrjuje zaupanje vseh malih slovenskih delničarjev in odgovarja tudi vsem tistim, ki so pred leti dvomili v sposobnost strukturiranega zamejskega gospodarstva.

Drugi korak k še širši prepoznavnosti in uveljavitvi pa bo kotacija prednostnih delnic na borzi. Nova evropska direktiva je nekoliko spremenila pogoje in pravilno zaključila daljše obdobje pregledanega delovanja po določenih standardih, kar je botrovalo manjšemu časovnemu zamiku. Vodstvo skupine KB1909 predvideva in deluje na tem, da bi že septembra naslednjega leta bile prednostne delnice uvrščene na redno kotacijo ljubljanske borze in tako bi dosegli nov cilj in nove možnosti rasti.

Skupina KB1909, ki jo upravlja družba KB1909, povezuje 29 odvisnih in povezanih družb, ki poslujejo predvsem na območju Furlanije Julijske krajine in Slovenije, prisotne pa so tudi na trgih srednje in jugovzhodne Evrope. Družbe v Skupini KB1909 sodijo v različne dejavnosti, od upravljanja finančnih naložb, proizvodnje elektronskih sestavnih delov, živinskih izdelkov, upravljanja nepremičninskih investicij in kinematografske dejavnosti pa vse do mednarodne trgovine, medijskega trga in drugih storitvenih dejavnosti.

Projekcije za leto 2007 predvidevajo 110 milijonov evrov skupnega prometa vseh družb, 500 zaposlenih, 3 milijone konsolidiranega dobička, skupina je povsem solidna in razpolaga z 32 milijoni evrov kapitala. Seveda gre posebej zabeležiti njeno poslanstvo v prid slovenski manjšini. Ne moremo mimo upravljanja z nepremičninami, ki se nahajajo v obmejnem prostoru in poleg ustrezne donosnosti istočasno zagotavljajo ohranjanje lastnine znotraj slovenskega okolja, izreden podvig pa je bil za beležen lani z obnovo starega sedeža Kmečke banke na Verdijevem korzu v Gorici, ki ga je KB1909 predala v uporabo slovenskim družbenim ustanovam. Le nekaj metrov stran od Trgovskega doma je tako nastal KBcenter, središče, ki je v letu dni že prineslo nov zagon in utrdilo prisotnost slovenske manjšine v mestu.

Aleš Waltritsch

BENEČIJA - SKGZ

Prisrčna voščila in topla zahvala Viljemu Černu ob 70. rojstnem dnevu

ŠPETER - Dolg prisrčen aplavz je predsinočnim v špetskem kulturnem središču pozdravil Viljema Černa, najvidnejšega javnega delavca iz Benečije, ki ga je ob sedemdesetletnici prišlo počastiti veliko prijateljev iz naše dežele, Ljubljane in Posočja. Okrog poklona zaslužnemu človeku je bilo priklanih v spomin veliko utrinkov povojne zgodovine naše skupnosti na Videmskem, srečnejših in manj srečnih.

Večera, ki ga je priredila Slovenska kulturno gospodarska zveza in mu je dal ton tudi nastop pevskega zbora Matajur pod vodstvom Davida Clodiga, se je udeležilo veliko uglednih gostov. Med temi so bili predsednik deželnega sveta FJK Alessandro Tesini, podpredsednik slovenskega parlamenta Vasja Klavara, Predsednik SKGZ Rudi Pavšič, državni sekretar za Slovence po svetu Zorko Pelikan, deželna svetnica Tamara Blažina, predsednik tolminske upravne enote Zdravko Likar, konzulica RS v Trstu Tanja Mljajč, župani Posočja in še veliko javnih delavcev iz Benečije.

Viljema Černa, ki je prišel s so-progo Marizo in sinovoma Igorjem

in Borisom je najprej nagovorila predsednica SKGZ videmske pokrajine Jole Namor, ki mu je izrekla toplo zahvalo za neprecenljivo delo, ki ga je opravil in ga še opravlja za našo skupnost in še zlasti za beneške ljudi. »Če ne bi bilo Černa, verjetno tudi nas ne bi bilo tukaj«, je povedala Namorjeva. V imenu SKGZ je dolgoletnega voditelja počastil Rudi Pavšič. Izpostavil je njegove življenjske etape, ki so šle preko hudih preizkušenj, kajti za zavednega Slovenca iz Terske doline je bilo treba na tej poti veliko Poguma. Sedanji uspehi naše skupnosti so vsekakor tudi rezultat njegovega velikega dela.

Jubilantu sta iskreno čestitala tudi podpredsednik deželnega sveta Alessandro Tesini in podpredsednik slovenskega parlamenta Vasja Klavara, zvrstil pa so se še številni drugi prijatelji, med temi bovški župan in poslanec Danjel Krivec. Viljem Černo se je vidno ganjen zahvalil za tolikšno pozornost in izrazil zaščene, da danes zmaguje ideja, za katero si je prizadeval vse življenje: meja izginja in ljudje ob njej so si vse bližji.

KOROŠKA - Skupen tednik koroških Slovencev

Pat med NSKS in ZSO glede glavnega urednika Novic

CELOVEC - Skupen politični tednik koroških Slovencev Novice še naprej ostaja brez glavnega (odgovornega) urednika. Razlog zato je, ker lastnika časopisa (Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij) »ne moreta skočiti čez lastno senco«, kot je to po petkovi seji družbe SloMedia za slovenski radijski spored ORF v Celovcu formuliral predstavnik Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Jure Žmauc. Pat pozicija med obema krovima političnima organizacijama koroških Slovencev ima za posledico, da je na potezi Urad za Slovence v zamejstvu v Ljubljani, za katerega je Žmauc izjavil, da bo odločitev znana v roku enega meseca.

Provizorij v zvezi z glavnem urednikom Novic traja že tri leta. Po odhodu Petra Wieserja (2003) in Florijana Sablatschana (2004) funkcijo glavnega urednika namreč provizorično opravlja urednik Silvo Kumer. Letos poleti je Urad za Slovence v zamejstvu in po sve-

tu zahteval konec provizorija in razpis mesta glavnega urednika. Slednje se je tudi zgodilo. Za prvo funkcijo v časopisu so se potegovali štirje kandidati, vendar tudi poltretji mesec po koncu roka še vedno ni odločitve, kdo naj bi v bodoče vodil skupen časopis koroških Slovencev, ki je leta 2002 nadomestil glasilo Zveze slovenskih organizacij Sloven-ski vestnik in Narodnega sveta koroških Slovencev Naš tednik. Sedanji pat med obema slovenskima organizacijama o. družabnikoma v družbi SloMedia glede bodočega glavnega urednika pa je nastal, ker Narodni svet koroških Slovencev za razpisano funkcijo predlaga dosedanega provizoričnega glavnega urednik Silva Kumra, Zveza slovenskih organizacij pa želi, da bi Novice (-s štirimi uredniki) vodila kar dva glavna urednika, poleg Kumra še Emanuel Polanšek. Ker pa nobeden od lastnikov na petkovi seji ni odstopil od svojega predloga, je očitno na potezi Ljubljana, da razreši »koroški vozec«. (I.L.)

Štipendije sklada »D. SARDOČ«

Upravni odbor Sklada »D. Sardoč« - Onlus razpisuje natečaj za dodelitev sledečih štipendij:

- pet štipendij v znesku osemsto euro, za učence Državne dvojezične osnovne šole v Špetru. Prošnji mora biti priložen družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- šest štipendij v znesku tisoč petsto euro za univerzitetne študente. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: fotokopija univerzitetne knjižice z učenim načrtom in izidi opravljenih izpitov, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- štipendijo v znesku tri tisoč euro, za podiplomski študij ali specializacijo. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: potrdilo o opravljenem univerzitetnem študiju s končno oceno, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov.

V prošnjah morajo biti navedeni podatki o drugih prejetih štipendijah. Pri dodelitvi štipendij bo upravni odbor upošteval predvsem študijske uspehe in potrebe prosilcev na osnovi 5. člena statuta sklada. Štipendije bodo dodeljene do 30. novembra 2007. Vse potrebne informacije lahko dobite na spletni strani www.skladsardoc.it in pri naslednjih članih odbora: Boris Peric (048132545), Zdravko Cuštrin (0432707408), Karlo Černic (048178100) in Marija Škerk (3356553150). Zainteresirani naj dostanijo prošnje do **31. oktobra 2007** v zaprti ovojnici na sledeči naslov: SKLAD – FONDAZIONE D. SARDOČ C/O Studio Legale – Odvetniška pisarna SANZIN, ulica Diaz št. 11, 34170 Gorica.

SLOVILIK

Vljudno vas vabimo na RAZGOVOR O EVROPI

RAZVOJ SLOVENIJE OD KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE DO PREDSEDOVANJA EVROPSKI UNIJI

Milan Kučan in Mitja Volčič

Javno srečanje

Četrtek, 18. oktobra 2007, ob 18.30

Kulturni dom Gorica

● ● ● Vstop prost

Kako se oblikujejo televizijske in časopisne vesti? Po kakšni logiki in kriterijih nam sredstva javnega obveščanja sporočajo dnevna dogajanja? V teh procesih seznanjanja javnosti in ustvarjanja javnega mnenja je marsikaj nerazumljivega, ali vsaj zelo vprašljivega. Vsekakor pa vredno razmisleka.

Če pobrskamo po časopisju tega tedna, bomo na primer ugotovili, da si je vest o zastrupitvi medvedov iz parka v Abrucih prisluzila naslove z mastnimi črkami na prvih straneh časopisov, medtem ko je bilo raznim pobudam, ki naj bi nas opozarjale na vsakodnevno smrt stotisočev ali več otrok zaradi podhranjenosti, strahotnih higienskih razmer ali posledic vojnih pohodov gospodarjev sveta in zagovornikov njegove krivične ureditve, kvečjemu posvečenih par vrstic na zadnjih straneh.

Prav tako se kar naprej pojavljajo na prvih straneh kot v neskončni nadaljevaniki ugiibanja, natolcevanja ali celo izmišljotine o življenju in smrti Lady D, medtem ko o dejavnostih, denimo, organizacije ZN ali mirovniških in drugih gibanj komaj kdaj zasledimo skromen namig.

Zaprepačen berem, da je slavna angleška televizijska agencija BBC poslala kar osemnajst dopisnikov v portugalski letoviščarski kraj Praia da Luz, kjer je 3. maja letos izginila mala Madeleine McCann, za izginotje katere sumijo njena starša. Bbc-ejeva tekunica Sky News seveda ni mogla zaostajati in jih je poslala enaindvajset. Po vsem tem je jasno, da je angleška in z njo vsa svetovna javnost v podrobnostih seznanjena z vsem, kar zadeva to tragično zgodbo in še več kot z vsem. Navaden, pa čeprav pretresljiv dogodek, kakršnih je vsak dan polna črna kronika po vsem svetu, je zadobil odmevnost, ki vznemirja. Postal je globaliziran dogodek, okrog katerega se krešejo ugiibanja in mnenja o krivdih ali nedolžnosti. Sproščajo se strasti, izživlja se radovednost, ki meji že na bolestnost. Prava hrana za kriminologe, psihologe in sociologe, ki kujejo vsak svojo teorijo, tako o dogodku kot takem, kot o njegovi pretirani odmevnosti, da je zmeda in z njo radovednost še večja.

Ne vem, koliko dopisnikov so poslale italijanske radiotelevizijske in časopisne redakcije v Garlasco, da bi sledili nadaljevaniki o nasilni smrti mlade Chiare Poggi in o glavnem osumljencu za njeno smrt - zaročencu Albertu Stasiju. Najbrž celo hordo, če naj sodimo po nenehnem poročanju, s katerim nas že od 13. avgusta hrani televizija in časopise. Tudi v tem primeru so krepko obdelali javno mnenje. Bruno Vespa je takoj zagrabil za kost in jo gloda v svoji mizerni oddaji Porta a porta. In drugi za njim, kakor v nekakšnem tekmovanju, kdo bo bolj trdno priklenil ljudi na ekran. Kot po kaki nogometni tekmi državne reprezentance, ko se vsi gredo velike izvedence, poznavalce in kritike igre, tako se ob primeru Garlasco ljudje v vsakodnevnih intervjujih gredo detektive, sodnike, tožilce in branilce. Garlasco s svojo vilo zločina privablja celo turiste. Fantazija se sprošča. Ljudje imajo o čem razpravljati in nemara pri tem marsikdo pozabi na svoje skrbi, vsi pa pozabimo na družbeno skrb.

Ali se morda prav v tej zadnji ugotovitvi skriva bistvo modernega pristopa sredstev javnega obveščanja? Nekaj očitno ni v redu z modernim novinarstvom. Pravzaprav ga je že znani italijanski zgodovinar Cesare Cantu označil za »kugo domovine, ki sprejema vesti, ne da bi jih pretreslo«, francoski književnik Balzac pa ga je označil za »bordel misli«, vendar je ob sodobnem, neverjetnem tehnološkem razvoju sredstev javnega obveščanja marsikdo verjel, da bodo mediji izbrisali ne le geografske, temveč tudi družbene razdalje med ljudmi, tudi tistimi, ki niso imeli nikoli besede, ki živijo in bedno umirajo ob robu dogajanj. Tega žal razvoj tehnologije ni dosegel. Celo nasprotno. Moderni mediji, podvrženi neizprosni logiki profita, ki obvladuje današnjo stvarnost in označuje skoraj vse človekove dejavnosti, so se ne-

kako odrekli svojemu osnovnemu poslanstvu nepristranskega prikazovanja in analiziranja stvarnosti ter se raje opredelili za umetno napihovanje osebnih zgodb pomembnih ali še raje nepomembnih posameznikov (glej primere Madeleine McCann ali Chiare Poggi), da bi na ta način zadostili povpraševanju po popopranih zgodbicah o navadnih ljudeh, ki lahko postanejo slavni, pa četudi kot kriminalci ali njihove žrtve. Zadostiti je treba emociji, gojiti sanje in istočasno razpršiti strahove današnjega časa. Tudi vest postane na ta način tržno blago. Biti mora sočna in užitna, da pritegne pozornost, problemi pa lahko počakajo; se bo že našel prostor in čas za njihovo reševanje.

Tako postaja novinarstvo deformirajoče ogledalo, ki izkazuje ali popači stvarnost. V njem se zrcali tudi politika, ki postane spektakel, pri čemer ni več toliko važen konkreten problem, kolikor postane važno kreganje politikov okrog njega. Današnji pojav antipolitike v Italiji, kot imenujejo pojav širjenja nezaupanja do politikov, je prav tako pojav težnje po poosebljanju dogajanja. Razsipnost in neodgovornost politične »kaste« je že dolgo na očeh vseh, vendar je postala slastna in privlač-

na vest šele po izidu knjige Rizza in Stelle »La casta« in po uporniškem »vaffanculo« podvigu Beppeja Grilla, ki so postali čez noč junaki političnega razpravljanja v državi. Postali so medijske pojave, ki vzbujajo javno mnenje. Poročanje o vseh njihovih premikih gre zato dobro v medijski promet, realni problemi pa ostanejo slej ko prej bolj ob strani.

Ko razmišljam o teh zadevah, mi vselej pride na misel predsednik Unije Italijanov iz Istre Maurizio Tremul, ki mi je na vprašanje, kaj bi bilo treba ukreniti, da bi tisk bolj in izčrpnije poročal o sodelovanju in problemih, s katerimi se srečujejo slovenska manjšina v Italiji in italijanska v Sloveniji in Hrvaški, odgovoril, da bi vest o manjšinah postala medijsko uporabna in objavljiva samo v primeru, če bi se hudo sporekla in se po možnosti še opsovala s predsednikom SKGZ Pavšičem. In že naslednji akt pomiritve ne bi bil za tisk več zanimiv.

Človeku nekako padejo roke ob takšnih spoznanjih. Primerov je veliko. V tednu, ki je za nami, sem na primer zamiskal v časopisju kakšno tehtnejšo poglavitost o današnjem pohodu za mir Perugia – Assisi, ki letos poteka pod geslom

»vse človekove pravice za vse«. Odveč bi bilo poudarjati pomen pobude, ki želi odpreti oči ljudem na brezmejne grozote vojn in na velik prepad med bogatim in revnim delom človeštva, ki se še pogloblja. Več kot milijarda ljudi se je prisiljena preživljati z manj kot enim dolarjem na dan. Samo v razviti Evropi je več kot petdeset milijonov ljudi, ki živi v revščini. Po drugi strani pa skupno bogastvo 358 najbogatejših zemljanov presega letni zaslužek 45 %, ali poltorej milijard najrevnejših. Za delno izboljšanje razmer se je leta 2000 kar 191 držav članic OZN zavezalo, da bodo do leta 2015 prepolovile število oseb, ki živijo v skrajni revščini in števila oseb, ki trpijo zaradi lakote, omogočile dostop vseh otrok do osnovnega izobraževanja, spodbudile enakost spolov in neodvisnost žensk, zmanjšale smrtnost otrok, mlajših od 5 let, za dve tretjini, zmanjšale umrljivost mater za tri četrte, zavre širjenje virusa HIV/aidsa, malarije in drugih resnih boleznih, prepolovile odstotek prebivalstva, ki nima dostopa do pitne vode ter uvedle svetovno partnerstvo za razvoj. So to le pobožne želje, so zgolj jalove obljube, ali pa gre za stvarno obvezo razvitejših držav, da vsaj delno omilijo te blazne razlike v svetu?

Človek bi pričakoval, da bo tisk na predvečer tako pomembne pobude, kot je pohod Perugia – Assisi, skušal na kakšen način izvabiti odgovore na to vprašanje ali vsaj spregovoriti o problemih, ki tako ali drugače zadevajo prihodnost našega planeta in pred katerimi mogočniki in njim podrejeni tisk radi skrivajo glavo v pesek kot noji. Toda začuda so redki članki o današnjem shodu (in vseh njegovih drugih spremnih prireditvah), ali bolje rečeno članci, posvetili več pozornosti polemikam, ki neobhodno spremljajo tudi to pobudo, kot pa realnim problemom. Tako smo brali, ki podpirajo okupacijo Afganistana. Skratka, mediji so tudi v tem primeru pokazali svoje pravo lice in dokazali, da jim gre bolj za senzacionalizem kot za reševanje problemov.

Drugi dogodek tega tedna in seveda druga izgubljena priložnost je bil Svetovni dan habitata. Generalna skupščina Združenih narodov je namreč razglasila prvi ponedeljek v oktobru za svetovni dan habitata, ki je posvečen razvoju mest in naselij, izboljšanju življenjskih pogojev v njih ter prizadevanjem za zagotovitev osnovne pravice ljudi do primernega bivališča. Letos so posebej izpostavili vprašanje varnosti v mestih spriču širjenja kriminala in v ta namen pripravili osrednjo slovesnost v Haagu. Vendar o vsem tem v italijanskih medijih ni bilo ne duha ne sluha, čeprav se da tudi o vprašanju bivališč marsikaj povedati. Dobrega in slabega, predvsem pa koristnega za razvoj človeštva, še zlasti če upoštevamo, da je med cilji, ki si jih je Generalna skupščina Združenih narodov zastavila za leto 2015, tudi pravica do spodobnega bivališča za vse. Kaj to pomeni, dobro vedo vsi tisti mladi pari, ki si na našem razvitem zapadu zaradi prekernega zaslužka ne morejo privoščiti plačevanja naraščajočih stanovanjskih najemnin. Dobro vedo tudi vsi tisti nesrečni priseljenci, ki jih je želja po človega dostojnejšem življenju prignala iz zaostalega v (včasih samo navidez) razvitejši svet. Še najbolje pa vedo, kaj to pomeni tisti brezštevilni in brezimni, ki živijo v barakarskih naseljih ob robovih vlemest. Pravijo jim bidonvilles, slums, favelas ali vizas miserias. Samo v Rio de Janeiroju je baje 480 takih naselij, v katerih živi več kot milijon ljudi v skrajni revščini, nesnagi in kriminalu. Podobno je v vseh milijonskih mestih tretjega sveta. V Mumbaiu (18 milijonov in pol prebivalcev) lahko smatramo za srečno tisto večmilijonsko maso, ki ima vsaj pločevinasto barakarsko streho nad glavo, kajti premnogi so prisiljeni živeti kar na pločniku, pod milim nebom. V Kairu (skoraj 12 milijonov prebivalcev) živi 60% prebivalcev v nezakonitih strukturah, 100 tisoč ljudi pa prebiva kar na pokopališču.

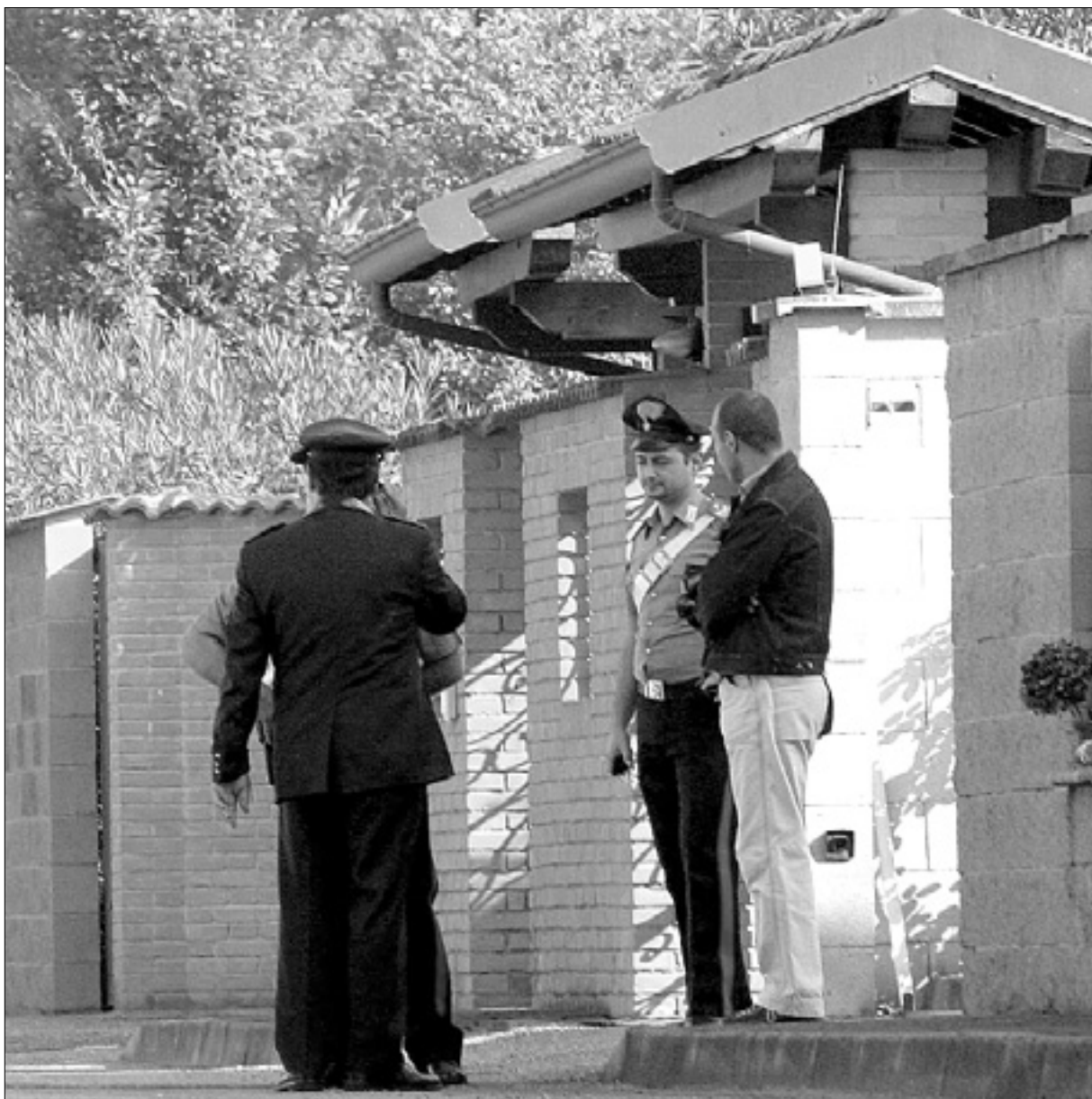
Podeželsko prebivalstvo neustavljivo sili v mesta, ki se prekomerno širijo (Tokjo je na primer presegel 35 milijonov ljudi). Polovica vsega svetovnega prebivalstva že živi v mestih, kar odpira neizmerljive probleme, mediji pa se še naprej raje posvečajo drugačnim temam.

Med brskanjem po internetnih spletnih straneh o barakarskih naseljih sem nadel na vest, da si turisti v Keniji lahko po novem organizirano ogledajo poleg safarijev in plemena Masajev tudi barakarsko naselje Kibero v Nairobiju, ki je eno največjih in najrevnejših v Afriki. Naj gremo torej, kot na izlet pred hišo zločina v Garlasco, na organizirane turistične sprehode po blatnih in smrdečih uličicah, med barake iz lepenke, jate zadovoljnih muh in gole otroke z zabuhlimi trebuh, da bomo končno zaznali, da je na tem svetu nekaj hudo narobe?

VPRAŠLJIVI KRITERIJI MEDIJSKE POZORNOSTI

Od Garlasca do Kibera

DUŠAN KALC

9. OKTOBRA BO MINILO 40 LET OD SMRTI REVOLUCIONARJA, KI JE POSTAL MIT VEČ GE

Poslednja bitka E

»Socializem mora ustvariti novega človeka, drugače bo zaman«

Še predno se je osemindvajsetletni zdravnik, Ernesto Guevara, leta 1956 v Mehiki vkrcal s 82 kubanskimi borci na ladjico Granma, namenjeni na Kubo, kjer naj bi začeli vstajo proti diktatorju Batisti, je vodil odprave, Fidelu Castru, zaupal, da se po zmagi revolucije na otoku in po opravljenih svojih obveznostih do nje, želi udeležiti novega revolucionarnega boja v drugi latinskoameriški deželi, po možnosti Argentini, svoji domovini.

Po zmagi kubanske revolucije leta 1959 je Guevara, ki so mu borci za časa boja v Sierrri Maestri dali vzdevek »Che« (izg. Če), postal najprej predsednik kubanske Narodne banke, čez dve leti pa minister za Industrijo. Novo kubansko vodstvo ni imelo lahke naloge, saj je moralo rešiti problem prehoda od kapitalističnega v socialistično gospodarstvo. »Porušiti diktaturo je bilo lahko, težko je zgraditi novo družbo« je pravil Guevara in podčrtal: »Socializem mora ustvariti novega človeka, drugače bo zaman.«

Fidelov zgled je navdihoval levičarsko usmerjene intelektualce po vsej Latinski Ameriki, ki je v tistem času živele večinoma v kleščah vojaških desničarskih režimov. V Venezueli, Gvatemali, Kolumbiji, Peruju in Boliviji so se začela organizirati gverilska gibanja, na katera je kitajsko - sovjetski spor, ki se je leta 1964 še bolj zaostril, negativno vplival in postal nasploh pomembna ovira za revolucionarno delovanje v državah Tretjega sveta. Latinskoameriške komunistične partije so se namreč odločile za Moskvo, ki je zagovarjala miroljubno sožitje s kapitalističnim svetom. Kubanci so se uradno opredelili za nevtralnost, vendar, kljub temu da niso odkrito podpirali Kitajcev, so se zavzemali za kitajsko poudarjanje oboroženega boja, kakor pa za sovjetsko koeksistenco s kapitalizmom, ki je dovoljevala SZ in ZDA, da sta si porazdelili svet.

Ambasador revolucije

V prvi polovici petdesetih let je Guevara obiskal in živel v kar nekaj deželah Latinske Amerike in o tem zabeležil: »Te izkušnje so mi nudile priložnost, da sem se z lastno roko dotikal lakote, bolezni, nemožnosti, da bi bili zdravljeni otroci, posurovelosti, ki jo povzroča stalno trpljenje.«

Revščina barakarskih naselij, groza družbene neenakopravnosti, oblastnost vojakov, diktatorji, ki so ukazovali mučenja, lakota, podhranjenost, nevednost in strah so bile resnične podobe, ki so se globoko usidrale v zavest mladega Ernesta. Odnesel jih je s seboj v življenje, ki ga je izoblikovalo v idealista in revolucionarja. Zavedal se je, da: »Revolucij ni mogoče izvažati, te se rojevajo v izkoriščevalskih razmerah, v katerih vlade Latinske Amerike držijo ljudstva.«

Verjel je v svetovno revolucijo, ki bi se iz dežel Tretjega sveta razširila tudi v razvite države Zahoda.

Decembra 1964 je kot predstavnik Kube govoril v Generalni skupščini OZN v New Yorku. Omenil je oborožene napade na Kambodžo, bombardiranja Vietnama, turške pritiske na Ciper, napade na Panamo, apartheid v Južni Afriki, neokolonialistični poseg v Kongu ter naštel napade ZDA na Kubo in embargo na zdravila, ki so ga le-te prav v tistem času vzpostavile proti Kubi. Obsodil je Mednarodni denarni sklad, da deluje v interesu ameriškega imperializma in obtožil ZDA izkoriščanja in zatiranja ljudstev sveta in velikega dela svojega lastnega prebivalstva. Predlagal je mirovni načrt za karibsko območje, ki je vseboval tudi odpravo ameriškega vojaškega oporišča v Guantanamo na Kubi. Kasneje je med svojim posegom še dejal:

»Čutim se domoljub katerekoli latinskoameriške države in, če bi bilo potre-

ba, bi bil pripravljen dati svoje življenje za svobodo katerekoli države Latinske Amerike, ne da bi za to nobenega ničesar vprašal, od nobenega ničesar zahteval in nobenega izkoriščal.«

Sledilo je Guevarovo večmesečno potovanje po afriških državah, kjer je navezal stike z naprednimi državnimi voditelji. Februarja 1965 je v Alžiru imel govor na Drugem gospodarskem seminarju afroazijske solidarnosti, v katerem je obtožil socialistični blok izkoriščanja držav Tretjega sveta, češ: »Kako naj bo vzajemna prednost prodajati po tržnih cenah surovine, ki stanejo zaostale države trud in neskončno trpljenje in kupovati po tržnih cenah stroje, proizvedene v velikih avtomatiziranih tovarnah? Če so taki odnosi, so socialistične države na nek način sokrivke imperialističnega izkoriščanja«. V nadaljevanju se je skliceval na gospodarsko in politično solidarnost socialističnega bloka:

»Na sramotni napad severnoameriškega imperializma na Vietnam in Kongo, je potrebno odgovoriti tako, da se tem bratskim državam dobavi vse potrebne obrambne naprave in ponudi vso našo brezpogojno solidarnost.«

Slovo od Kube

Guevarov govor so sovjetske oblasti ostro kritizirale in protestirale pri kubanski vladi. Ob svoji vrnitvi na Kubo 14. marca 1965, to je obenem njegov zadnji pojav v javnosti, ga je kubanski predsednik Castro obtožil nediscipliniranosti. Che je pripomnil, da v govoru ni izrazil mišljenja kubanske vlade, temveč svoje. Po tednu dni je odstopil od svojih vladnih funkcij in Castru napisal poslovilno pismo: »Čutim, da sem opravil svojo dolžnost, ki me je vezala na kubansko revolucijo na njenem ozemlju in se sedaj poslavljam od tebe, tovarišev, tvojega naroda, ki je že moji... Prišel je čas, da se ločiva. Druge zemlje kličejo po prispevku mojih skromnih naporov.«

Naslednji mesec je odpotoval v

Ernesto Che Guevara, slikan med gverilo nekje v Boliviji. Kot je sam dejal, se je čutil domoljub katerekoli latinskoameriške države in je bil za njeno svobodo pripravljen dati svoje življenje

važala rudo, ki se je prečiščevala v Liverpoolskih rafinerijah in še vedno so bolivijski rudarji umirali z gnojnimi pljuči, da bi lahko svet kupoval baker po nizkih cenah. Agrarna reforma je bila uspešna samo na nekaterih območjih in

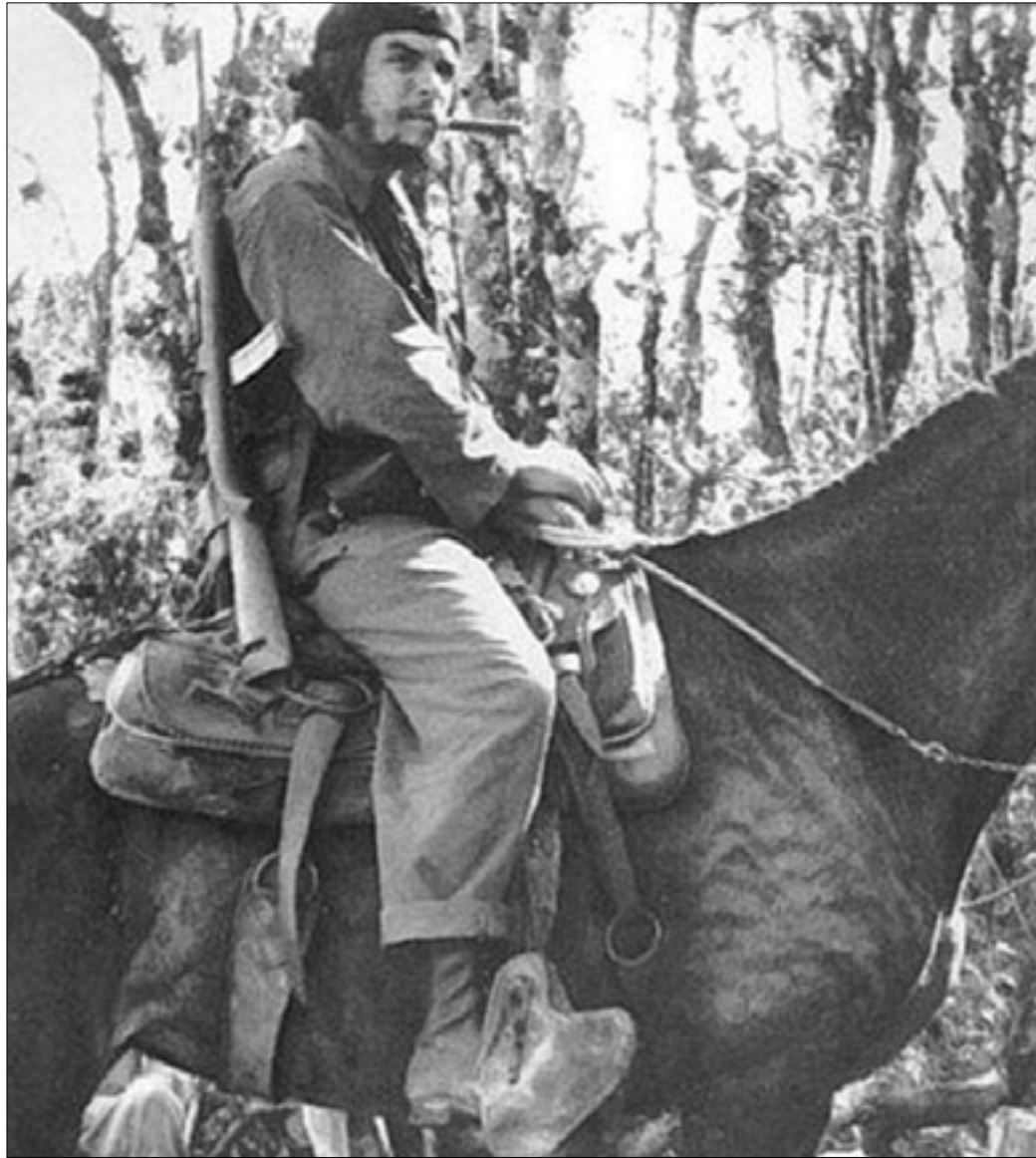
Leta 1964 je Che Guevara kot predstavnik Kube govoril na zasedanju skupščine OZN v New Yorku

Afriko z namenom, da odpre proti ameriškem imperializmu novo fronto, ki bi razbremenila vojaški pritisk ZDA na Vietnam. S časom pa je prišel do spoznanja, da razmere niso zrele in januarja 1966 je začel konkretno razmišljati o novem revolucionarnem središču v Latinski Ameriki, točneje v Boliviji kot oporišču za perujske gverilske skupine. Guevara je izhajal iz prepričanja, da »tuj, zasebni kapital se ne premika zaradi velikodušnosti, usmiljenja, želje, da pride do ljudstev, premika se zaradi želje, da pomaga samemu sebi«

Bolivija

Leta 1952 je oborožena ljudska vstaja odpravila vojaško diktaturo v Boliviji, poddržavila rudnike, vpeljala agrarno reformo ter razorožila vojsko, ki jo je nadomestila z ljudskimi milicami. Bolivijski predsednik Paz Estensoro se je uprl ameriški politiki in vezi s Kubo ni hotel pretrgati, prav tako se je potegoval za gospodarsko pomoč in naložbe iz socialističnih držav. Še naprej pa je Bolivija iz-

tudi visoke stopnje nepismenosti nova oblast ni bila sposobna zmanjšati. V vladnih krogih se je korupcija širila. Sredi leta 1963 je izbruhnila večmesečna stavka rudarjev. Na pritisk ZDA, ki so gozile z ukinitvijo finančnega programa za rudnike, so bili na uporniška območja odposlani vojak, ki so se vežbali v ameriških vojaških bazah v ZDA in Panami. Tako so se na bolivijskim prizorišču ponovno pojavili vojak, denarna pomoč iz ZDA pa je kmalu dobesedno požrla vlado Nacionalnega revolucionarnega gibanja (MNR). Rudarske stavke in študentski nemiri so novembra 1964 sprožili vojaški udar in oblast je prevzel general Barrientos. Vračati so se začeli stari veleposestniki, znižane so bile plače rudarjev za 40 odstotkov, vodje sindikatov in stranke MNR so morali v izgnanstvo, 70 rudarjev pa je v spopadih z vojak, izgubilo življenje. Barrientos je na stečaj odprl vrata multinacionalkam in ameriška petrolejska družba Gulf Oil je dobila obilne koncesije. Pri La Paz, so Američani urili dva vojaška polka, da bi pazila na prestolnico. V državo so začeli

prihajati številni agenti CIE in ameriški veleposlanik je redno prisostvoval zasedanjem bolivijske vlade. Kakor Vietnam so tudi Bolivijo finančno in vojaško reševale ZDA, vendar niti počenega groša niso posodile, da bi se zgradile točilnice in ruda je še naprej potovala v Liverpool od tam pa v New York. V zameno je severnoameriška pomoč ustvarila v Boliviji parazitno trgovsko meščanstvo, napihnila uradništvo, gradila velikanse stavbe, avtoceste. Vse to v državi z eno najvišjih otroških smrtnosti v Latinski Ameriki. Leta 1965 je bilo proglašeno izredno stanje. To je čas, ko je Guevara začel opazovati razvoj dogodkov v Boliviji.

»Danes začenja nova faza«

V njegovih načrtih naj bi postala Bolivija gverilsko središče, od koder bi se boji razširili na sosednje države. Ustanoviti je hotel »novi Vietnam«, ki bi imperializmu otežkočil zadušitev indokitajske in kubanske revolucije. Julija 1966 se je Guevara po več kot enoletni odsotnosti v strogi tajnosti vrnil na Kubo, da bi zbral in pripravil borce za bolivijsko odpravo. V oktobru se je še zadnjič srečal z ženo in najmlajšimi otroki. 23. oktobra je zamaskiran in s ponarejenimi dokumenti zapustil Kubo. Sledila mu je skupina kubanskih borcev, katerih ne-

naдна odsotnost iz javnega življenja je bila opravičena z njihovim odhodom v Vietnam.

7. novembra, ko je Che dosegel gverilsko območje med hribi južne Bolivije, je začel pisati svoj dnevnik s sledečimi besedami: »Danes začenja nova faza.« Kmalu se je zbralo petdeset borcev: 16 Kubancev, ki so se s svojim komandantom borili že na Kubi in v Afriki, 30 Bolivijcev, nekateri med njimi so se pred tem vežbali na Kubi, 2 Argentinca in 2 Perujca. Gverilska skupina se je sama poimenovala v Bolivijsko narodno osvobodilno vojsko.

Na koncu decembra se je Che srečal z voditeljem bolivijske komunistične partije (BKP), ki je bil mnenja, da mora biti vodja gverile Bolivijec. Po tem srečanju so se odnosi med Chejem in BKP prekinili. Prvi meseci so bili namenjeni urjenju. Po januarju 1967 so stiki s Kubo postali nemogoči. Na začetku marca sta se gverilcem pridružila še en Perujec in argentinski intelektualac Bustos, z njima je prišel tudi francoski filozof Régis Debray, ki je bil profesor na havanski univerzi. Proti koncu meseca je prišlo do prvega spopada z bolivijsko vojsko in prve zmage Chejevih borcev. Spopadi so se nadaljevali in terjali med gverilci prve žrtve. Sredi aprila je prišlo v Bolivijo iz ameriškega vojaškega oporišča v Panami pet ameriških strokovnjakov, z

Che Guevara v ujetništvu bolivijske vojske. To je njegova zadnja fotografija, preden ga je agent CIA ustrelil

NERACIJ MLADIH PO VSEM SVETU

Ernesta »Che« Guevare

namenom, da ustanovijo protigverilsko šolo za urjenje bolivijskih vojakov. Istočasno je vlada v La Pazu razglasila obsedno stanje na večjem delu jugovzhodne Bolivije ter prepovedala komunistično partijo.

Ustvariti dva, tri, mnoge Vietname

V tistem času je revija »Tricontental« glasnica Organizacije za solidarnost afriških, azijskih in latinskoameriških ljudstev (to je bila prva organizacija na svetu za vzajemno pomoč med ljudstvi 82 držav Tretjega sveta, ki je bila ustanovljena na Kubi leta 1966, da bi spodbujala in usklajevala boj proti ameriškemu imperializmu in njegovim domačim zaveznikom), objavila Guevarovo sporočilo, ki ga je napisal še pred svojim odhodom s Kube, poznano predvsem zaradi slavnega gesla: »Ustvariti dva, tri, mnoge Vietname« in v katerem piše: »Na skoraj vsem ozemlju Latinske Amerike imajo severnoameriški monopoli absolutno hegemonijo. Marionetne vlade ali v najboljšem primeru šibke in boječe, se ne morejo upreti ukazom gospodarjev jenjkijev. Njihova politika temelji na tem, da obdrži, kar je pridobila. Vsaka naša akcija je bojni krik proti imperializmu. Kjerkoli nas doleti smrt, naj bo dobrodošla, le da naš bojni krik doseže uho, ki ga bo sprejelo in le, da se iztegne druga roka, ki bo zgrabila za naše orožje.« Che je za bolivijsko ljudstvo napisal manifest Narodne osvobodilne vojske, ki ga je 1. maja objavil samo en bolivijski časopis. Zaradi tega je bil njegov urednik aretiran.

»Ljudje na tej zemlji so živeli in živijo kot tujci na svojem ozemlju, na katerem katerikoli jenkijski imperialist ima – v tistih kar on imenuje »svoje koncesije« – pravico da uniči, do tal poruši in zažge hiše, živino in imetje Bolivijcev. Naše zemlje nam ne pripadajo, naša naravna bogastva so služila in služijo, da bogatijo tujce, da zapuščajo samo praznine, rove in globoke jame v naših pljučih. Naši otroci nimajo šol, ni bolnišnic, naše življenjske razmere so revne, dobivamo bedne plače in mezde; na tisoče mož, žensk in otrok umira vsako leto od izčrpanosti, beda v kateri živi in dela kmet je strašna. Z drugimi besedami povedano, živimo kot sužnji, naše pravice in naše pridobitve so nam s silo zanikane in poteptane. Narodna osvobodilna vojska kliče bolivijsko ljudstvo, rodoljube, ki so v stanju, da se bore, da strnejo vrste, da ojačijo najtrdnjšo enotnost brez razlikovanja politične barve, da vstopijo v vrste Narodne osvobodilne vojske.«

Novačenje kmetov je ves čas ostajalo zelo problematično in gverilska moč je bila zmeraj nezadostna. V svojem dnevniku Che piše: Prebivalci tega območja so nepredirni kot kamen. Govoriš jim, ampak na dnu njihovih oči lahko vidiš, da ti ne verjamejo...večina kmetov nam ne pomaga in spreobračajo se v ovaduhe.«

Vojaška propaganda proti gverilcem je bila zelo ostra in učinkovita, prebivalce so ustrahovali z besedami, da jim bodo komunisti pobrali, kar imajo. Kmetje, večinoma nepismeni »indiosi«, so bili prestrašeni.

Izdaja in zaseda

Ko sta Debray in Bustos skupaj z nekim angleško-čilskim fotografom 20. aprila zapustila gverilce, jih je zajela policijska patrulja in jih izročila vojaškimi oblastem. Med mučenjem je Bustos priznal, da gverilce vodi Che Guevara in je celo skiciral obraze posameznih gverilcev. Od tega trenutka dalje je vojska ojačila svoje enote. ZDA so začele pošiljati vojaško opremo in helikopterje. CIA je mnogo svojih agentov, ki so bili največkrat kubanski begunci, preobelečeni v krošnjarje ali lovce, odposlala na teren,

da bi pri prebivalcih poizvedovali o gverilcih. Na stotine kmetov, za katere se je sumilo, da pomagajo gverili, je bilo aretiranih, večkrat tudi mučenih in celo ubitih. Na koncu aprila je Barrientos uradno priznal prisotnost Ernesta Che Guevare v Boliviji.

Junija je vojska vdrla v rudarsko naselje. Rudarji so namreč simpatizirali z gverilo in ji bili pripravljeni celo odstopiti del svojih zaslužkov. Sedaj pa je vojska pritisnila nanje in jih 87 ustrelila. Sledili so meseci, v katerih se je zvrstilo kar nekaj uspešnih gverilskih akcij, ki so vojski povzročile izgube in ujetnike. Avgusta so vojaki odkrili bazo gverilcev in zaplenili njihovo orožje, hrano, radijsko opremo, zdravila, fotografije in žal tudi dokumente, ki so razkrivali njihovo mestno mrežo. Med izgubljenim materialom so bila tudi Chejeva zdravila za astmo, ki mu je grenila življenje že od otroških let. Zdaj niso imeli več nobenega oporišča, kamor bi se zatekali, primanjkovalo jim je hrane in zdravil. Bili so osamljeni in prepuščeni sami sebi. V Chejevem dnevniku beremo: »Nedvomno je to najslabši mesec, odkar je

Zvečer se je petnajst vaščanov zbralo v domači šoli, kjer jim je gverilec skušal obrazložiti razloge revolucije.

Nekaj dni za tem je Che s svojimi tovariši padel v zasedo ob izhodu iz vasi La Higuera in doživel prvi poraz. Umrli so trije borci, trije so bili ranjeni, dva sta se porazgubila in bila nato ujeta. Sedaj so ostali v šestnajstih. VIII. divizijo bolivijske vojske je takrat okrepilo 600 izurjenih plačancev, ki so prispeli iz vojaškega oporišča v ZDA. Zadnji dan septembra je čilska radijska postaja razširila novico, da je bolivijska vojska namestila na območju 1800 mož in da je Che Guevara obkoljen.

»Che, mrtvi kot ti ne umrejo nikoli«

Sedmega oktobra 1967 je Che Guevara napisal zadnjo stran svojega dnevnika: »Danes mineva 11 mesecev odkar je bila ustanovljena gverila. Loči nas približno ena milija od Higuere. In ti, Aciceto in Pablito so šli v hišo neke starke, ki ima hčerko v postelji in drugo,

guero, v vaško šolo. V roke vojakov je takrat prišel tudi slavní Chejev dnevnik (po eno kopijo so nato izročili ameriški tajni službi, predsedniku Barrientosu, poveljniku vojske Ovandu in notranjemu ministru Arguedasu, prav ta jo je kasneje izročil Fidelu Castru, ki je poskrbel, da je julija 1968 dnevnik izšel). O usodi jetnikov se je zvečer v La Pazu Barrientos posvetoval z ameriškim veleposlanikom. Istočasno se je zbral tudi vrh bolivijske vojske. V nočnih urah je na spodbudo CIE padla odločitev: Che Guevara in njegovi borci so obsojeni na smrt.

Naslednjega dne, 9. oktobra 1967, je v La Higuera pristal helikopter, iz katerega je izstopil agent CIE, Kubanec po poreklu, Felix Gonzales. Ko je sonce visoko žarelo na nebu, so bili ujetniki ustreljeni.

Dvajset let kasneje je neka starejša vaščanka pripovedovala, kako je naslednjega dne po uboju, videla Cheja, ki so ga v sprevodu nosili mimo njene hiše in so ga nato odnesli v nebo...s helikopterjem, je nato dodala.

Truplo je bilo prinešeno v kraj Val-

kmetje so vojski celo pomagali. Revolucionarne zamisli so jim bile tuje, kot so jim bili tuji voditelji gverilskih enot. Vedeti moramo namreč, da so na podeželje tretjega sveta gverilo prinašali predvsem mladi intelektualci iz bogatejšega srednjega sloja. Po drugi strani je tudi pomanjkanje enotnosti med levico in pretrganje stikov z bolivijsko komunistično partijo zadalo gverili udarec in jo povsem osamilo. Chejevi borci so se spustili v boje predno se je začelo revolucionarno gibanje v mestih in v rudnikih in niso ustvarili stikov z bolivijskim delavskim gibanjem, ki so ga predstavljali rudarji.

»Predvsem bodite vedno sposobni čutiti globoko v vas vsako krivico, storjeno komurkoli, kjerkoli na svetu«, je zapisal Che. Ernesto Guevara ni želel samo osvoboditi zatirana ljudstva sveta, ampak je hotel pripomoči k izoblikovanju nove družbe, ki bi bila solidarna, ne pa ujetnica dobičkov. Prepričan je bil, da bosta lahko samo izobrazba in kultura pomagala ljudem, da se osvobodijo. Njegov ugled je bil predvsem vezan na do-

Posnetek bronastega kipa Ernesta Guevare v Santa Clari na Kubi, kjer so v teku priprave na obeleženje obletnice njegove smrti, ki ga je doletela v Boliviji 9. oktobra pred 40 leti

ANSA

začela vojna. Izguba vseh zalog z vsemi dokumenti in zdravili je bila hud udarec, zlasti s psihološkega vidika. Pomanjkanje stikov z zunanjim svetom in Joaquinom ter dejstvo, da so bili nekateri njegovi možje ujeti in da so spregovorili, je nekoliko demoraliziralo našo vojsko. Pri nekaterih je moja bolezen zasejala negotovost. Še vedno smo brez zvez in brez upravičenega upanja, da jih bomo v prihodnosti vzpostavili. Nadaljujemo brez kmečkega novačenja. Čuti se popuščanje borbenega duha.«

Joaquinovi skupini, ki se je od Cheja ločila v aprilu le za nekaj dni, ni več uspelo, da bi se pridružila svojemu komandantu in je ob koncu avgusta padla v zasedo. Skupaj z devetimi borci je bila ubita tudi Tanja, Tamara Bunke, edina ženska v gverili. Bila je mlada Argentinka vzhodnonemškega porekla, ki jo je Guevara spoznal v Berlinu leta 1960 in je nato sodelovala s kubansko tajno službo.

V septembru so se akcije bolivijske vojske še okrepile. Helikopterji so preletavali območje, po katerem so se premikali gverilci. 22. septembra so prišli v vasio Alto Seco, prebivalci so zgedali preplašeni, istočasno pa tudi radovedni.

ki je napol pritlikavka; dali so ji 50 pesosov in ji priporočili, da ne črhne niti besedice, vendar je malo upanja, da bo držala svojo obljubo.«

Ob zori naslednjega dne je nek kmet opazil gverilce v bližini svoje njive ter jih izdal vojakom. V teku jutra so borci, ki so se nahajali v ozkem poraščenem kanjonu, opazili premike čet na golih strminah nad seboj in spoznali, da so obkoljeni. Edina možnost rešitve je bil umik navzdol po soteski do Ria Grande. Zato je Che zbral šest prostovoljcev, ki naj bi varovali glavno skupino, ko se bo ta v temi prebijala po kanjonu. Vendar se je ob 13. uri nanje vsul plaz izstrelkov. Che je bil ranjen v nogo, boril se je naprej, dokler ni bila njegova puška poškodovana. Tedaj so ga ujeli še z drugimi tremi tovariši. Trije borci so bili med napadom ubiti, devetimi pa je uspelo prebiti obroč (vse do februarja naslednjega leta so se nato še borili in pri tem izgubili enega tovariša, po tem pa so se edini trije preživeli Kubanci, Pombo, Benigno in Urbano, februarja 1968, prebili do čilske meje in se s pomočjo takratnega predsednika senata Salvadora Allendeja vrnili v domovino).

Ujetnike so vojaki odvedli v La Hi-

legrande, kjer je bil sedež VIII. divizije bolivijske vojske. Odložili so ga na kamnito ploščo bolniške pralnice. Naslednjega dne so fotografije mrtvega Cheja obkrožile svet. Predno so Chejevo truplo skupaj z drugimi umorjenimi tovariši v strogi tajnosti zakopali v nekem nedoločljivem kraju, so mu še odrezali roke. Te so nato odposlali v Buenos Aires, da bi tako potrdili njegovo identiteto. Šele po tridesetih letih, ko je spregovoril bivši vojak, je bil kraj pokopa po dolgem iskanju odkrit in ostanki julija 1997 prenešeni na Kubo, v mesto Santa Clara.

V nekdanji bolniški pralnici v mestu Vallegrande je nekdo napisal: »Che, mrtvi kot ti ne umrejo nikoli«.

»Gverilska vojna je boj ljudstva, brez ljudske podpore je katastrofa neizogibna«

Oboroženi uporniki komandanta Che Guevare niso nikoli uživali zadostne podpore prebivalstva. Še več,

slednost, na odsotnost dvoličnega obnašanja ali politične preračunljivosti, na poštenost, enakost in žrtvovanje in prav te lastnosti so ga privedle, da je do skrajnih posledic branil svoje ideale.

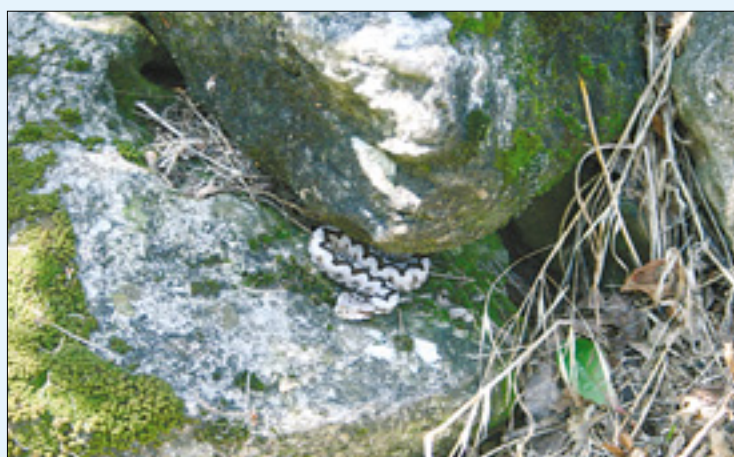
»Prepričan sem, da moram na tem svetu izpolniti nalogo, in zaradi spoštovanja do nje, moram žrtvovati družino, vse užitke vsakdanjega življenja, mojo osebno varnost in morda moje lastno življenje. Ampak to je obveza do ljudi in iskreno mislim, da se od nje ne morem razvezati do konca svojega življenja,« je zapisal.

Kot je nekdo rekel, vse dokler bodo na tem svetu zatiralci in zatirani, družbene krivice in imperialistična oblast, ampak tudi upanje v pravični svet, bratski in solidaren, bodo misli in vzor Cheja še naprej živeli. V poslovnem pismu svojim otrokom je Ernesto Guevara napisal stavek povzet po José Martíju, kubanskem borcu za neodvisnost: »Predvsem bodite vedno sposobni čutiti globoko v vas vsako krivico storjeno komurkoli, kjerkoli na svetu: to je najlepša vrlina nekega revolucionarja.«

Katja Kjuder

V sirarni

DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOVEL V TRSTU - Pester program poletnega delovanja

Poletni center Dija

Tudi letos smo se udeležili POLETNEGA CENTRA, ki je organiziral Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel v Trstu. Kot vsako leto smo imeli zares pester program. Začeli smo takoj po zaključku šolskega leta, tako, da smo spraznili šolske torbe, postavili vse potrebščine v skladišče in spravili v omaro vse šolske skrbi. Sedaj je bil čas prave zabave in pustolovščine. Torbe smo napolnili s kopalkami, sončno kremo in z vsem kar smo rabili, da bi najbolje preživeli naše poletje.

Prvi dan smo se med nami spoznali z različnimi igrkami in tekmovali v različnih športnih igrah. V naslednjih dneh pa je bil čas izletov; spustili smo se v globino Briške jame, kopali smo se v Sesljanu in v Miljah, hodili smo v dolini Glinščice, kjer smo opazovali žabe, ribe, kače in še druge živalice, postali smo potapljači v Miramarskem parku, kjer smo si ogledali morsko dno s Seawatching-om. V parku smo si ogledali tudi prelepe tropske živali.

V teh tednih smo se naučili mnogo novih stvari, predvsem v sirarni Zidarič. V sodelovanju z občino Zgonik in v spremstvu naravoslovca Aljoše Gabrovec som se podali v Praprotno pogledati kako se izdeluje sir. Pokazali so nam krave in teličke, videli smo kako izdelujejo sir iz surovega mleka in kako ga staraajo v jamah. Za zaključek smo sami poskusili če je sir uspel... zagotovimo vam, da je odličen! Pred odhodom pa smo se srečali z majhnim gadom, ki se je sončil na kupu kamenja pred kmetijo.

Občasno smo ostali tudi v našem dijaškem domu, kjer smo imeli lov na zaklad, močili smo se z »igrami z vodo« in seveda smo imeli čas tudi za našo kreativnost. Lepili smo mozaike na lesene ladjice, ustvarili smo razne izdelke iz paste, punčke smo si same barvale obročke za lase, šivale blazinicke in živalice.

Žal so štirje tedni takoj minili, sedaj se polni energije pripravimo na novo šolsko leto, da bomo uspešni in da se bomo naslednje leto z veseljem vrnili v poletni center!

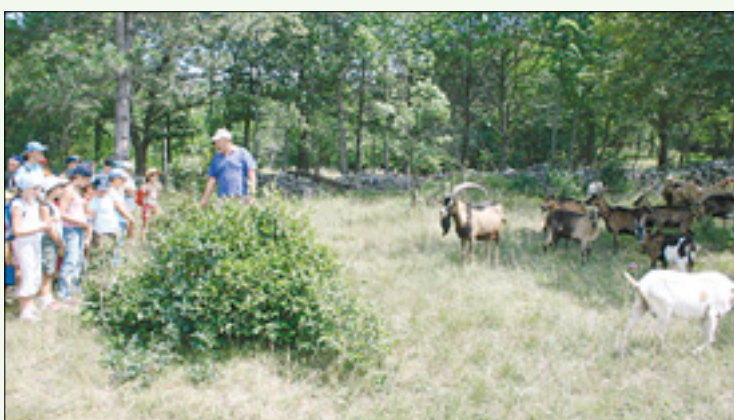
Pridi z nami tudi ti, zabavo ti zagotovimo mi!!!

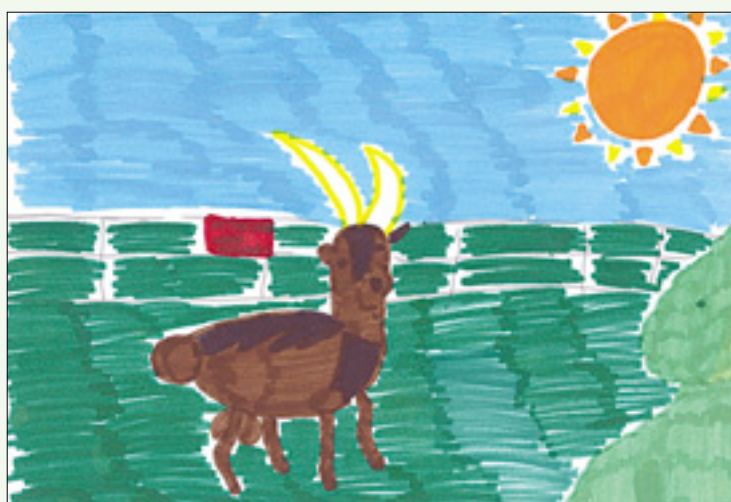

Paškega doma Srečko Kosovel

Obisk pašniške zadruga

V torek, 26. junija smo si nadeli kape, skrbno napolnili čutare s hladno vodo in odpeljali z našimi kombiji na zares poseben izlet v Bazovico. V vasi sta nas čakala člana pašniške zadruga Darko in Damir, ki nas sta pospremila do velikega travnika. Tu je bil pašnik, saj je bil ograjen z električnim pastirjem. Takoj smo razumeli, da bomo gotovo opazili kako živalico. Končno smo pri zidku iz kraškega kamna zagledali čredo koz. Bilo jih je zares veliko! Gospod Darko nam je dovolil, da jih celo pobožamo. Najpogumnejši je bil kozel Filippo, saj je bil edini samec in pravi vodja cele črede. Kozel Filippo nam je dovolil, da se z njim slikamo. Naše ekskurzije ni bilo še konec; za grmom smo opazili ne-

kaj sivkasto- belega in kosmatega, to so bile seveda ovce. Z njimi se nismo slikali, ker so bile bolj »sramežljive«. Sprehodili smo se še nekaj časa, zvedeli smo kako živijo koze in ovce, s čim se hranijo, kje dobijo vodo in še marsikaj. Ko so se naši želodčki začeli oglašati, smo po gasilski sliki odšli k bazoviški mlaki kjer smo pojedli kosilo, ki so nam skrbno pripravile naše kuharice. Po kosilu smo se posladkali s slastnimi piškoti, s katerimi nas je obdaril gospod Darko.

Izlet nam je bil zelo zanimiv, poučen in zabaven. Toplo se zahvalimo Darkotu in Damiru, pašniški zadrugi in upamo, da se bomo še kdaj vrnili.

POMEMBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE

Pavla Hočevnar (1889 - 1972)

Družbena delavka in publicistka

Proti koncu devetnajstega in v začetku dvajsetega stoletja so začele povsod po Evropi ženske zahtevati svoje pravice. Nastalo je močno žensko gibanje, ki je zajelo tudi slovenske kraje. Med prvimi, ki so se začele z vso mladostno vnemo zavzemati za ženska vprašanja, je bila Pavla Hočevnar, pozneje v Trstu dolgoletna urednica Ženskega sveta.

Rodila se je 27. junija 1889. leta na Dunaju. Mladost je preživela v Malih Laščah na Dolenjskem, kjer so imeli starši manjšo kmetijo. Živeli so skromno, saj je bilo poleg Pavle še šest mlajših bratov in sester. Prve razrede osnovne šole je obiskovala v bližnjih Velikih Laščah. Ko je dokončala tretji razred, sta učitelj in kaplan nagovorila očeta, naj pošlje Pavlo v Ljubljanske šole ker je zelo bistra. Takrat so dekleta s kmetov ostajala doma, zato je bil ta predlog nekaj izjemnega, vendar dom ni naletel na gluha ušesa. Oče je zbral svoje prihranke, ki jih je prinašal z Dunaja, kamor je hodil vsako leto peč kostanj. Ostajal je tam preko zime in se spomladi vračal domov. Takrat je bilo na Dunaju vsako leto več slovenskih kostanjarjev.

1901. leta je oče pred odhodom na Dunaj pospremil dvanajstletno Pavlo v Ljubljano in jo vpisal v peti razred. V šoli se je hitro znašla, težje pa se je vživela v nove življenjske razmere. Stanovanja pri ljubljanskih študentskih gospodinjah so bila skromna in nezdrava, in Pavla se je vsako leto selila drugam. Poleg knjig je začela v tistih letih brati tudi že časopise. Takrat se je seznanila s pisateljico Zofko Kvedrovo, ki ji je prva govorila o problemih žensk v svetu. O tem poznanstvu je pozneje sama zapisala: »Kvedrova mi je prva povedala, da je namen ženskega izobraževanja lahko več, ko da postaneš prodajalka, poštarica ali učiteljica, kar je bila takrat edina možnost ženskega izobraževanja. To, da mi je bilo dano, čeprav po golem naključju osebno spoznati Zofko Kvedrovo, sem imela za prvo veliko srečo v življenju. Misel nanjo me je dvigala, mojemu duhu so se razgrnile peruti.«

S tem novim spoznanjem je stopila Pavla v sedmi razred in se preselila k svojemu bratrancu prof. Kunu Hočevnarju. Njena izobrazba se je hitro širila, bratranec ji je nosil iz šolske knjižnice knjige in skrbel za njen duhovni razvoj. Njeni tedanji literarni vzorniki so bili Prešeren, Gregorčič, Aškerc, vendar se je s sošolkami navduševala tudi že za mlajše, za Cankarja, Županciča in Ketteja. Hitro je zorela in si želela priti čim prej do poklica. Zato se je po koncu sedmega razreda odločila, da poskusi priti s posebnim sprejemnim izpitom v prvi razred Višje dekleške šole, ki je trajala samo tri leta. S tem je prihranila staršem eno leto izdatkov za šolanje. Po treh letih še eno leto pedagoškega tečaja in Pavla Hočevnarjeva je imela v rokah učiteljsko maturo.

Dekleta so že na višji šoli organizirale žensko dijaško gibanje in v njem navdušeno delale. Pavla je bila vedno med prvimi. Vsa se je predajala revolucionarnim mislim o razvoju ženskega gibanja in boja za pridobitev pravic. Polna mladostnega navdušenja in vneme je prosila za prvo službeno mesto. 5. novembra 1908. leta se je že odpravila v Loški potok, kjer je ostala štiri mesece. Medtem so ustanovili novo enorazrednico v kraju Zagorčac, kamor ni hotel noben učitelj. Pavla je vedela, da bo na novi šoli začetek zelo težak, kljub temu je mesto sprejela. Ostala je tam tisto in še naslednje šolsko leto. Otroci in njihovi starši so jo sprejeli zelo lepo in se navezali nanjo. Tudi ona sama jih je vzljubila.

Poleti je izvedela za razpisano učiteljsko mesto v Trstu. Niti pomislila ni, da bi prosila zanj, ko ji je v Ljubljani odbornik Ciril-Metodove šole rekel, naj takoj napiše prošnjo, če je še ni. Brez navdušenja je odposlala prošnjo, predvsem zato, da bi se ne zamerila tistemu odborniku. Dve leti pred tem je bila v Trstu na dijaškem shodu. Takrat je slišala marsikaj tudi o socialnem delu, o Zavodu sv. Nikolaja, kjer so dekleta prenočevala, o borbi za narodni obstoj in gospodarski napredek. Trst jo je

počasi začel zanimati. Konec poletja 1910. leta je res dobila odločbo za Trst. Kakšen je bil njen prvi stik z mestom, je opisala v svojih spominih. Takole piše:

»Šla sem na pot z mislimi na Zagorčac, z zaprto dušo v Trst. Kako bo tam: bo že kako, kar bo, bo!

Šola se bo začela šele pojutrišnjem;

ni, dolgi in tanki plašči se kar opletajo okoli njih, pa črno redko brado imajo vsi. Namesto zaliscov jim vise ob ušesih dolge in tanke kitke, lasje so dolgi in zanemarjeni, vsa zunanost je brez nege. Hodijo precej počasi, skoraj vsak drži palec ali oba palca v telovnikovi lini! Pa so res čudni ti možje. Ne morem premagati radovednosti,

la mlada Pavla dober čut za opazovanje in precejšnjo mero pisateljskega daru. Kljub temu se ni usmerila v književnost, ampak se je vsa predala javnemu delovanju, posebno ženskim vprašanjem.

Povezala se je z vsemi ženami, ki so takrat delale v Trstu in teh ni bilo malo.

Sodelovala je s požrtvovalno uprav-

pojdimo se malo razgledat! Kako pridem po najbližji poti do morja? Ne hodim dolgo in že se mi odpre. Istočasno se mi tudi javi: ladijski piski, vozovi, postrežki, no-

ustavim gospo in jo vljudno vprašam. Od sile je prijazna in - o, sreča! - slovensko zna! Pa mi pove, da so možiki v kaftanih poljski židje, bogati trgovci iz Galicije, v Trstu

sači, kočije, samokolnice, vozički. Vse se usmerja proti prosti luk, odondot se prav tako zlivajo podobni tokovi. Pa žerjavi skripelje, voznički priganjajo, fantički se podijo, nosači vpijejo - ali je tu vedno tak hrup? Kdo so pa tile čudni možiki, ki se tod motovili? Večinoma so srednje postave, čr-

imajo skladišča in prekupečeje z blagom, ki prihaja sem po morju ali pa odhaja od tod.

Morje je res čudovito, vso me prevzame, celo na čas pozabim...«

Slikovit opis tržaškega mesta izprve svetovne vojne dokazuje, da je ime-

nico Zavoda sv. Nikolaja Marijo Skrinjarjevo, ki je skrbela za slovenske služkinje. Pomagala je Maši Gromovi, delala z Zofko Kvedrovo in drugimi, pozneje z Antonijo Slavikovo, Milko Mankočevo in Marico Bartolovo. Poprijela je, kjer koli so jo potrebovali. Razgibano delo tržaških žena jo je že prve mesece tako pritegnilo, da je kmalu pozabila na svojo prejšnjo službo in vzkliknila: »Kaj Loški potok, kaj Zagorčac - tukaj, tukaj je delo, je potreba, in - uspeh, resničen in obsežen!« Pisala je in predavala, sprejela mesto tajnice v Slovenski čitalnici, priskočila na pomoč tudi nekemu delavskemu dramskemu krožku in nekaj časa pisala za Zarjo, glasilo slovenskih socialistov.

Med vojno kulturno delo ni zamrlo. Nasprotno, nastopali so pevski zbori in dramske skupine, v gledališču so bili pravilni popoldnevi za otroke, v šolah šolske kuhinje za lačne otroke, v počitnicah pa so jih pošiljali na kmete v Slovenijo, na Hrvaško in celo v Švico. Pri vseh teh dejavnostih je bila Hočevnarjeva vedno med najprizadevnejšimi, še posebno pri Rdečem križu.

Ko se je vojna vihra umirila, je poprijela drugod. Višji kulturni svet slovenskih socialistov je ustanovil novo kulturno revijo za vzgojo mladine. Odgovorni urednik Njive je postal Ivan Regent, v uredništvo pa so pritegnili tudi Hočevnarjevo. Izšlo je samo 15 števk. Medtem je že sodelovala pri šolskem društvu in bila 1922. leta med ustanoviteljicami Ženskega dobrodelnega združenja, katerega glasilo Ženski svet je pod njenim uredništvom začel izhajati komaj tri mesece po ustanovenem obcnem zboru. Denarja za honorarje ni bilo. Urednica je morala prepričeva-

ti sodelavce, da so pisali zastoj. Ko so Italijani Hočevnarjevi na koncu šolskega leta 1928/29 odpovedali službo na šoli, se je izselila v Ljubljano, kamor se je že prej preselil v Trstu ukinjeni Ženski svet.

O letih, ki jih je preživela v Trstu, nam je zapustila tole pričevanje: »Čas, ki sem ga preživela v Trstu, posebno še leta po prvi svetovni vojni, se mi je tako globoko zakoreninilo, da so spomini nanj živi kakor misli na včerajšnje dogodke. Javno delo in osebno življenje je sčasoma zahtevalo nepretrgane duševne in telesne napore; dajalo pa mi je obenem veliko zadovoljenja in mi ustvarjalo vedno živi občutek tihe notranje zadovoljnosti, kakor da bom zdaj zdaj doživela zopet kaj lepega, bodisi v šoli, pri listu ali v domačem krogu.«

Razmere so se medtem spremenile, dekleta so imela dostop do vseh šol, na ljubljanski univerzi je bilo vedno več študentk. Med njimi je začela Hočevnarjeva iskati primerno urednico in 1937. leta je prepuštila uredništvo Ženskega sveta slavistki prof. Olgi Grahor.

Ni pa opustila dela pri ženskih društvi. Delala je v Jugoslovanski ženski zvezi. Imela je stalne stike z najpomembnejšimi svetovnimi predstavnicami ženskega gibanja. Kot jugoslovanska delegatka se je 1933. leta udeležila Beograjskega kongresa, 1936. leta kongresa v Dubrovniku, 1938. leta pa kongresa Mednarodne ženske zveze v Edinburgu. Kot članica tiskovne komisije se je na kongresih seznanila z delom najbolj znanih svetovnih feministk.

Sredi dela jo je presenetila druga svetovna vojna. Tudi tista leta je takoj poprijela za delo, čeprav se idejno ni strinjala z vsem. Zato je prihajalo tudi do razhajanj z vodilnimi.

Po vojni so se časi spremenili. Žene so dosegle volilno pravico, daljni sen deklet, ki so se kot ona šolale ob prelomu stoletja. Z novim družbenim sistemom se Hočevnarjeva ni strinjala in nekega dne se je znašla med kolesjem krivičnih povojnih procesov. 11. maja 1947 leta so jo zaprli. Obtožena je bila zarote in špijonaže proti državi in celo pripravljanja atentatov na vodilne predstavnike oblasti. Avgusta istega leta je bila na znamenitem Nagodetovem procesu obsojena na štirinajst let strogega zapora. Pozneje so ji kazen znižali na osem let, in jo 1952. leta pogojno izpustili.

Še pred osamosvojitvijo Slovenije se je spomladi 1990. leta sodišče lotilo analiz povojne sodne prakse. 31. januarja 1991. leta je Vrhovno sodišče Slovenije priznalo, da so bile v procesu proti Nagodetu in soobtoženim storjene tako hude kršitve, da se dovoli obnova kazenskega postopka. Temeljno sodišče v Ljubljani je tri mesece pozneje na glavni obravnavi razveljavilo sodbo iz 1947. leta. (Op. 104, str. 136 v knjigi Angele Vode Skriti spomin). Bilo je to skoraj devetnajst let po njeni smrti.

O tistih težkih letih Pavla Hočevnar ni pisala v svojih spominih, ki so 1969. leta izhajali najprej v Primorskem dnevniku, potem pa so še isto leto izšli pri Založništvu tržaškega tiska z naslovom Pot se vije. Predgovor je napisal dr. Lavo Čermelj. Ti spomini so najdragocenejše pričevanje o slovenski tržaški zgodovini v prvi polovici dvajsetega stoletja, o letih, ki jih je Hočevnarjeva preživela v Trstu, kot učiteljica in javna delavka. Ustavijo se ob koncu druge svetovne vojne, ko je »šel čas svojo pot«. ki se je »nazadnje sunkoma preusmerila«. »Tu se mi ustavljajo spomini«, doda malo pozneje. V zadnjem odstavku, čisto na koncu knjige pa beremo:

»Spomini so se ustavili.

Pot se še vije... vije se in vije... navkreber, navzdol... po ravnem. Kmalu se bo ustavila in klonila pred zakonom narave. Slovo mi ožarjajo iskre, ki so se kresale ob življenjski poti in so naposled zablesteli.«

18. avgusta 1972. leta se je v Ljubljani življenjska pot Pavle Hočevnar zares ustavila. Poslovila se je tiho in skromno, ne da bi se kdo zavedel, da so vse pravice, ki jih danes uživajo ženske tudi sad njenega prizadevnega dela med obema vojnama.

Lelja Rehar Sancin

KRAS - Ali je miselno obnavljati opuščene kamnolome?

Kamen nujno potreben za obnovo avtohtone arhitekture

Pred časom smo že pisali, da v italijanski družbi Fassa Bortolo iz Trevisa načrtujejo v pobočju Vremščice nad vasjo Gabrče v občini Divača odpreti kamnolom in postaviti tovarno za predelavo apnenca. Domačini iz Gabrč o tem nočejo slišati niti besede, ker hrupa in prahu v svoji vasi ne želijo. Pred poletjem so o načrtu razpravljali tudi divjaški svetniki in odločili, da bodo z njim soglašali, če se bo investitor z lastniki dogovoril o odkupu zemljišč ter pristal na plačilo postopka sprememb prostorskih načrtov občine in letne rente oziroma če se bodo »za« na referendumu izrekli tudi krajan. Tako domačini in lokalna politična oblast, ker pa velja Kras za ekološko zelo občutljivo območje, smo za mnenje vprašali še stroko. Na naša vprašanja sta odgovarjala geologa Jože Vesel in dr. Bogdan Jurkovšek z Geološkega zavoda Slovenije, ki Kras zelo dobro poznata.

»Kamnolom je gotovo poseg v prostor, moramo pa ločiti kamnolome naravnega kamna od kamnolomov tehničnega (gradbenega) kamna,« je prišel Jože Vesel.

»Pri naravnem kamnu so izkopi na letni ravni manjši kot v kamnolomih gradbenega kamna, v zvezi s prvim pa je pomembno tudi to, da se ga ne pridobiva z miniranjem, ker kamen ne sme biti podvržen tresljajem, ravno tako se ne uporablja bodisi kemičnih ali drugih agresivnih sredstev. Zato v tem smislu ni obremenjujoč za okolje.« Po mnenju Bogdana Jurkovška bi bilo odpiranje velikih eksploatacijskih prostorov za naravni ali gradbeni kamen na ožjem območju Krasa skorajda nesmiselno početje.

Obnova opuščenih manjših kamnolomov na Krasu je smiselna, če do tega pride pod določenimi pogoji

»Vprašanje je, kakšna in kako vidna rana bi ostala v naravi in kako bi se to odražalo v sami pokrajini. Osebnost mi zdi bolj modro razmisliti o reaktiviranju nekaterih opuščenih manjših kamnolomov zaradi obnove avtohtone kraške arhitekture. V zadnjih dveh desetletjih, od kar delam na Krasu kot regionalni geolog, opažam vnos čedalje večje količine trdih magmatskih kamnin, ki v

Gre za t.i. galerije, ki so ga poznali že v antiki. Postopek se danes znova uveljavlja (kamnolom Lipica, npr.) in je alternativa površinskemu pridobivanju. Ima pa tudi več ekonomskih, ekoloških in delovnih prednosti.«

V zvezi z lokacijo morebitnega kamnoloma v pobočju Vremščice pa je Jurkovšek pojasnil, da gre verjetno za območje v coni t.i. Raškega preloma, za katerega je značilno veliko zdrobljenega kamna. »Raški prelom je dinarsko usmerjen prelom v smeri SZ - JV, se pravi v smeri, v kateri ležijo današnji Dinaridi. Vanje sodi tudi sam Kras.« Torej, pridobivali bi gradbeni kamen.

Tradicionalno so Kraševci svoje hiše prekrivali s kamnitimi skrlami in za ta namen uporabljali plošče, ki so jih lomili v okolici Komna. »Te poznamo pod imenom komenski ali ribji skrilavec, o katerem je slavo v svet že v 19. stoletju ponesel Gorjanovič Kramberger,« je povedal Bogdan Jurkovšek. »Sam je zbral precej bogato zbirko ribjih fosilov, ki jih je odkupil od domačinov. Kot vem, so bile plačljive v vinu. Te ribe najdemo v nekaterih evropskih muzejih, največ pa v tržaškem.«

Jože Vesel pa je dodal, da je na območju celotne zahodne Slovenije (od Tolmina do morja) že tretje leto raziskujejo ležišča skrlatega apnenca. Namreč, ravno v tem delu države je veliko potreb po obnovah in Kras je

najbolj na udaru. Dosedaj so na širšem območju evidentirali okoli 140 izkopov za strešne skrle. Ko so preizkušali njihovo uporabno vrednost, so ugotovili, da bi najbolj ustrezali apnenci iz okolice Povirja. Bolj kot komenski ali tomajski. »Je pa pri njih problem cepljivosti, kar pomeni, da težje dobimo pravilno obliko za vgradnjo,« je še povedal.

Glede prihodnosti kamnolomstva na Krasu in vprašanja, če bo kamna kdaj zmanjkalo, je Vesel prepričan, da so zaloge velike, lahko pa zmanjka tistih delov, ki so ekonomsko zanimivi. »Majhni izpleni in neprimerne tehnologije pridobivanja, tudi regulative, lahko privedejo do tega, da naši kamnolomi ne bodo več rentabilni. To se je v zgodovini že dogajalo. Drugi faktor pa je primernost posegov zaradi ekologije. Seveda pa so pri tem glavni dogovori med potencialnimi investitorji in okoliškimi prebivalci, geologi pa bi morali obvezno sodelovati s svojimi strokovnimi priporočili. Potencial v smislu količin in asortimenta na Krasu je, nekaterih apnenec se sploh ne pridobiva več (temni apnenci, siga), vendar ga je treba definirati. Menim, da bi vdor tujih kamnin naredil več škode kot nekaj novih kamnolomov.«

Za konec pogovora pa je Bogdan Jurkovšek poudaril, da so v geološkem smislu zaloge kamna na Krasu precej omejene, ker je ta nastajal v posebnih

pogojih, zato se kvaliteten kamen pojavlja v zelo majhnih količinah. »Kar pa zadeva posege v prostor, moram reči, da me današnja tehnologija zelo preseneča in plaši.«

Irena Cunja

Premog in nafta

Do leta 1963 je v Vremškem Britofu v bližini Divače deloval rudnik črnega premoga. Jože Vesel se spominja, da je v njem opravljal prakso in da je po zaprtju v globinah ostalo še 1,5 milijona ton premoga, ki pa bi ga bilo mogoče pridobiti le z visokimi stroški. Ker je rudnik ležal skoraj neposredno ob strugi reke Reke, so velik problem predstavljali tudi stalni vdori podtalne vode. (Leta 1913 je zaradi vdora vode v rovu umrlo 12 rudarjev.)

"Spomim se, da smo pred desetletji raziskovali na Krasu in so nas domačini čudno gledali, ko smo jim povedali, da iščemo nafto,« je povedal Bogdan Jurkovšek. »No, ni šlo ravno za iskanje nafte, ampak potencialnih matičnih kamnin in pokazalo se je, da bi lahko plasti tomajškega apnenca ustrezale. Če po teh apnenci močno udarimo, zasmrdi po nafti oziroma bitumnu. Vendar smo te načrte opustili, ker samo vonj po bitumnu ni dovolj."

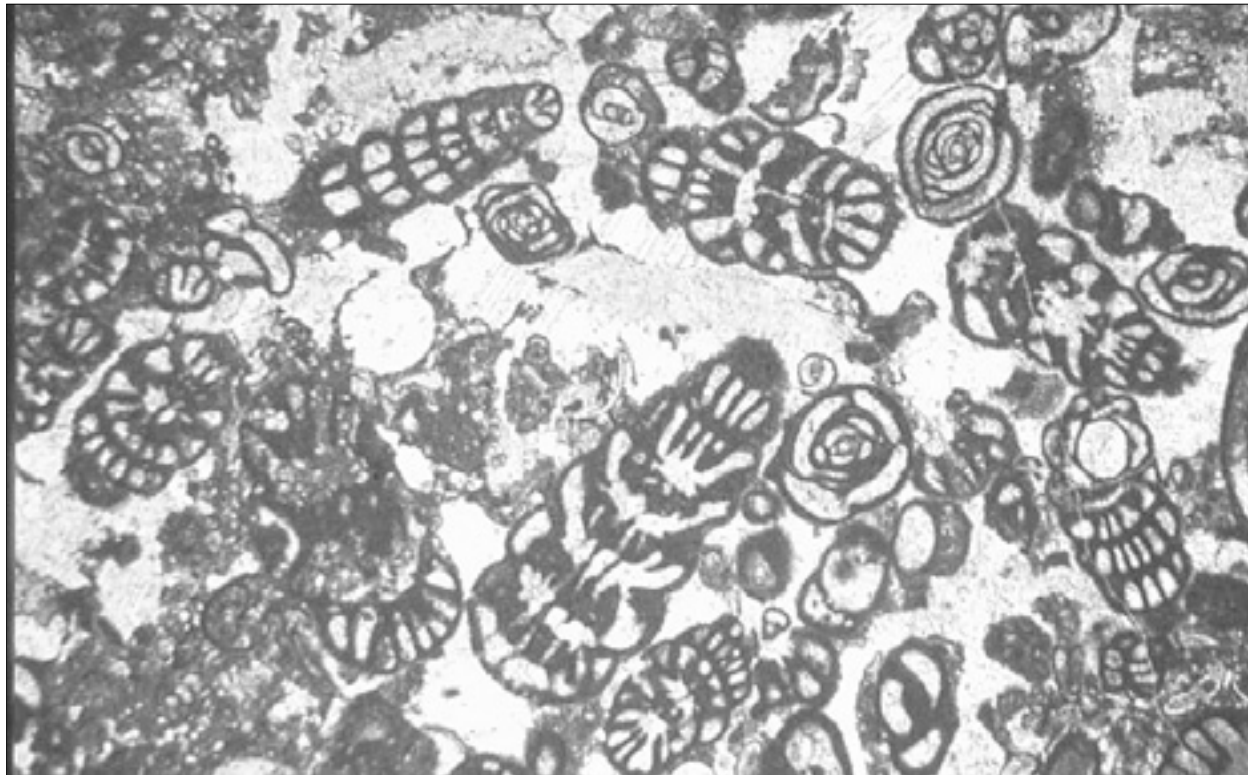
V kraškem kamnu je mogoče najti celo vrsto fosilov, in sicer od rib do drugih živalskih okamenin

Marmor

Na Krasu se je za naravni kamen uveljavilo ime marmor. Jože Vesel to povezuje s trznimi učinki. Vendar, na Krasu marmorja ni. »Apnenci, ki se jih je prijel ime marmor, so biogenega nastanka, kar pomeni, da so nastali v morju in so zato velikokrat zgrajeni iz lupin morskih organizmov. Medtem ko je marmor, kot ga poznamo v Carrari, apnenec, ki je pod visokimi pritiski in temperaturo doživel preobrazbo,« je pojasnil Bogdan Jurkovšek. Posledica tega je bila prekrystalizacija. Zato gre za drugo skupino kamnin, ki jih na Krasu ni. Je pa marmor vsekakor naravni kamen.

mehkem kraškem okolju nimajo kaj iskati.«

V primeru, da se vendarle odpre nov kamnolom, pa je treba vedeti, kakšen način pridobivanja bi bil najbolj ustrezen. »Pri odpiranju kamnoloma je potrebno upoštevati dva faktorja - naravni (da se približno ve, kakšen kamen leži na območju) in regulativni (umestitev v prostorski plan),« je pojasnil Vesel. »Opuščeni kamnolomi so lahko kažipot za nadaljnje pridobivanje, čeprav to ni zmeraj najboljša izbira. Nekoliko lažje je pri regulativu, ker je med ljudmi prisotna miselnost, da je tam kamnolom že bil, urejene pa so tudi dostopne poti. Sicer pa je na Krasu zaradi geološke zgradbe, manjših strmin in poševne lege plasti za pridobivanje primerna večja jama ali jašek in kopanje pod zemljo.

KULTURNI Stiki

osebna izkaznica

IME: Slovensko otroško in mladinsko pevsko društvo Vesela pomlad
KRAJ IN DATUM ROJSTVA: Opčine, decembra 1978
NASLOV: Dunajska cesta, 35
KONTAKTI: veselapomlad@yahoo.it, mira.fabjan@gmail.com
DEJAVNOSTI: otroški zbor, mladinska skupina, prirejanje delavnic za mlade pevce in kulturnih dogodkov
ODBOR: gospod Franc Pohajač (predsednik), Rossana Paliaga (podpredsednica), Sara Slobec Bole (tajnica), Anamarija Baša Purič (blagajničarka), Nataša Sosič Fabjan, Manica Maver Petaros, Silvia Semoli Vremec, Urška Sinigoi(odborniki)
POSEBNI ZNAKI: gojiti otroško in mladinsko petje

Kdor je zrastel v vrstah zborov Vesela pomlad, je v večini primerov ostal globoko navezan na to žarišče otroškega in mladinskega petja, ki se s svojo dolgo zbirko dosežkov, priznanj, svetovnih gostovanj, snemanj in prijetnih spominov bliža cilju tridesetletnice delovanja. V jubilejno leto ga bo pospremil vestno in skrbno delo mlade zborovodkinje Mire Fabjan, ki je pred nekaj leti prevzela vodstvo obeh pevskih skupin, otroškega zbora in mladinske pevske skupine. Slednja se je pred kratkim prijavila na pevski teden Europa Cantat, ki je potekal v Zavodu sv.Stanislava v Ljubljani. V delavnici o glasbi iz Skandinavije in Baltika

VABILO OB TRIDESETLETNICI

V letošnjem pevskem letu stopamo v tridesetletnico delovanja. Slavnostno jo bomo obeležili sicer 12.decembra 2008. Prav za to priložnost pa imamo v načrtu nekaj pobud, ki se bodo zvrstile med letošnjim pevskim letom. Radi bi, da bi se nam pridružili pevci, ki so peli pri Veseli pomladi in so zaradi več razlogov, opustili petje. Veliko jih je bilo v treh desetletjih, preko štiristo. Zato bi želeli z vsemi, kolikor se bo dalo, pripraviti posebne večere. Morda bi delovanje razdelili na tri desetletja. Vse to načrtujemo, angažirali se bomo in delali s polno paro, da bi nekoliko prevetrili naše delovanje. Zato vabimo vse, ki so peli pri Veseli pomladi, da se nam pridružijo in s svojimi sugestijami pripomorejo k skupnemu načrtovanju obletnice.

so pevke vadile pod vodstvom mednarodno priznanega Garyja Gradna.

Kakšne so zahteve in potrebe današnjih mladih in mlajših pevcev?

DRUŠTVO VESELA POMLAD TRIDESET LET S PETJEM V SRCU

je za zborovsko petje. Od vsakega peva terja disciplino in veliko skupnega dela z ostalimi sopevci, napredek ni takojšen ampak zahteva kar precej časa, truda in vztrajnosti. Dandanes pa nas okolje sili, da dosežemo vse takoj in z najboljšim rezultatom. Delo v zboru je nedvomno zabavno in kreativno, kljub temu pa tudi zahtevno. Mladi zahtevajo veliko pozornosti in truda s strani vzgojiteljev, potrebujejo pa da se med sabo družijo in spoznavajo, da doživljajo veliko veselih trenutkov, da se skupaj trudijo in da skupaj dosežejo zadane cilje.

Društvo je pogosto črpalo iz svojih vrst za pomladitev kadrov zborovodij in sodelavcev. S kakšnimi

li pomladi Dekliška pevska skupina in tercet Ver laetum, Komorni zbor Resonet, leto kasneje pa komorna skupina Joy spring. V pevskih sestavih so aktivno sodelovale pevke Vesele pomladi, ki so z leti prevzele tudi vodstveno vlogo. Pozneje je več razlogov botrovalo, da so nekatere skupine začasno prenehale delovati, predvsem zaradi prezasedenosti zborovodij in umetniških vodij, pa tudi generacije so se spreminjale. Sama sem se vživela v delovanje Otroškega pevskega zbora, saj so pevke doraščale in sestavile smo Mlajšo mladinsko pevsko skupino, ki se je z letošnjim letom preimenovala v Mlajšo dekliško pevsko skupino. Lahko rečem, da predstavlja zame delo z najmlajšimi in mladimi velik izziv,

Zelo lepe spomine imam na tisto obdobje, ko smo bili v Veliki Britaniji, Rusiji, Avstriji, pa na razne pevske tedne, ki smo jih preživeli v Sloveniji... Prepričana sem, da so občutki, ki jih imaš ko poješ, ko dobro zapoješ pesem, ko je pesem sprejeta s strani poslušalcev, ko s sovrstniki občutiš isto, se z njimi veseliš, ježiš ali skupno doživiš marsikaj prijetnega, še dolgo močno utišnjeni v spomin in te spremljajo tudi v nadaljnjih letih. Zato bi želela svojim pevcem in pevkam posredovati lepoto petja, lepoto skupnega doživljanja in skupnega druženja. Zavedam se, da je to danes težko, ker so stopile nekatere vrednote v ozadje, pa vendar se velja potruditi.

Ustanovitelj Franc Pohajač je še danes duša društva Vesela pomlad.

Brez Franca Pohajača gotovo ne bi bilo Vesele pomladi na Opčinah. Veliko let je vodil Otroški, Mladinski in Dekliški zbor ter Fantovske skupine. Skrbel je praktično za vse pevske sestave. V pomoč so mu bili sicer zborovodje in strokovnjaki, ki so vodili nekatere zборе, vendar je večina dela sloanela na njem. Vse tako bogato in razvejano delovanje je bilo možno le, ker so mu bili ob strani starši pevcev, t.i. svet sodelavcev – staršev, ki je skrbel za organizacijsko plat. Zato je pri vsakem skupinskem delovanju nujno potrebno, da so ob otrocih tudi starši, ki pa morajo verjeti v dejavnost, saj je pogostoma potrebno, da mladega človeka bodrijo, so mu ob strani in ga navdušujejo.

Današnji mladi in mlajši pevci imajo na razpolago veliko najrazličnejših ponudb kako preživljati svoj prosti čas in izbirajo, kar se jim zdi bolj zanimivo. Društva in razni krožki ponujajo dejavnosti, ki so za mlade zelo vabljive. Vse dejavnosti se odvijajo najmanj dvakrat tedensko, športne tudi štirikrat, zato je večkrat čas, ki ga otroci odmerjajo petju potisnjen med eno in drugo dejavnostjo. To je tudi posledica dejstva, da je upadlo zaniman-

občutki si sprejela in kaj pomeni nositi odgovornost celotne pevske dejavnosti društva?

Po prvem letu dvoletne zborovodske šole, ki je potekala v Trstu, smo si morali dobiti zbor s katerim bi praktično delali. Prav takrat so me pri društvu Vesela pomlad kontaktirali in vprašali, če bi sprejela vodenje Otroškega zbora. Bila sem zelo zadovoljna, da so pomislili name.

Takrat so sicer delovale pri Vese-

veskako pa mislim, da so dani vsi pogoji, da bi se pri društvu obnovila dejavnost nekaterih skupin in zborovskih zasedb, ki so v teh letih utihnile.

Tvoja delovna metoda delno črpa tudi iz osebne izkušnje kot dolgoletna pevska pomladi?

Pri Veseli pomladi sem začela peti, ko še nisem bila stara šest let. Petje v zboru mi je bilo vedno všeč in tudi zdaj rada pojem (kar v nekaj zborih).

agenda - agenda - agenda - agenda - agenda - agenda

SKUPAJ ZA BOLNICO FRANJO

ZSKD OBVEŠČA ČLANICE, DA TEČE SOLIDARNOSTNA AKCIJA ZA PODPORO BOLNICE FRANJA.

PEVSKI ZBORI POZOR!
ZSKD IZVAJA ANKETO O STANJU ZBOROVSTVA ZATO PROSIMO DA ČIMPREJ IZPOLNETE VPRAŠALNIK IN GA VRNETE NA SEDEŽE ZSKD.

NA TRŽAŠKEM:

»TIHOBITJE V JARKU« gledališka predstava SSG-ja bo v gledališču Verdi v Miljah v četrtek, 11. oktobra ob 20:30 (v organizaciji DSMO).

COROVIVO

Deželna zborovska revija COROVIVO se bo odvijala v nedeljo, 21. oktobra na Pomorski postaji v Trstu. Prvi koncert bo ob 10.00 uri, nastopajo: Società Polifonica "S. Maria Maggiore" (TS), Insieme "Lumen Vocale" (VI-

DEM), Officium Consort (PN), Coro Guarneriano - (VIDEM), Associazione Corale "Città di Gradisca" (GO), Coro Polifonico "Città di Pordenone" (PN), vokalna skupina "Ars Musica" (GO). Drugi koncert bo ob 14.30, nastopajo: OPZ "Le Note Allegre" (GO), vokalna in instrumentalna skupina "Cantarè" (TS), OPZ "Fran Venturini"(TS), Ensemble Armonia (PN), Cappella Musicale "A. Salieri" (VIDEM), vokalna skupina "Città di San Vito" (PN), Associazione Corale "Audite Nova" (GO), ŽPZ "Multifarium" (VIDEM); Tretji koncert bo ob 18. uri, nastopajo: društvo "Cappella Tergestina" (TS), zbor "Cjastelir" (VIDEM), OPZ del Contrà (PN), Caticoro/Katizbor (TS), Mladinska vokalna skupina VRH SV. MIHAELA (GO), Collis Chorus (PN). Zaključni koncert z nagrajevanjem bo ob 20. 45.

NA GORIŠKEM:

9. FOTOSREČANJE v organizaciji Fotokluba Skupine 75 in ZSKD bo v soboto, 13. oktobra 2007 ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici.

NA VIDEMSKEM:

Razstava »Il respiro dell'esistenza« umetnice Claudije Raza bo na ogled v prostorih »Centro Civico – Borgo di Ponte« v Čedadu do 21.10.2007.

BURNJAK 2007:

sobota,
13.10.2007 ob 15. uri: »Dežela kostanjev«, predstavitev projekta Interreg IIIA ITA-SLO (Duge-Podgora)
ob 18. uri: projekcija filma »L'uomo di Stregna« (Sriednje)
ob 20. uri: ples s skupino »Ske-dinj«

nedelja,
14.10.2007 ob 10. uri: otvoritev razstave-sejma kmetijskih in obrtniških izdelkov Nediških dolin
1. del koncerta v Cerkvi Sv. Marije Magdalene (Oblici)
ob 10.30: pohod po kostanjevih gozdovih (od Oblice do Gorenjega Tarbija)
2. del koncerta v Cerkvi Sv. Janeza Krstnika (Gorenji Tarbij)
ob 14.30: gledališka predstava »An oča za mojo hči«, nastopa Beneško gledališče

ob 16. uri: nastop trobilnega orkestra Ljubljanske filharmonije, vodi Andreja Šolar

sobota,
20.10.2007 ob 15. uri: simpozij: »Novo skupnostno načrtovanje«, nove možnosti za mednarodno sodelovanje

ob 18. uri: predstavitev pesniške zbirke Marine Cernetig »Nič ni še umarło«

20. uri: koncert balkan rock glasbe, nastopajo »Kraški ovčarji«

nedelja,
21.10.2007 ob 9.30: pohod s Planinsko družino Benečije

ob 10. uri: odprtje razstave-sejma kmetijskih in obrtniških izdelkov Nediških dolin

ob 11.30: sv. maša in procesija

ob 14. uri: Mali Burnjak: zabava za otroke

ob 15. uri: koncert Okteta Odmevi

VSE INFORMACIJE O TEČAJIH IN RAZPISIH NUDI ZSKD
TEL. ŠT. 040 635 626, E-MAIL
TRST@ZSKD.ORG

iz oči v oči

Ime in priimek: Manuel Corbatti
Kraj in datum rojstva: Trst, 28.10.1985
Zodiakalno znamenje: škorpion
Kraj bivanja: Ricmanje
E-mail: mc_jack@hotmail.it
Stan: prost
Poklic: geometer
Najboljša in najslabša lastnost: točnost, preciznost...in zanemarljivost
Nikoli ne bom pozabil: prijatel-jstev
Hobiji: glasba
Knjiga na nočni omarici: je ni
Najljubša risanka: Snežko Snežak
Najljubši filmski igralec/ igralka: ga nimam
Najljubši glasbenik: jih je več....preveč
Kulturnik/ osebnost stoletja: Tito
Ko bom velik, bom... uspešen geometer
Moje društvo: Pihalni Orkester Ricmanje
Moja vloga v njem: odbornik in klarinetist
Svojemu društvu želim: čim več uspeha
Moj življenjski moto: carpe diem (izkoristi trenutke)
Moje sporočilo svetu: strpnost do narodov

PODATKI O LETOŠNJI TRGATVI

Količinsko skromnejša, vendar kakovostna letina

KMETIJSKA ZADRUGA

Tradicionalni izlet oljkarjev v Istro

TRADICIONALNI IZLET OLJKARJEV, ki ga organizira Tržaška Kmetijska Zadruga, se bo odvijal v dneh 22., 23. in 24. oktobra in vas bo peljal na ogled Istre in bližnje Dalmacije. Poleg oljčnih nasadov in oljarn si boste lahko ogledali Brijone, Opatijo in Otok Krk. Če ste zainteresirani, pokličite več tel.št. 040/8990103 Laura ali 040/8990108 Roberta.

Program je naslednji:
TOREK
Ob 8. uri Odhod
Ob 10. uri obisk torklje in oljčnega nasada v Brtonigli in okolici
Ob 13. uri kosilo v Brtonigli
Popoldne: obisk Inštituta za oljkarstvo v Poreču in ogled torklje

Zvečer: večerja in prenočitev v Poreču.

SREDA

Zjutraj: ogled Brijunov z vodičem.

Ob 13. uri kosilo v Fažanih

Popoldne: ogled torklje v Galezanu

Zvečer: večerja in prenočitev v Opatiji

ČETRTEK

Zjutraj: odhod proti otoku Krk in obisk oljčnega nasada in torklje v Punatu

ter ogled muzeja na blišnjem otoku.

Ob 14,30 kosilo v Vrbniku

Popoldne: ogled vinskega nasada Katunar in degustacija

Zvečer: odhod proti Trstu.

Na podlagi ocene združenja enologov je letošnja trgatve, kar zadeva količino proizvedenega vina, znatno izpod večletnega povprečja in spada med najnižje zadnjih petdesetih let. Predvidena proizvodnja, približno 43 milijonov hl, je za 13% nižja kot lanska, ki je dosegla 48,4 milijonov hl. Napovedi o padcu količine so se uresničile, žal v večji meri kot so strokovnjaki napovedali (-5%). Tudi napoved o zgodnji trgatvi, (dva tedna pred lansko) se je udejanila.

Če si ogledamo podatke o proizvodnji vina v posameznih deželah pa z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je Furlanija Julijska Krajina pri tem edina izjema. Proizvodnja ima v primerjavi z lansko pozitiven predznak (+10%) saj je porastla od lanskega milijona hl na 1.102.000, medtem, ko je prišlo v vseh deželah tradicionalno velikih proizvajalkah (predvsem Pjemont, Veneto, Toskana, Sicilija) do prej omenjenega zmanjšanje proizvodnje.

Pripomniti pa je tudi treba, da je trend manjšanja pridelave grozdja in s tem proizvodnje vina odvisen tudi od stalnega krčenja vinogradniških površin v Italiji, kjer so se površine v zadnjih 25. letih zmanjšale od 1.200.000ha na manj kot 800.000 ha. Zadnji uradni podatek, ki je iz leta 2004 (792.000 ha), nam to potrjuje.

Neugodne podatke o količini na državni ravni, spremljajo, kar velja tudi za našo deželo in pokrajino, dobre napovedi o kakovosti vina. Naši pokrajinski stvarnosti bomo posvetili več pozornosti v prihodnjem članku, ko bo pregled nad letošnjo proizvodnjo dokončen bodi glede količine kot kakovosti.

O tem se bodo strokovnjaki in proizvajalci lahko dokončno izrazili v bližnji prihodnosti, ko se bo končal potek vinifikacije in bo vino dobilo svoje dokončno lice.

IZLET KMEČKE ZVEZE

Vabljeni na Burnjak v Benečijo

Kmečka zveza vabi svoje člane, da se udeležijo izleta, ki ga prireja v nedeljo, 21. oktobra na tradicionalni praznik kostanja BURNJAK. Praznik se odvija v Gorenjem Tarbiju in spada med tradicionalne prireditve Nadiških dolin, kjer se že četrto leto zapored srečujejo slovenski kmetje iz treh dežel: Koroške, Slovenije in Furlanije - Julijske Krajine. Praznik nudi poleg pokušine in možnosti nakupa domačih pridelkov, med katerimi izstopa kostanj, bogat kulturni spored kot navedeno v programu izleta:

07:30 – odhod avtobusa iz Boljunca, ki bo nadaljeval po tradicionalni poti (Bazovica, Opčine, Sesljan);
09:30 – ogled Stare gore;

11:30 – prihod v Gorenji Tarbij – sv. maša in procesija – ogled razstav in sejma kostanja;

13:00 – kosilo v šotoru;
14:00 – mali Burnjak: praznik za otroke;

15:00 – koncert moškega okteta »Odmevi« iz Saleža;

18:00 – ogled mesta Čedad;

19:30 – odhod proti Trstu.

Cena izleta, ki vključuje potovanje z avtobusom in kosilo, je 30 €.

Zainteresirane naprošamo, da se iz organizacijskih razlogov čim prej vpišejo v uradih Kmečke zveze v Trstu in Gorici, tudi telefonsko, od ponedeljka do petka do 13:00 ure (Trst - 040 362941, Gorica 0481-82570).

STROKOVNI NASVETI

Jesen: čas sajenja okrasnih rastlin

Jesen je pravi čas za sajenje okrasnih rastlin. V tem času bomo sadili trajnice, pa tudi dvoletnice in spomladanske čebulnice. Lahko sadimo tudi spomladi. Jesensko sajenje pa ima to prednost, da v tem času po navadi dežuje, zato ni treba zalivati. Ko se temperatura niža, grede te okrasne rastline v zimski počitek, korenine pa se še naprej celo zimo razvijajo tako, da so naslednjo pomlad in poletje že dovolj razvite in avtonomne. Če pa sadimo spomladi, se morajo korenine že razviti in potrebujejo veliko več zalivanja. Obenem, če jih sadimo jeseni, bolje rastejo. Vsekakor je za rastline, ki cvetijo na začetku pomladi, bolje saditi v oktobru. V teoriji bi lahko sadili celo zimo. Če pa sadimo v polni zimi, lahko nastopijo nizke temperature, ki jih komaj vsajena rastlina slabo prenese.

Jeseni sadimo okrasne GRMOVNICE in TRAJNICE. Le za iglavce je najbolje, da počakamo do pomladi. Pri izbiri grmovnic in dreves moramo najprej pomisliti, kakšno prostornino in višino bodo rastline dosegle kot odrasle. Senca ne bo smela motiti ostalih rastlin v vrtu, posebno ne zelenjadnic ali cvetnih rastlin. Pri izbiri in pripravi rastišča se moramo zavedati, da bomo posadili drevo, ki bo verjetno na tem mestu raslo vsaj desetletje, zato moramo rastišče dobro izbrati.

Najprej moramo dobro izbrati vrsto, ki si jo želimo. Ko rastline kupujemo,

naj izbira pade na tiste, ki imajo zemljsko grudo. Obseg korenin naj bo sorazmeren s krošnjo. Sadike ne smejo biti pretirano in drastično obrezane. Biti morajo zdrave, prav tako morajo biti zdrave korenine. Najraje izbiramo med eno ali dvoletnimi rastlinami. Starejše so rastline, slabše se bodo prilagodile novim razmeram. Obenem so mlajše rastline cenejše.

Nekako 10 dni pred sajenjem zemljo pripravimo. Tla naj bodo taka, da voda ne zastaja, drugače poskrbimo za drenažo s plastjo kamenčkov na dno sadilne jame. Če posadimo posamezno drevo ali grm, izkopljemo sadilno jamo, ki naj bo čim bolj globoka in široka. Bolje je, da je sadilna jama dvakrat tako široka, kot koreninska gruda drevesa. V luknjo denemo gnojila in pri tem pazimo, da ne bi prišla direktno v stik s koreninami. Najbolje je, da oporo denemo v tla še preden sadimo drevo, da ne bi pozneje poškodovali korenin. Sadilno jamo napolnimo s preostalo zemljo. Zemljo nato dobro potlačimo, da se korenine oprimejo zemlje. Sadike privežemo na oporo, ki jo pozneje občasno kontroliramo, da ne bi preveč stiskala rastlino.

Sedaj sadimo tudi nove VRTNICE. Tla pripravimo vsaj 15 dni pred sajenjem. Izkopljemo 40 cm globoko jamo, premera vsaj 40 cm. Sadimo na sonce, še najbolje pa je, da imajo kako uro na dan sence. Lega naj bo odprta in zračna. Tako se bo

vrtnica bolje razvijala in boleznih bo manj. Sadimo v globoka in zračna tla, bogata z organsko snovjo in rahlo apnenčasta. Zastajanja vode v tleh ne marajo. Zato moramo vedno poskrbeti za dobro drenažo. Ker imajo globoke korenine, vzdržijo dobro tudi sušna obdobja. Zaradi burje je bolje, če so zraven drevesa.

Na dno sadilne jame najprej denemo suho listje ali kamenčke za boljšo drenažo, nato dobro zrel hlevski gnoj. Pomembno je, da vrtnice ne sadimo na isto mesto, kjer smo vrtnice gojili prejšnja leta, saj jih lahko napadejo vrtnične koreninske bolezni. Če bi radi to kljub temu storili, v sadilno jamo denemo zemljo od dela vrta, kjer nismo gojili vrtnic. Cepljeno mesto naj bo vsaj 3 do 5 cm pod zemljo. Korenine naj ne bodo direktno v stiku z gnojem ali gnojili. Po sajenju vrtnico dobro zalijemo. Sadimo ne preblizu drugih grmovnic ali dreves, niti ne preblizu zidu.

Jesen je čas, ko sadimo SPOMLADANSKE ČEBULNICE. Če zemlja ne pomrzne, lahko to storimo vse do konca novembra. Nekaj dni pred saditvijo zrahljamo zemljo do globine približno 30 cm. Čebulnice imajo najraje rahlo in propustno zemljo. V primeru glinaste zemlje, je najbolje, da jo pomešamo s peskom. V glavnem velja pravilo, da čebulnice sadimo dvakrat tako globoko, kot je debela čebulica. Razdalja med rastlinami naj bo od 5 do 12 cm, odvisno od velikosti in širine bo-

dočih rastlin, ko razvijajo. Pretesno sajenje onemogoča pravilen razvoj. V nobenem primeru pa naj se čebulnice ne dotikajo, da se morebitne bolezni ne bi širile. Če sadimo v vaze, potrebujemo najmanj 20 cm globoko vazo z dovolj prostora za korenine. Po sajenju zemljo potlačimo z rokami, nato zalijemo. Gnojenje ni potrebno, saj čebulica vsebuje že vse za njen razvoj. Čebulice dobro prenašajo mraz. V primeru pa, da je pozimi temperatura več dni pod ničlo, rastline, ki smo jih posadili v vaze, prenesemo v notranje prostore. Temperatura v notranjosti pa ne sme preseči 10 stopinj Celzija, saj bi drugače začele rasti. Ko je temperatura blizu ničle, zemljo pokrijemo s plastjo suhih listov, nad katerimi posipamo nekaj zemlje, da jih burja ne bi odnesla. V glavnem velja pravilo, da bolj, kot so čebulice majhne, prej cvetijo in prej jih jeseni sadimo. Spomladi najprej cvetijo zvončki, nato žafran, hijacinta, nazadnje tulipan.

V tem času lahko presadimo DVOLETNICE, ki smo jih sejali v poletnem času. To so spominčice, mačehe, belis, dvoletne vijolice in nekatere druge. Vijolice na primer lahko cvetijo tudi pozimi, vse do pozne pomladi. Sadimo preden nastopi mraz, drugače je bolje počakati na naslednjo pomlad. Če jih presadimo sedaj, jih moramo zavarovati z vejami, pajčevinastim vlaknom, slamo ali drugim materialom. Če pa jih sadimo v lončke, jih postavi-

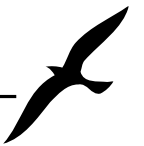
vimo v notranje neogrevane prostore.

Lahko posadimo tudi druge okrasne rastline, ki so odporne nizkim temperaturam, kot na primer okrasno cvetačo, ki ob ne prehudi zimi z različnimi barvami krasi vrt vse do pomladi. Koristno je vedeti tudi, da so te kapusnice tudi užitne.

Po sajenju vse rastline pognojimo z zrelem hlevskim gnojem, kompostom ali drugimi organskimi gnojili in gnojila pokopljemo. Nizke temperature in padavine bodo pozimi naredile, da se bodo mineralne snovi dobro dale na razpolago zemlji in torej rastlinam za novo sezono. Če dobro pognojimo z organskimi gnojili sedaj, nam ne bo treba v prihodnji sezoni nič gnojiti z rudninskimi gnojili.

Na koncu še dve besedi o sajenju na grobovih. Če hočemo okrasiti grobove naših rajnih, lahko proti koncu oktobra direktno posadimo krizanteme, pa čeprav so slednje občutljive na zimski mraz. Ko krizanteme v vazi odcvetijo, jih lahko postavimo v notranje prostore, v hladen prostor, spomladi pa spet na odprto. Lahko izbiramo tudi med drugimi rastlinami, na primer okrasna cvetača, ki vzdrži tudi manjše poredice. Lahko posadimo tudi spominčice, ciklamo ali druge rastline. Ciklamo je najbolje, da jo pustimo v vazi, da jo bomo lahko pred mrazom postavili v bolj zaveten prostor.

dr. Magda Šturman

MANJŠINE - Zasedanje Partnerstvo za različnost konec prejšnjega tedna pri Ladincih v dolini Fassa

Kako zagotoviti TV sporede tudi zelo majhnim manjšinam

»Lahko bi govorili kar o pomanjkanju politične volje: jezikovne skupnosti imajo v Evropi res veliko problemov, prioritete tržnih zakonitosti pa hromijo želje novinarjev. Oddaje v jezikih manjšin za medije niso prioriteta, vendar bo v prihodnje treba zajamčiti pravice vsem, majhnim in velikim. Vsi smo evropski državljani.« Tako je dejala Neasa Ni Chinneide, direktorica sporedov v irskem jeziku na irski nacionalni televiziji in generalna sekretarka Evropskega urada za manj rabljene jezike EBLUL, v uvodnih besedah konference partnerstvo za različnost, ki je potekala prejšnji teden v ladinski dolini Fassa v organizaciji tridentinske pokrajine. Letošnja konferenca je obravnavala pomenljivo temo zagotavljanja televizijskih sporedov v jezikih manjšin. Na zasedanju so spregovorili številni strokovnjaki iz raznih evropskih držav, ki so poudarjali predvsem strateški pomen komunikacije pri ohranjanju in razvoju manjšinskih jezikov.

Zasedanje je uvedla predsednica ladinskega kulturnega instituta Mirella Florian, ki je opozorila, da raven demokracije merimo na osnovi ravnanja z manjšinami, nakar je predsednik kulturnega instituta Ladincev v dolini Fassa Fabio Chiocchetti spregovoril o televizijskih sporedih kot o sredstvu za promocijo jezikovne raznolikosti v času, ko slika prevladuje nad besedo. »Izziv sedanje časa je v vključitvi manjšinskih jezi-

kov v digitalne sporede in v novo televizijsko komuniciranje, ki odpira nove scenarije tudi za manjše jezike,« je dejal, Sicer pa je konferenca v celoti opozorila na pomen televizijskega medija za manjšinske jezike povsod po Evropi. Številni udeleženci so spregovorili o lastnih izkušnjah in njihovi posegi so prikazali zelo različne situacije: ponekod manjšine govorijo velike jezike in živijo na meji z državo, kjer je njihov jezik uradni jezik. Tako so na primer opozorili, da nemška manjšina na Danskem lahko gleda nemško televizijo in ne potrebuje lastnih sporedov. Povsem drugačno je stanje tistih manjšin, ki morajo same skrbeti za vse sporede. Tako je treba vsako manjšino ločeno obravnavati, pa čeprav obstajajo nekatere splošna pravila, ki jih je koristno upoštevati. Tu je bila tudi poudarjena nujnost, da vlade in deželne oblasti podpirajo oddaje v manjšinskih jezikih, pa tudi dejstvo, da so nekatere oddaje o manjšinah zelo zanimive tudi za gledalce večinskega naroda. O nekaterih aspektih je spregovoril direktor sporedov RAI iz Bocna Carlo Corazzola, ki je ocenil, da je to, kar zagotavlja RAI Ladincem, res veliko. »Dancev v severni Nemčiji je približno 50.000, to je toliko kot Ladincev, pa nimajo ne radijskih in niti televizijskih oddaj: vse, kar jim je dovoljeno, je sprejemanje danskih sporedov. Mi pa imamo vsak dan dva radijska dnevnika in petminutni televizijski dnevnik. Red-

ki so primeri, ko javna televizija zagotovi toliko tako majhni manjšini. Pred kratkim so naši sporede tudi na spletni strani, tako da Ladinci po vsem svetu neposredno sledijo radijskim poročilom, televizijskemu dnevniku pa s komaj nekajminutnim zamikom. Imamo šest novinarjev, enega snemalnega tehnika, tri programiste režiserje in pet tehnikov ter vrednotimo vse tri variante ladinskega jezika, poslužujemo pa se tudi zunanjih sodelavcev,« je dejal Corazzola.

Frizijska ministrica za kulturo Jannewietske de Vries je spregovorila o številnih pobudah za frizijske medije, tudi z uporabo spleta, Mikel Baudu z bretonske TV Breizh pa je govoril o pozitivni in negativni plati prevajanja nanizanke Colombo v bretonščino. Govor je bil tudi o oddajah v irščini in o valižanski televiziji S4C, predstavnica Sveta Evrope Sonia Parayre pa je pozvala še zlasti majhne manjšine, naj intenzivneje izkoriščajo možnosti, ki jih zagotavlja Evropska listina za manjšinske ali regionalne jezike.

Nad potekom konference je bil zelo zadovoljen predstavnik urada za manjšine pri tridentinski pokrajini Marco Viola, ki je napovedal, da bodo Ladinci sodelovali na televizijskem festivalu v manjšinskih jezikih, ki bo prihodnje leto na Švedskem; sodelovanje na tem festivalu je po njegovi oceni dodatna spodbuda za kreativnost.

Desno plakat ob vhodu v konferenčno dvorano; levo udeleženci okrogle mize; drugi z leve je direktor sedeža RAI v Bocnu Carlo Corazzola

LJUBLJANA - Posebna dvojna 50. in 51. številka revije Razprave in gradivo

80 let Inštituta za narodnostna vprašanja

Janez Stergar z Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani v svojem prispevku Neznosna lahkost avtohtonosti? ugotavlja, da »avtohtonosti« kot ustavne kriterija za opredelitev oz. konstituiranje narodne manjšine ne velja obravnavati lahkotno in podcenjujoče niti v zelo načelnih teoretičnih razpravah. Večina - sicer standardiziranih - definicij narodne manjšine nimajo upošteva neko obliko avtohtonosti, tradicionalne oz. dlje časa trajajoče povezanosti z ozemljem »klasičnih« oziroma »zgodovinskih« narodnih manjšin, ki se niso selile, ampak jih je zgodovina z državo mejo ločila od matičnega naroda. Že ob začetku nastajanja evropskih manjšinskih dokumentov so jasno razmejili klasične narodne manjšine od migrantov, azilantov, beguncev, Romov - »popotnikov« in drugih »novih manjšin«. Vzpostavljati antagonizem med posebnimi pravicami vsake od teh deprivilegiranih skupin ter med temeljnimi človekovimi pravicami vsakega posameznika je neproduktivno dejanje.

Doc. dr. Irena Šumi iz Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani v svojem prispevku

Raziskovanje odnosov etničnosti in manjšin v Sloveniji: k preurejeni perspek-

tivi ugotavlja, da čeprav se Inštitut za narodnostna vprašanja po osmih desetletjih obstoja in delovanja navidez anahronistično še vedno bori s kaj zunajznanstvenimi uzurpacijami svojega polja preučevanja, prispevki drugega panela jubilejne konference v letu 2005 kažejo, da slovenske etnične študije in študije nacionalizma vendarle obsegajo znaten strokovni krog, ki Inštitut delansko presegajo, pri katerem pa ima Inštitut vendarle odločilne formativne zasluge. Šest prispevkov zopredoma avtorjev politologinje mednarodnih odnosov Hannah Starman, sociologinje Marije Jurić Pahor, antropologinje Duške Knežević Hočvar, geografa in demografa Damirja Josipovića, ter antropologov Alenke Janko Spreizer in Gregorja Starca veže tematska nit: od teoretizacije nacionalnega spominjanja preko ideologij nacije in avtohtonizma do teoretizacije manifestativnega nacionalizma, ki se ponovno okorišča s kolektivnim spominom.

Dr. Hannah Starman z Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani v svojem prispevku

Travma, ideologije pripadnosti, nacija: nastavki za teoretski model kulturnotvornega prenosa posledic množičnega nasilja analizira učinek množičnih

travmatizacij na nastajanje in (pre)oblikovanje identitetnih izrekaj (vse do procesov etničnosti) skozi kombinacijo izsledkov klinične psihiatrične prakse in družboslovnih teoretičnih dognanj. Prispevek se v prvem delu osredotoča na naravo in strukturo fenomena travme in njegov neposreden učinek na samorazumevanje prizadetega posameznika v odnosu do sebe in okolja. V drugem delu besedila je na primeru preživelih holokavst in njihovih potomcev predstavljen model mehanizma vertikalnega oz. medgeneracijskega prenosa travme. Pri tem se avtorica opira na izsledke klinične psihološke prakse obravnave disfunkcionalnih družin, predvsem model narcistične družine, ki sta ga razvila psihologa in terapevta, Stephanie Donaldson-Pressman in Robert M. Pressman. S pomočjo rezultatov raziskav, ki jih je sociolog Kai Erikson opravil v

skupnostih, ki so preživele različne vrste katastrof, avtorica v tretjem delu na primeru Judov v Izraelu analizira dinamiko družbenih odnosov, ki jo povzroči množična travmatizacija, zlasti v segmentu, ki se nanaša na tvorjenje in ohranjanje skupnosti na osnovi skupne travmatične izkušnje, in na interakcijo takih skupnosti s širšim okoljem.

Dr. Marija Jurić Pahor z Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani v svojem prispevku Memorija in spomin v času globalizacije ugotavlja, da sta se memorija in spomin v zadnjih dvajsetih do petindvajsetih letih povzpeli v vodilni kategoriji kulturnih, humanističnih in naravoslovnih ved. Močnega zanimanja sta obe kategoriji deležni zlasti v okviru študij, ki se nanašajo na šoa. Vse več pa je tudi projektov, ki se v navezavi na francoskega zgodovinarja Pierra Noraja posvečajo tako imenovanim lieux de mémoire, krajem memorije. Podrobnejši vpogled nadalje razkrije, da serija del, ki v tej ali drugi obliki potrjujejo »konjunkture« memorije in spomina, vsebuje latentno predstavo o »rojstvu-kot-smrti« in »smrti-kot-rojstvu«. Ta subtekst »izvorne groze« stopi na površje zlasti v časih, ki podtalno evocirajo rojstvo, torej »prehod« ali »prelom«. Zaznaven je v številnih znanstvenih tekstih (npr. pri H. Arendt, P. Noraju, H. K. Bhabhi), v posebej izostreni in psihološko subtilni meri tudi v literarnih besedilih avtorjev, ki so bili kot žrtve izpostavljeni fašističnemu in nacističnemu nasilju (med Slovenci npr. B. Pahor, F. Lipuš in D. Zajc). Izpričuje pa se tudi v »teorijah« o izumrtju naroda, ki sovpadajo s strahom pred »čedalje bolj prepustnimi mejami«. Raz-

veta memorije in spomina, tako središčna predpostavka prispevka, ni mogoče zreducirati na - pogosto travmatično - »dediščino« iz preteklosti, katere se manifestno in latentno prenaša v sedanost. To pomeni, da jo je treba obravnavati tudi in zlasti kot neločljivi sestavni del časa, ki ga opredeljuje proces globalizacije. Avtorica v nadaljevanju ugotavlja, da od konca 20. stoletja dalje šoa presega sinhronizacijo nacionalnih kultur in postaja pomembna, če ne kar najpomembnejša navezna točka transnacionalne evropske in zunajevropske memorije. V navezavi na D. Levya in N. Sznajderja je mogoče govoriti o »globalizaciji spomina na šoa«, ki postaja vse bolj emancipacijski projekt v smislu, da globalizacija lahko deluje tudi v korist ljudi, ne le za dobiček. Sem gre prišteti zavestno forsiranje globalizacije v povezavi z etiko (manj kršenja človekovih pravic), s procesi vključevanja (manj marginalizacije ljudi in držav) in drugimi povsem konkretnimi političnimi in legalnimi procesi. Kaže pa, da so številne »postsocialistične« države v zaostanku za tem standardom. Predvidevati pa je, da bodo ta zaostanek prej ali slej nadoknadile, saj ne bodo hotele capljati za »splošnim razvojem«.

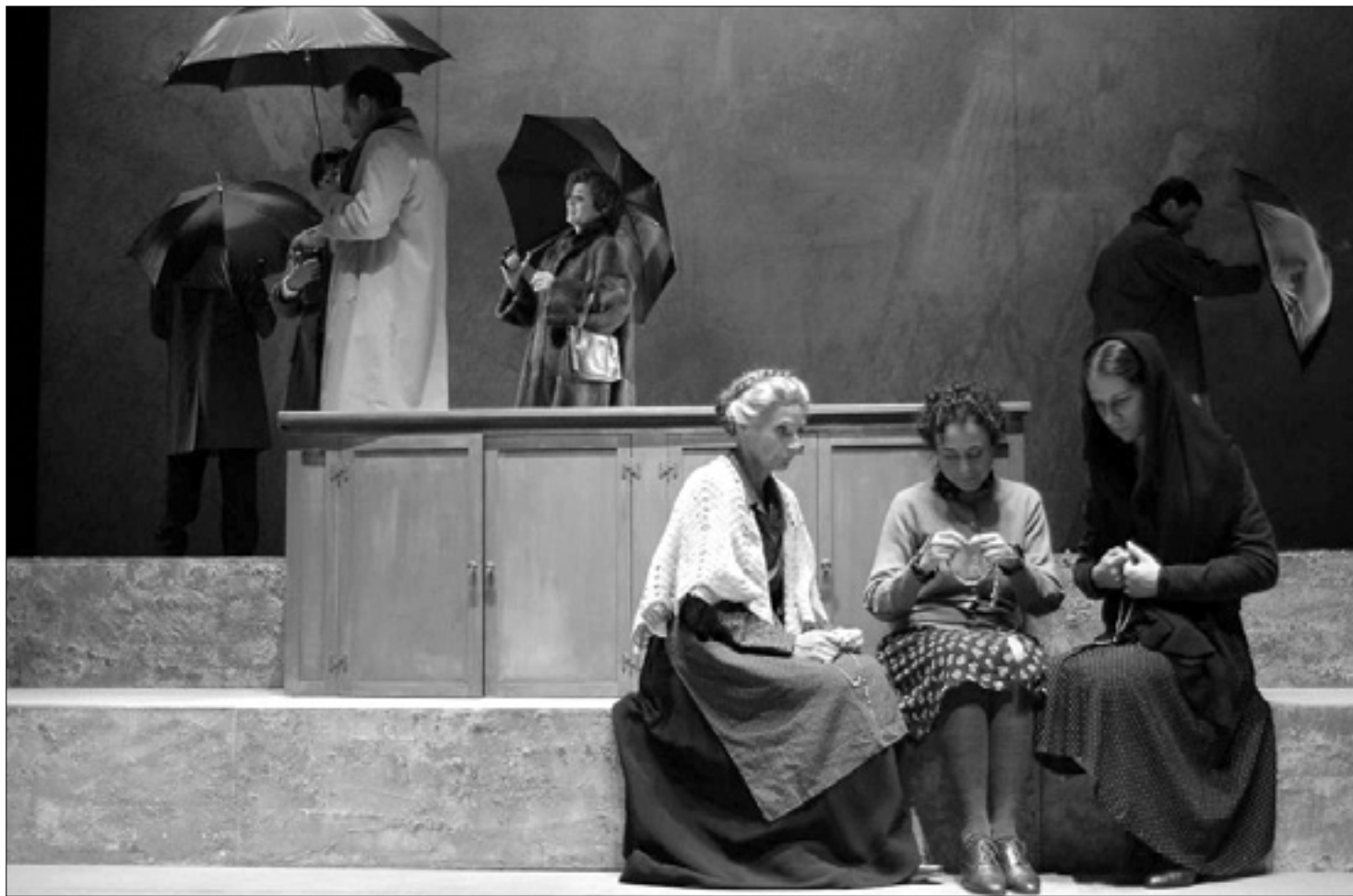
Nada Vilhar
(3 - Se nadaljuje)

TRST - Gledališče La Contrada - Orazio Bobbio

Otvoritvena predstava spet posvečena nedavni zgodovini Trsta

Odrska priredba romana Pierluigija Sabbattija, z avtorjem je sodeloval režiser Francesco Macedonio

V ozadju osrednji liki, člani Ninettove družine, v ospredju »predstavnice« Slovencev, pobožne tete

V petek, 5. oktobra, je gledališče La Contrada tudi letos kot prvo v Trstu otvorilo novo sezono s predstavo *Vola colomba*, ki se z lahkotnim, a spoštljivim prijemom loteva resne teme bližnje preteklosti naših krajev: občutkov, s katerimi je prebivalstvo 26. oktobra 1954 pričakalo vrnitev Trsta pod okrilje italijanske države. Predstava sloni na romanu Pierluigija Sabbattija *Un ottobre a Trieste*; za oder sta ga priredila avtor in režiser Francesco Macedonio. Seveda gre za predstavo v krajevnem narečju, kot Contradi nalaga izbira, za katero se je odločila ob ustanovitvi in s katero si je prikupila velikemu številu abonentov. Poleg tega odrsko delo združuje ambiciozni težnji, ki ju skuša Contrada uresničevati vsa zadnja leta: tehten in poglobljen prikaz marsikdaj žgočih trenutkov tržaške sodobne zgodovine in krstne uprizoritve del bodisi znanih bodisi manj uveljavljenih avtorjev.

Prijetni in lahko berljivi približno sto strani dolgi avtobiografski ro-

man Pierluigija Sabbattija je v bistvu skupinska slika s številnimi liki, ki s svojimi osebnimi zgodbami nazorno prikazujejo, seveda z avtorjevega vidika, raznolikost tedanjega prebivalstva v delavski tržaški četrti in zlasti tragične trenutke, ki jih je svet preživel in katerih posledice so tako ali drugače vsakogar hudo prizadele, začeni od globokih sprememb, ko je po prvi svetovni vojni Trst prešel pod Italijo, do fašizma, vojne in nemške okupacije ter prihoda jugoslovanske partizanske vojske in nato zavezniške uprave ter končno do vrnitve Italije. Roman je seveda rahlo levičarsko uravnan, s korektno pozornostjo do židovskega in po svoje tudi do slovenskega vprašanja, vendar je njegov osnovni interpretacijski ključ nedvomno spravljal ton, ki vprašanj namenoma preveč ne pogloblja in skuša vse konflikte reševati v znamenju gesla »imejmo se radi«.

V tretji osebi pisani roman, katerega dogajanje je osredotočeno na en sam dan, a so v njem po drobcih po-

sejane osebne zgodbe številnih oseb, ki obkrožajo malega protagonista Ninetta, sta avtor in režiser uokvirila v pripoved odraslega Ninetta, katerega besede se nato spremenijo v dogajanje. Nekaj zgodb se je v odrski priredbi izgubilo, nekatere so si prisvojili drugi nastopajoči liki, ki so tako pridobili veliko večjo težo, zato se je v bistvu porušilo ravnotežje, ki v romanu nekoliko prikriva avtorjevo predvsem iz čustev porojeno nacionalno naravnost. V predstavi je nacionalistični podton mnogo bolj izrazit, tudi zaradi končnega prizora s plapolanjem italijanske zastave, kar je seveda narekovala želja po vizualnem učinku, a je vsekakor izničilo spravljalni ton vsega, kar je bilo dotlej izrečeno in prikazano. Iskreno povedano, poudarjena, a argumentirana pristranskost bi bila veliko manj moteča. Poleg tega ima gledalec slovenske narodnosti še vtis, da ne avtor ne režiser nikakor ne zmoreta dojeti občutkov slovenskih prebivalcev, katerih reakcije so povsem papirnato pri-

kazane in zreducirane na molitve žene Ninettovega strica in njenih sester, ki so »ščave, ma bone«. To gledališče bi bilo lahko prikazano v bogati publikaciji, ki spremlja predstavo in v kateri je poleg besedila in avtorjevega ter režiserjevega posega prostora še za prispevka Glorie Nemec in Claudia H. Martellija o povojnem Trstu, za kratko o popevki, na katero se navezuje naslov predstave, za članek Marie Masau Dan o tedanjih umetniških trendih v Trstu, za prispevek Raffaele Sgubin o modi petdesetih let in članek Furia Baldassija o čudovitih »Fifties«: gotovo bi se našel umirjen slovenski pričevalec, ki bi znal opisati, kako so dogajanje doživljali Slovenci; pri Contradi ga niso znali poiskati.

Kakorkoli že, skrbno dodelano predstavo z množico nastopajočih, od katerih marsikateri igra več likov, so gledalci petkove premiere nagradili s toplim ploskanjem tudi ob sklepu nekaterih intenzivnejših prizorov. (bov)

ZGODOVINA - Posvet v Kobaridu, Vidmu in Čedadu

Ob 90-letnici zaključka bojov na Soški fronti soočenje zgodovinarjev, srečanje godb in razstava

Letos mineva 90 let od konca bojov na Soški fronti, ki so se zaključili z 12. soško bitko, ko so avstro-ogrske in nemške sile v svoji edini ofenzivi v dveh letih in pol fronte konec oktobra 1917 porazile italijanske vojake. Čudeža pri Kobaridu, kot tudi imenujejo sicer najpomembnejši dogodek prve svetovne vojne v letu 1917, so se v Posočju spomnili s tridnevним simpozijem zgodovinarjev, ki se je v petek začel v Vidmu, včeraj pa seje nadaljeval v Kobaridu in Čedadu. Na simpoziju sodelujejo predvsem slovenski in italijanski zgodovinarji, vsak pa predstavlja drugačen pogled na krvavo morijo ob Soči med prvo svetovno vojno in zadnjo bitko Soške fronte, je povedal kustos Kobariškega muzeja Željko Cimprič. Muzej namreč skupaj s fundacijo Poti miru v Posočju skrbi za slovenski del tridnevnega simpozija.

Simpozij sicer ne bo edini dogodek, s katerim se bodo v Posočju spomnili 90-letnice konca Soške fronte. Tako bodo 20. oktobra na kobariškem trgu nastopile godbe držav udeleženk bojov ob Soči, v

Kobariškem muzej pa bodo odprli razstavo o čudežu pri Kobaridu, je povedal Cimprič.

Boji na Soški fronti so se začeli maja 1915. V prvih 11 bitkah so napadali Italijani, 24. oktobra 1917 pa so svojo edino ofenzivo ob pomoči nemške vojske začeli avstroogrski vojaki. Po le nekaj dneh so se boji končali s polomom in paničnim begom italijanske armade, ki se je po hudih izgubah umaknila globoko na italijansko ozemlje do reke Piave, kjer so prodirajočo avstroogrsko in nemško vojsko ustavile združene italijanske, francoske in britanske čete.

Na dobrih 90-ih kilometrih fronte ne črte, ki se je raztezala po dolini reke Soče in kraških planotah, je sicer v dveh letih in pol padlo med 350.000 in 400.000 vojakov različnih narodnosti. Ob tem so se vojne izgube povzpela krepko preko milijona ljudi, iz vojnega območja pa je bilo izseljenih tudi 100.000 Slovencev medtem ko jih je 30.000 padlo, je povedal direktor Kobariškega muzeja Jože Šerbec. (STA)

PARIZ - Dopis

»Myth« ali o človekovi naravi

Luč. In pred očmi se nam razkrije knjižnica z visokimi zidovi, stopnice, praktikabli. Na sceni knjižničar, dekleta, starejša gospa in druge figure. Na praktikablu 7 glasbenikov. Na stolu okostje. Na tleh naslikan labirint. Naenkrat prilezejo iz špranj in skritih prihodov črne figure. Zli duhovi? Spomini? Ali tisto, ki živi v knjižgah. Tisto, ki nas povezuje s preteklostjo in nam razlaga sedanost...

Labirint: neznanost, iskanje. Okostje: smrt, minljivost, preteklost. Knjižnica: znanje, preteklost, pripadnost, razlaga. Črne sence, ki se plazijo po tleh in po knjižnici. Čudežno bitje z dolgimi lasmi, ki se oviva okoli gibčenga telesa. Črne sence, ki te branijo kot zver; ali raztržejo kot zver. Včasih senca sledi plesalcu in posnema vsaki gib, včasih mu naga-ja ali celo muči. Ali so to naši strahovi, ki nas spremljajo; sence ki nas spremljajo in preganjajo? Že od nek-daj si je človek skušal razlagati vse kar ga obdaja, predvsem tisto, kar ni mogel obvladati. Tako so nastale kozmogonske zgodbe, bogovi, vile, rojenice, škrti, volkodlaki in heroji. Tako so nastali miti: babilonski, staroegipčanski, starogrški, indijski...

Myth je zadnja kreacija Sidi Larbi Cherkouija, enega danes najbolj vidnih koreografov. Cherkoui je reden gost najpomembnejših gledališč ter festivalov in tako tudi Theatre de la Ville, kjer je pariški publiki predstavil svoje novo delo. V svojih predstavah Larbi obravnava identiteto - delno vezano na osebno izkušnjo, saj je po očetu Maročan, po materi pa Flamek - in človeško naravo nasploh. Kot je sem povedal: »Ko sem začel z novo predstavo, sem najprej mislil na tiste traumatične dogodke, ki ti spremenijo življenje oziroma kako se odzivamo nanje. Toda pri delu sem začutil potrebo po širši, globlji temi. In prešel sem na tiste dogodke, ki jih ne moremo kontrolirati in ki nam zato vzbujajo strah.« Smrt, zlo, ljubezen, čas, večnost, naravni pojavi, človekova stanja... Tako je nastal Myth.

Cherkoui - i v raziskovanju mitov ustvari neverjetno gledališče, magične trenutke, kjer pozabiš kje si in se popolnoma uživiš v ta svet. Izredni plesalci, ki jih karakterizira fluidnost in elastičnost giba, se spremenijo v nerealna bitja. Kot večina predstav belgijskega koreografa tudi Myth ni omejena na ples, ampak vključuje besedo ter glasbo in tako se na odru prepletajo plesalci, igralci in glasbeniki. Poleg tega se prepletajo tudi jeziki, saj je skupina mednarodna in vzkliki oziroma monologi so v angleščini, francoščini, flamsščini, češčini itd. V predstavi ni nič prepuščeno slučaju, niti število nastopajočih: 21, kot je kart v taroku in kjer vsaka ima globlji pomen. (Na primer, karta s številco trinajst je imenovana smrt, v kabali je hudobnih duhov trinajst.) V glasbi dobimo še duhotov povezanost s preteklostjo, saj gre za staro italijansko in špansko glasbo v izvedbi skupine Micrologus, eno vodilnih na tem področju. In kljub temi Cherkoui ni niti to-krat opustil humorja, ki ga karakterizira že od prvih del; čeprav je nasmeih včasih grenak.

Ko zapuščaš teater, kar ne moreš, da se ne bi vprašal, kako je z miti danes. So le stvar preteklosti? So se spremenili v zgodbe? Iz mitov so se razvili kult, tako na primer pri starih Grkih bakanalije, kjer so z orgijami častili boga Dioniza. Iz mitov so se razvili epi, bajke, pesnitve; tako so nastale zgodbe kralja Arturja, kralja Matjaža, Lepe Vide, ep o Nibelungih itd. Ali so obdržali globlji pomen? In nenazadnje ali so se razvili tudi novi miti?

Jana Radovič

Ragbi: Francija izločila moštvo »All blacks«

PARIZ - Anglija in Francija sta prvi polfinalistki svetovnega prvenstva v ragbiju. V Marseillu je Anglija premagala Avstralijo z 12:10, v Cardiffu pa je Francija z 20:18 odpravila Novo Zelandijo. Danes: Južna Afrika - Otoki Fidži in Argentina - Škotska.

Italiji bron v sablji

SANKT PETERSBURG - Na SP v sabljanju je Italija v moški sablji po zmagi v tekmi za 3. mesto proti Ukrajini svojila ekipni bron (Montano, Pastore in Tarantino). Prva je Madžarska, drugo mesto je osvojila Francija.

Rokometna LP: Celje ok

CELJE - Rokometaši Celja Pivovarne Laško so v 2. krogu lige prvakov (skupina F) na domačem igrišču premagali islandski Valur iz Reykjavika s 34:24 (19:13). V drugi tekmi je Gummersbach premagal Veszprem z 32:30 (18:16). Predstava izbrancev Kasima Kamenice ni bila vrhunska, a dovolj kakovostna za prepričljivo zmago in prvi par točk v tej sezoni. Strelci za Celje: Škof, Rezar, Muhovec, Sulič 10, Gregorc 4, Gajič 3, Špiler 3, Kozlina 3, Furlan 2, Terzič, Gorenšek 1, Stojanovič 3, Kokšarov 5 (3).

Poraz orlov

TABLJA - V tekmi 4. kroga A1-lige v hokeju na ledu so tabeljski Orli na domačih tleh izgubili proti Milanu z 1:3 (0:1, 1:1, 0:1). Za Orle je gol dosegel Cooper.

NLB: zmaga Olimpije

Izidi 2. kroga košarkarske lige NLB: Vojvodina - Crvena zvezda 82:85, Cibona - Hemofarm 79:74, Budućnost - Zadar 100:73, Union Olimpija - Helios 83:66, Split - FMP 77:76, Partizan - Zagreb 109:65.

NOGOMET - Udinese v A-ligi

Samir Handanovič najbolj zaslužen za točko

V Bergamu trije odločilni posegi v prvem polčasu - Inter gladko premagal Napoli

Slovenec Samir Handanovič je odlično branil Udinesejeva vrata, pred strelom Zampagne z bele točke pa ga je obvarovala prečka

ANSA

A LIGA

Atalanta - Udinese 0:0, Inter - Napoli 2:1

Inter	7	5	2	0	17:6	17
Juventus	6	4	1	1	15:6	13
Fiorentina	6	3	3	0	12:6	12
Roma	6	3	2	1	11:4	11
Napoli	7	3	1	3	10:6	11
Udinese	7	3	2	2	8:10	11
Palermo	6	3	1	2	9:9	10
Atalanta	7	2	4	1	8:8	10
Genoa	6	2	3	1	6:7	9
Sampdoria	6	2	2	2	5:6	8
Milan	6	1	3	2	8:7	7
Lazio	6	1	4	1	7:6	7
Cagliari	6	2	1	3	7:8	7
Parma	6	1	3	2	7:8	6
Catania	6	1	3	2	4:6	6
Empoli	6	1	2	3	4:7	5
Torino	6	0	4	2	6:9	4
Siena	6	0	3	3	4:9	3
Reggina	6	0	3	3	4:12	3
Livorno	6	0	2	3	6:16	2

DANES ob 15.00 Catania - Livorno, Fiorentina - Juventus, Genoa - Cagliari, Palermo - Reggina, Parma - Roma, Siena - Empoli, Torino - Sampdoria, ob 20.30 Lazio - Milan.

Atalanta - Udinese 0:0

ATALANTA (4-3-3): Coppola 6,5, Rivalta 6, Capelli 6, Carrozzi 6,5, Belleri 5,5 (7. dp Pellegrino 6), Tissone 5,5, De Ascendis 6, Padoin 6,5, Ferreira Pinto 5,5 (11. dp Floccari 5,5), Langella 6,5 (17. dp Defendi 6,5), Zampagna 5,5. Trener Del Neri.

UDINESE (3-4-3): Handanovič 7, Luković 6, Felipe 6, Zapata 6, Mesto 6,5, D'Agostino 6, Inler 5,5, Dossena 5,5, Quagliarella 5,5, Floro Flores 5,5 (19. dp Asamoah), Pepe 6. Trener Marino.

Sodnik: Dondarini (Finale Emilia) 5,5
Rumeni kartoni: Zampagna, Dossena, Inler, De Ascendis, Pepe, Handanovič. Gledalcev: 11.000

BERGAMO - Udinese je v Bergamu igral elegantno in dopadljivo, toda v napadu je bil premalo prodoren, poznala se je pač odsotnost najboljšega napadalca Di Nataleja, ki

se zaradi smrti matere sploh ni udeležil gostovanja. Po drugi strani je imela Atalanta, zlasti v prvem polčasu, več zelo zrelih priložnosti za gol, a je bil vratar Udineseja Samir Handanovič vsakič na mestu. Po zelo slabem nastopu v Genovi si je slovenski reprezentant povsem opomogel. Za izvrstne posege si je prislužil tudi naziv »igralca tekme Sky«, ki ga po vsakem srečanju A-lige podeljuje zasebna Tv postaja. V prvih 45 minutah je najprej po kotu akrobatsko odbil strel z glavo visokega Carrozzi 6, nato je odbil v kot močan strel Langelle, ki se je še prej odbil od tal, končno je nad prečko poslal neugoden strel Ferreire Pinta. Na vse te priložnosti je Udinese »odgovoril«
edinole s prostim udarcem Pepeja, ki ga je domači vratar Coppola presumeril, potem ko se je odbil od živega zidu. Pepe se sicer na zunanjem pasu v napadu ni znašel, še bolj pa je razočaral Floro Flores, ta

ko da je bil v konici Udinesejevega napada še najbolj živahen Quagliarella.

Drugi polčas je bil dosti manj zanimiv, čeprav sta trenerja Marino in Del Neri poskušala priti do zmage z vključitvijo v igro novih napadalcev. Ko je že vse kazalo na miroljubno delitev točk, je sodnik Dondarini trk med Lukovićem in Pellegrinom v kazenskem prostoru Udineseja (pre)strogo kaznoval z enajstmetrovko, k sreči za goste pa je Zampagna žogo poslal naravnost v prečko, tako da je ostala Handanovičeva mreža nedotaknjena.

Na splošno lahko rečemo, da bi si Atalanta (igrala je brez Donija) zaslužila zmago, čeprav je Udinese v drugem delu dobro kontroliral položaj na igrišču.

Inter - Napoli 2:1 (2:0)
STRELCI: Cruz v 20. in 36., Sosa v 84. min.

DOPING - Marion Jones po več letnem laganju in popolnem priznanju napovedala konec kariere

Šok terapija za šport v ZDA

Po primeru atleta Gatlina in kolesarja Landisa je podoba ameriškega športa na psu - Jonesova jemala steroide, rastne hormone in druge prepovedane snovi

NEW YORK - Ameriška atletinja Marion Jones, trikratna olimpijska prvakinja iz Sydneyja 2000, je sinoči na zaslišanju na sodišču v White Plainsu v zvezni državi New York priznala jemanje prepovedanih poživil in zavajanje zveznih preiskovalcev. Jonesova je v solzah zapustila sodno dvorano, se opravičila prijateljem in navijačem za zlorabljen zaupanje in sporočila, da je njene atletske kariere konec.

Jonesova vsekakor ni v zavidljivem položaju. V ZDA so se pojavile govorice, da je v finančnih težavah, zaradi krivega pričanja pa ji grozi šestmesečna zaporna kazen. »Sram me je, ko moram stopiti pred vas in priznati, da sem zlorabila vaše zaupanje. Bila sem nepoštena in z vso pravico ste jezni name. Razočarala sem svojo družino, svojo državo, predvsem pa sebe. Zavedam se, da moje globoko obžalovanje morda ne bo dovolj, da izbriše bolečino, ki sem jo prizadela vsem,«
je ob odhodu z zaslišanja dejala Jonesova in priznala, da na prejšnjih zaslišanjih pred ameriškim zveznim preiskovalcem ni govorila resnice o uporabi prepovedanih sredstev: »Laganje zveznim preiskovalcem je bilo zelo neumna stvar. A za vsa svoja dejanja sem odgovorna sama in samo sebe lahko okrivim za vse, kar sem naredila.«

Po dolgoletnih zanikanjih je Jonesova torej tudi javno priznala, da si je pri športnih uspehih pomagala s prepovedanimi sredstvi. Do treh zlatih in dveh bronastih olimpijskih medalj v Sydneyju 2000 je zdaj 31-letna športnica prišla s pomočjo prepovedanega sredstva THG in

Marion Jones je na olimpijskih igrah v Sydneyu leta 2000 osvojila tri zlate medalje, ki ji bodo zdaj brčkone odvzete

ANSA

brčkone bo osvojene medalje izgubila. Mednarodni olimpijski komite je to možnost že napovedal, ko se je v četrtek odzval na pisanje časnika, saj so pri MOK zapisali, da vse kaže, da se primer končno razpleta. Ironija primera Jones je Grkinja Ekaterini Thanou, ki je v Sydneyju osvojila srebro in bo naknadno postala olimpijska prvakinja in to kljub dejstvu, da je bila na igrah štiri leta kasneje v domačih Atenah kaznovana zaradi izmikanja dopi ńškim kontrolam.

Že dan pred tem je o športnici poročal časnik Washington Post, ki se je skli-

ceval na pismo prijateljem, znancem in sorodnikom, v katerem je atletinja obžalovala svoja dejanja. Atletinja je v pismu razkrila, da je prepovedana sredstva dobila od svojega tedanjega trenerja Trevorja Grahama, ki ji je razložil, da gre za dodatno prehrano na osnovi lanenega olja.

Sama se zaveda, da je storila napako, ko ni posumila v trenerja, ki ji je venomer ponavljal, naj bo ta dodatna prehrana tajna in naj o tem ne govori.

Prav tako je čutila, da so se ji po užitju snovi povečale sposobnosti.

Graham na vprašanja časnika ni že-

lel odgovarjati. Vsekakor pa bo moral odgovarjati na sodišču, saj je Jonesova napovedala, da bo na sodišču v New Jerseyju razkrila nekatere točke, pri katerih je v preteklosti lagala. Zdaj 31-letna atletinja je doslej namreč venomer trdila, da si ni pomagala s prepovedanimi snovmi. Leta 2004 so jo protidopi ński preiskovalci povezali s škandalom v zloglasnem laboratoriju podjetja Balco v San Franciscu, vendar ji dopinga doslej niso dokazali.

Primer Jones se vleče že dolgo. Mednarodni olimpijski komite je decembra 2004 sprožil uradno preiskavo, leta

2006 pa so ji na ameriškem prvenstvu dokazali uporabo prepovedanega sredstva EPO, ker pa je bil kasnejši B test negativen, je bila atletinja vsaj uradno doslej nedolžna. Ves čas pa je bila deležna obtožb in očitkov, saj je nenazadnje eden od soustanoviteljev Balca, Victor Conte, že leta 2004 za ameriške televizije povedal, da je Jonesova jemala steroide, rastne hormone in druge prepovedane snovi. Tekmovalka je Conteja zaradi izjav tožila, saj je vztrajala, da so pri njej opravili 160 dopi ńških kontrol, pet samo med olimpijskimi igrami v Sydneyju, in da so bili vsi testi negativni. Pozneje sta se obe strani dogovorili za poravnavo, katere višina uradno ni znana.

Preiskavo je napovedala tudi Mednarodna atletska zveza (IAAF) in športnici grozi, da bo v primeru kazni izgubila tudi sedem medalj, od tega pet zlatih, osvojenih na atletske svetovnih prvenstvih.

»Junakinja je uničena. Po eni strani je zadeva zelo žalostna, po drugi pa gre vendarle le za sramotno športno prevaro. Upam, da je zaboj z gnili jabolkami počasi prazen in da se je nova generacija športnikov iz vseh teh primerov tudi kaj naučila. To bomo seveda še videli,«
je določanje v zvezi z ameriško atletinjo pokomentalni predsednik Svetovne protidopi ńške agencije (WADA) Dick Pound. Primer pa močno odmeva tudi v

ZDA, kjer so v 19 mesecih »izgubili«
še tretjega športnega superjunaka po dopingiranih sprinterju Justinu Gatlinu in kolesarju Floydju Landisu.

NOGOMET - Gostovanje B-lige v Vicenzi

Triestina do točke v sodnikovem podaljšku

2:2 po 11-metrovki Sgrigne - Branilci k sreči nadomeščajo sterilne napadalce

Vicenza - Triestina 2:2 (0:0)
STRELCI: Rigoni v 3.dp, Petras v 19.dp, Schwoch (11-m) v 39.dp, Sgrigna (11-m) v 49.dp.

VICENZA (3-5-2): Zancopè; Giubilato, Cudini, Scardina; Nastos (31.dp Martinelli), Raimondi (35.dp Morosini), Rigoni, Helguera, Masiello; Capone (31.dp Serafini), Schwoch. Trener: Greccucci.

TRIESTINA (4-4-1-1): Rossi 6; Kyriazis 6, Lima 6, Petras 6, Peana 6 (42.dp Da Dalt 6); Antonelli 5,5 (36.dp Milani), Gorgone 6,5, Allegretti 6, Sgrigna 6,5; Šedivec 5 (1.dp Testini 5,5); Graffiedi 5. Trener: Maran.

SODNIK: Ciampi iz Rima 6,5; OPOMINI: Allegretti, Lima, Cudini, Peana, Rigoni, Serafini; IZKLJUČITEV: Petras v 39.dp. GLEDALCEV: 5.700.

Za Triestino so bila dosedanja gostovanja v Vicenzi zelo skopa z zadoščenji, saj so Tržačani v dvajsetih nastopih le dvakrat zmagali (zadnjič sicer v doigravanju za obstanek pred dvema letoma). Čeprav s statističnega vidika včerajšnje tekme ne gre beležiti med zmage, pa je s psihološkega vidika vredna celo več kot tri točke.

Kljub dežju, ki je neprestano padal na Vicenzo že nekaj ur, je bilo igrišče v dobrem stanju. Seveda razmočeno, a žoga se je dobro odbijala od terena, tako da ni bilo dvomov o tem, ali bo sodnik izpeljal srečanje do konca. V uvodnih minutah so igralci bolj pazili na to, da ne bi zdrsnili na spolzkem igrišču, izognili pa so se tveganim podajam. Prav zaradi težav z ravnotežjem sta ekipi poskušali maksimalno izkoristiti razne proste strele in kote, saj je bilo drugače

Giorgio Gorgone je na sredini igrišča uspešno ključeval številčni premoči igralcev Vicenze

KROMA

res težko igrati. V 14.minuti je Graffiedi z glavo slabo usmeril proti vratom lepo podajo običajnega moža odgovornega za asistenco, to se pravi Allegrettija. Prav on pa je bil pobudnik najbolj zrele priložnosti Tržačanov. Po prostem strelu se je žoga zakotalila do Kyriazisa, branilec Cudini pa je z dotikom rešil gotov gol. Tudi domači so bili nevarni zgolj po prekinitvah, vendar proste udarce z Raimondijem in Caponejem niso uspeli iz-

koristiti. V 25.minuti je Rossi odločilno posegel po silovitem strelu Caponeja, dve minuti kasneje pa je le prečka rešila vratarja Triestine. Strel iz kakih desetih metrov je izvedel Rigoni. V 40.minuti je še Zancopè pokazal, česa je zmožen. Dolgo Rossijevo podajo je Sgrigna lepo zastavil, nato s škaricami poskušal prese-netiti domačega vratarja, ki je žogo suvereno odbil v kot. Strelnski post obeh ekip se je nadaljeval do konca polčasa, kar ne čudi, saj je Triestina doslej le enkrat zadela v prvem polčasu, Vicenza pa dvakrat.

Takoj na začetku 2.polčasa je prišlo do prvega izmed številnih preobratov. Sodnik ni dosodil prekrška nad Kyriazisom, ki je ostal poškodovan na tleh, in ni zaustavil igre. Isto tako igralci Vicenze, ki so s tremi podajami prišli na drugo stran igrišča in z Rigonijem (po podaji v globino Masiella), ki se je izognil ofsajdu zanki, zadeli v polno. Morda nešportna poteza, a kaznovali so le naivnost igralcev Triestine. Običajna sterilnost Tiestine je prišla še bolj na dan po prejetem голу, trener Maran pa ni imel na klopi niti enega pravega napadalca, tako da je bilo tudi težko okrepiti to vrsto. Po kotu Allegrettija pa se je Triestina dokopala do gola. Pri bližnji vratnici je bil na preži Petras, ki je z glavo presenetil domačo obrambo in izenačil. V 28.minuti so domači navijači glasno protestirali zaradi dogodka v tržaškem kazenskem prostoru: se je Testini dotaknil Raimondija? Alternativi sta bili dve, ali 11-metrovka ali hlinjenje igalca Vicenze. A 10 minut kasneje, ko je Petras zrušil Schwocha, teh dvomov ni bilo. Sodnik je pokazal na belo točko in poslal v slačilnico branilca Tržačanov. Z bele točke pa je bil izkušeni napadalec prisoben in poslal žogo na eno, vratarja na drugo stran. Maran je poskušal igrati na vse ali nič z menjavo Peana-Da Dalt. Ko so vsi že čakali na končni žvižg, si je Triestina priborila kot. V napad se je podal tudi vratar Rossi, Giubilato je zelo nerodno s tal oviral Kyriazisa in sodnik je znova pokazal na belo točko. Bivši igralec Vicenze Sgrigna je strel odlično izvedel, pozabil na preteklost in se gola neizmerno veselil. Kar je še bolj razjezilo domače navijače. Prejeti gol v 94.minuti boli, a objektivno gledano je delitev točk rezultat, ki na najboljše kaže na to, kar se je včeraj na Mentiju dogajalo.

Top: Gorgone se je na sredini skrajša sam zoperstavljal številčnejšim nasprotnikom.

Flop: napadalna dvojica Šedivec-Graffiedi ni nikoli resneje zaposlila nasprotnikove obrambe, tako da se je še kako občutilo odsotnost Granocheja. Še sreča, da ima Triestina nekatere branilce, ki so v napadu vselej nevarni...

Iztok Furlanič

FORMULA 1

Alonso: Vse je že odloženo

FERNANDO ALONSO

ANSA

ŠANGHAI - Britanec Lewis Hamilton (McLaren-Mercedes) si je na kvalifikacijah pred današnjo dirko za VN Kitajske (začetek ob 8. uri zjutraj) priboril najboljše startno mesto.ob njem pa bo začel Ferrarijev dirkač Felipe Massa, četrttega pa branilec naslova Španec Fernando Alonso (McLaren). Hamilton je dosegel svoj šesti »pole position« v karieri in si z najboljšim izhodiščem na startu tudi močno povečal možnosti za osvojitve naslova, če bo v Šanghaju uvrščen pred Špancem.

Fernando Alonso je potožil, da je razplet letošnjega prvenstva že odločen in da o tem, kdo bo najboljši v letu 2007, ne bodo odločali boji na stezi. »Ne razmišljam več o tem naslovu. Sezona je bila odločena ob stezi,« je v pogovoru za televizijo Sky dejal Alonso. »Če bi jaz naredil to, kar je storil Hamilton, je ne bi odnesel tako poceni,« pa je Španec ocenil mil disciplinski postopek do moštvenega sotekmovalca in velikega tekmeča v boju za naslov ter tudi za premoč v ekipi Lewisa Hamiltona. Mladega Britanca so namreč na zasljanju v petek oprostili obtožb o domnevno nevarni vožnji na zadnji dirki na Japonskem.

O tem, da se Alonso ne razume več najboljše s svojim moštvom, pa tudi o tem, da se s Hamiltonom ne gledata prav prijazno, čivkajo že vrabci v karavani formule 1.

ODBOJKA

Montali odhaja, vrnil se bo Anastasi

ANDREA ANASTASI

KROMA

RIM - Po včerajšnjem koncu dvodnevne seje zasedanja vrha italijanske odbojarske zveze je že jasno, da Gian Paolo Montali ne bo potrjen v vlogi selektorja moške reprezentance, čeprav ima veljavno pogodbo do konca olimpijskih iger prihodnjega leta. Znano je tudi že ime njegovega naslednika. To bo Andrea Anastasi, ki je kot selektor španske reprezentance nepričakovano osvojil naslov evropskega prvaka, »azzurre« pa je že vodil od leta 1999 do leta 2002, ko so ga odstavili zaradi nezadovoljivega peta mesta, na katerem so Italijani takrat pristali na svetovnem prvenstvu.

Anastasiya včeraj sicer še niso imenovali, saj so postopki za sklenitev (oziroma prekinitve) pogodb zelo zapleteni. Stvar naj bi bila rešena v najkrajšem času. Naslednji nastop reprezentance bodo evropske kvalifikacije v Catanii za olimpijske igre leta 2008 v Pekingu.

ROKOMET - V 1. krogu A2-lige

Tržačani s težavo

Niso še v pravi formi - Sardoč (3 goli) in Kerpan (2) koristna v drugem delu

Marko Sardoč (desno) je dobro opravil sovjo nalogo

KORMA

Pallamano TS - CUS Benetke 29:28 (13:14)

PALLAMANO TS: Scavone, Mestriner, Varesano, Kerpan 2, Visintin 8, Faneli, Umeri, Ciriello, Benvenuti, Tokić 6, Carpanese 2, Lo Duca 4, Nadoh 4, Leone, Sardoč 3, trener Radojkovič.

V prvem krogu rokometne A2 lige (skupina A) je tržaški Pallamano Trieste s težavo ugnal ekipo Cus iz Benetk, ki sicer velja za tretjo silo prvenstva (glavna favorita za 1. mesto sta Trst in Brixen). Celotno srečanje v stari tržaški športni palači na Čarbolji (tribuna je bila polna) je bilo vse-skozi zelo izenačeno. Po prvem delu so gostje vodili z golom prednosti. Tržačani pa so kmalu izenačili in z Markom Sardočem tudi povedli (15:14). Prav naša Marko Sardoč in Ivan Kerpan sta bila v drugem polčasu vseskozi med glavnimi protagonisti. Pivot Marko, ki je zbral tri zadetke, se je na črti sedmih metrov suvereno boril in lepo »odpiral« pot domačim centrom. Mlajši Ivan pa je bil v glavnem zaposlen v obrambni fazi. Ko pa je napadal, je doka-

zal, da je odlični krilni igralec (dosegel je dva pomembna zadetka v protinapadu). Slovenski trener Fredi Radojkovič se je na včerajšnjem srečanju odločil za štafeto Sardoč-Kerpan. Prvi je imel bolj ofenzivno nalogo, drugi pa bolj obrambno. Tržaški rokometaši pa niso igrali brezhibno. Izgubili so preveč žog, zgrešili nekaj podaj in kar je najbolj pomembno: niso bili najbolj natančni pred nasprotnikovi vrati. Še dobro, da se je proti koncu tekme nekajkrat izkazal vratar Antonino Scavone. Tudi trener Radojkovič je bil podobnega mnenja: »Mogoče še nismo v najboljši formi. V obrambi nismo pokrivali dobro in Benetke so izkoristile naše napake. Matej Nadoh še ni stoodstoten. Pozna se, da je v lansk sezoni igral malo. Marko Sardoč je dal tisto, kar mu je bilo naprošeno. Igral je dobro. Brez napak je igral tudi Ivan Kerpan, ki se je izkazal v odločilnem trenutku.« (jng)

OSTALI IZIDI: Rovigo - Mestrino 23:30, Eppan - Brixen 15:30, Algund/Raiffeisen - Ferrara 25:25, Padova - Seregno 14:34.

KOŠARKA - A1

Snaidero zmagal v Vareseju

Cimberio Varese - Snaidero

Videm 62:83 (23:16, 34:35, 47:61)

VARESE: Fernndez 8, Hafnar 7, Melvin 10, Boscagin 2, Hodge 17, Marusic 2, De Pol 4, Passera 12.

SNADIERO: Bosio 3, Vatoulas 10, Grren 13, Zacchetti, Di Giuliomaria 2, Sales 10, Allen 16, Penberthy 16, Schultze 13, Stropolo, Truccolo 0, Lovatti. Trener Pancotto.

VARESE - Videmčani so po slabem začetku dosegli v Vareseju (prvo) prepričljivo zmago. Ključ je bila predvsem dobra obramba in 26 doseženih točk v tretji četrtini, v kateri sta Allen in Pemberthy dosegla šest trojk.

Ostali izidi: Cantu' - Scafati 70:60, Montegranaro - Upim Bologna 75:79, Siena - Avellino 83:77, Rieti - Armani 92:79.

KOŠARKA - EP

V finalu Rusinje in Španke

Rusija in Španija sta finalistki ženske košarkarske EP v Italiji.

Polfinalna izida: Rusija - Latvija 67:36, Belorusija - Španija 54:70. **Od 5. do 8. mesta:** Litva - Francija 67:65, Češka - Belgija 75:50.

6. ŠPORTNO SREČANJE MANJŠIN - Pri sv. Ivanu, na Padričah in Trebčah

Športno srečanje osnova za sodelovanje na drugih področjih

Športniki slovenske manjšine v Italiji ter italijanske v Sloveniji in na Hrvaškem so se pomerili v osmih panogah

Spoznavanje in sodelovanje: to sta ključni ideji Športnega srečanja manjšin, ki ga že šesto leto zapored organizirata Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (-ZSSDI) in Unija Italijanov. Letošnjo šesto izvedbo je gostila slovenska manjšina v Italiji, torej ZSSDI, naslednje leto pa bo na vrsti spet Unija Italijanov, srečanje pa bo v Poreču. Druženje, kjer je glavni povezovalni element šport, je način sodelovanja med italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem ter slovensko manjšino v Italiji, ki sicer sobivata na tem območju, a so bili stiki med njima do pred kratkim skorajda nični. »Ideja o srečanju se je porodila meni in Sergiu Deltonu, duši Unije. Pred šestimi leti pa smo jo s prvo izvedbo športnega srečanja dokončno uresničili,« se je prve izvedbe v Pulju spominjal Jure Kuferšin, predsednik ZSSDI-ja.

Včerajšnjemu športnemu dogodku sta sledila tudi predstavnika Unije, Sergio Delton in Roberto Richter. Športno delovanje italijanske manjšine sloni predvsem na športnih krožkih, ki delujejo znotraj italijanskih skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem, ter na sodelovanju v sklopu šolskih dejavnosti. Pred tremi leti pa so v Kopru ustanovili tudi edino športno društvo »Associazione sportiva Comunità Italiana«, ki goji dve športni panogi: mali nogomet in namizni tenis. Koprsko društvo italijanske manjšine združuje približno 50 športnikov in simpatizerjev.

Ne gre prezreti dejstva, da se je športno sodelovanje, ki ga ZSSDI in Unija gojita že vrsto let, razširilo sedaj tudi na druga področja, kot so kultura in politika. Večstopensko skupno delovanje obeh manjšin je združil tudi projekt Sapeva, ki sicer vključuje več področji, med katerimi tudi šport-

no. Vse komisije bodo konec novembra predstavile zaključni dokument. Kar se tiče športnega dela projekta bo govor predvsem o težavah, s katerimi se soočata obe manjšini.

Včeraj so se v športnem centru Prvega maja, kulturnem društvu Škamperle, na Padričah, Trebčah športniki iz obeh manjšin pomerili v osmih panogah: nogometu, malem nogometu, namiznem tenisu, tenisu, odbojki, košarki in šahu. Ob slovenskih in italijanskih športnikih je na srečanju nas-

topala tudi košarkarska ekipa koroške Slovenske športne zveze, ki kot gost sodeluje na srečanju že tretje leto. Športno jutro se je zaključilo na Prvem maju s skupnim kosilom, ki ga je pripravil Dijaški dom, in bogatim nagajevanjem. Organizatorji so vsaki ekipi podelili pokal, medalje in Zbornik Branka Lakoviča. Ob zaključni slovesnosti je ob predsedniku ZSSDI Juretu Kuferšinu in predsedniku Unije Italijanov Sergiu Deltonu, pozdravil tudi predsednik pokrajinskega odbora CONI Stelio Borri. (V.S.)

REZULTATI 6. SREČANJA

Šah

Prvi turnus: Todorović (UI) – Guštin (ZSSDI) 1:0, Bonassin (UI) – Hrovatin (ZSSDI) 1:0, Rovis (UI) – Zobec (ZSSDI) 0:1, Preden (UI) – Požar (ZSSDI) 1/2:1/2, Božič (UI) – Oblak (ZSSDI) 0:1. **Drugi turnus:** Todorović (UI) – Hrovatin (ZSSDI) 1:0, Bonassin (UI) – Oblak (ZSSDI) 1:0, Božič (UI) – Zobec (ZSSDI) 0:1, Preden (UI) – Guštin (ZSSDI) 0:1, Rovis (UI) – Požar (ZSSDI) 0:1. **Končni vrstni red:** 1. ZSSDI, 2. UI.

Košarka

ZSSDI – UI 65:31 (35:13)
ZSSDI: Lisjak 12, Malalan 12, Gantar 9, Zaccaria 9, Vitez 14, Starc 1, Formigli 8. **Trener:** Popovič.
UI: Naglič 3, Protega 13, Mršolja 4, Maras, Hinič 7, Rustija 4, Križič.
UI – SŠZ KOŠ 28:33 (7:15)
UI: Naglič 11, Protega 10, Mršolja 2, Hinič 3, Rustija 2, Križič, Maras.

SŠZ: Pack M. in M., Petek 5, Mletschnig, Toljič N. 10 in M., Papič 4, Smrtnik 2, Gallob 10. **Trener:** Stefan Hirbar, asistent Mihi Seher.

ZSSDI – SŠZ KOŠ 55:28 (30:12)

ZSSDI: Lisjak 10, Malalan 8, Gantar 13, Zaccaria 6, Vitez 2, Starc 14, Formigli 2. **Trener:** Popovič.

SŠZ: Pack M. in M., Petek 1, Mletschnig 3, Toljič N. 8 in M., Papič 5, Smrtnik 5, Gallob 6. **Trener:** Stefan Hirbar, asistent Mihi Seher.

Končni vrstni red: 1. ZSSDI, 2. SŠZ KOŠ, 3. UI.

Namizni tenis

Moški: Jakovetič (UI) – Piapan (ZSSDI) 3:0; Antolović (UI) – Milič (ZSSDI) 3:0; Jakovetič (UI) – Milič (ZSSDI) 3:0; Jakovetič (UI) – Antolović (UI) 0:3; Milič (ZSSDI) – Piapan (ZSSDI) 3:0. **Končni vrstni red:** 1. UI, 2. ZSSDI.

Odbojka

Ženske: ZSSDI – UI 3:0 (25:20, 25:13, 25:13)

UI: Benčič S. in V., Pregara, Paur, Duniš, Marušič M. in E., Jugovac.

ZSSDI: Porro, Jarc, Colsani, Koren, Grgič, Starec, Luxa, Prenaricich, Regent, Goriuppi. **Trener:** Cernec.

Moški:

ZSSDI – UI 0:3 (25:27, 23:25, 18:25)

ZSSDI: Ilič, Moscati, Calzi, Košuta, Šček, Guštin, Riosa, Dussich, Slavec, Cettolo, Skerlavaj. **Trener:** Peterlin.

UI: Matić, Usich, Venier, Kalebič, Preden, Rovis, Hrelja, Garič, Viddotto. **Trener:** Martinčič.

Mali nogomet

ZSSDI – UI 2:3
ZSSDI: Rebula, Slavec, Delisic, Rauber, Maver, Kalci, Peterlin, Mijot, Privileggi, Kante.

UI: Jakupovič, Prelc, Kalem, Kozlovič I. in A., Vivoda, Ivković, Alagič, Fabris, Marchesan. **Trener:** Gianni Miglioranza.

Strelci: Peterlin, Mijot (oba ZSSDI), Prelc, Kozlovič I., Alagič (vsi UI).

Nogomet

ZSSDI – UI 7:2
ZSSDI: Zuppin, Meriggioli, Antoni, Jarc, Dubaz, Kalc, Skabar J. In N., Segulin, Cadez, Bensa, Legiša. **Trener:** Zuppin Robert.

UI: Cucančić, Radovanović, Lazarič, Popović, Rabar, Matić, Tadić, Saftić, Razum, Lukić, Mataja-Mafrić. **Trener:** Mia Zidarić.

Strelci: Meriggioli, Skabar J., Cadez (po en gol), Bensa (3 goli), (vsi ZSSDI), Cucančić in Matić (po en gol, oba UI), avtogol za ZSSDI.

Tenis

Ženske: Gojča (ZSSDI) – Simić (UI) 2:7; **moški:** Plesničar A. (ZSSDI) – Veggian (UI) 4:0, 4:0; **moške dvojice:** Plasničar/Cigui (ZSSDI) – Štefančić/Rušnjak (UI) 4:1, 4:3 (7:2); **mešane dvojice:** Gojča/Čač (ZSSDI) – Veggian/Rušnjak (UI) 5:9. **Končni vrstni red: ženske:** ZSSDI – UI 0:2; **moški:** ZSSDI – UI 2:0.

Balinanje (trojke)

ZSSDI – UI 3:11
ZSSDI: Kante, Fulran, Škabar. **UI:** Gabrijelić, Belac, Bačić.

6. izvedba Športnega srečanja manjšin se je udeležilo 136 športnikov. Nastopili so v osmih panogah, ekipe ZSSDI-ja pa so bile uspešne petkrat: v šahu, ženski odbojki, nogometu, košarki in tenisu v moški konkurenci.

KROMA

KOŠARKA - Prvi krog v deželni D-ligi

Lahka zmaga Brega Kontovel Sokol brez sape

*V Dolini je bil nasprotnik šibek, Perteole strle odpor združene ekipe***Breg - La Rusticana Fogliano 92:56 (14:14, 43:26, 70:38)**

BREG: Sila 14 (2:2, 3:8, 2:5), Widmann 8 (3:4, 1:3, 1:2), Škorja 19 (-, 8:11, 1:2), Laudano, Križman 14 (-, 7:9, -); POSAR 8 (-, 4:5, 0:2), Cerne 8 (1:1, 2:5, 1:2), Puzzer 2 (-, 1:1, -), Ciacchi 9 (1:2, 4:11, 0:1), Grazioso 3 (1:2, 1:1, -), Oblak 7 (3:4, 2:4, -), trener Denis Salvi.

Krstni nastop Brežanov se ni rodil pod srečno zvezdo, saj je bil trener David Pregarc na zadnjem lanskem nastopu proti videmskemu Cusu izključen in je tekmi sledil s tribune. Domačini so v prvih minutah res občutili pomanjkanje svojega stratega na klopi in igrali preveč sebično. Gostje so to izkoristili in sredi prvega dela vodili s 4:7. Brežani so se streznili in s protinapadi dosegli deset zaporednih točk, nato pa spet popustili. V drugi četrtini pa je zapela druga pesem: z nizko in agresivno peterko (Posar, Cerne, Sila, Ciacchi, Križman) in consko postavitvijo 2-3 so takoj prevzeli vajeti igre in začeli večati prednost, ki je kaj kmalu znašala že več kot 10 pik. Po odmoru je Breg s številnimi protinapadi navdušil že običajno številno dolinsko publiko. Ne glede na peterko se je razlika med ekipama še naprej večala in v sedemindvajseti minuti znašala kar 33 točk (64:31). Tekme je bilo tako dejansko konec še pred koncem tretjega dela, v zadnjem pa so vsi le čakali na zvok sirene.

Na igrišču se je seveda že takoj po odmoru zvrstilo vseh enajst Bregovih igralcev, z izjemo veterana Laudana pa so vsi tudi dosegli vsaj koš. Po prvi tekmi ne moremo še soditi, če bo Breg celo sezono zasedal prvo mesto, gotovo pa se bo mlada in neizkušena ekipa Fogliana mudila na dnu lestvice. (Mitja Oblak)

Perteole - Kontovel Sokol 72:50 (14:14, 32:26, 47:39)

KONTOVEL SOKOL: Paoletič 13 (1:2, 3:4, 2:7), Doglia 7 (3:4, 2:5, 0:1), Godnič (-, 0:5, 0:1), Vodopivec 2 (-, 1:5, -), Budin 6 (2:2, 2:5, -), Emili 2 (-, 1:1, -), Jan Sossi starejši 14 (4:4, 5:6, 0:1), Lisjak 4 (-, 0:5, -), Bukavec 0 (-, 0:5, -), Rogelja 2 (-, 1:1, -), trenerja Šušteršič in Starc. PON: Doglia v 35. min. SON: 22.

Krstni nastop združene ekipe Kontovel Sokol prav gotovo ne bo zapisan z zlatimi črkami. Na gostovanju na Videmskem v Perteolah so morali priznati premoč gostiteljev, ki so prevladali v tretji in zadnji četrtini. Varovanci trenerske dvojice Šušteršič-Starc so popustili predvsem na fizični ravni, saj so začeli trenirati šele pred kratkim.

Začetek tekme je bil zelo spodbuden, saj so v peti minuti Kraševci vodili s 14:7 in igrali dobro predvsem v fazi obrambe. V tem delu se je izkazal Denis Doglia, ki je zbral že pet točk. Minuta odmora je »razbila« ritem združene ekipe in Furlani so z delnim 7:0 izenačili ter zatem povedli. Godniču in tovarišem v zadnjih štirih minutah prve četrtine ni uspelo spraviti žoge skozi obroč.

V drugi četrtini je bila tekma zelo izenačena. Obe ekipi sta naredili precej napak. Košarkarji s tržaškega konca so izgubili kar 12 žog, gostitelji pa so zgrešili številne proste mete. Po odmoru so gostje začeli popuščati (poznalo se je pomanjkanje treninga). Perteole so že vodile za deset točk in zatem »pobegnile« z dvema trojkama. V zadnjem delu je Kontovel Sokol dvignil belo zastavo v znak predaje. 22 točk razlike pa je morda prehuda kazna za združeno ekipo, ki še zdaleč ni v pravi formi. Svetla točka je bil le nastop Jana Sossija (starejšega), ki se je potrudil, čeprav je izgubil nekaj pomembnih žog. Zbral je 14 točk in 5 skokov.

Ostali izidi: Don Bosco - Isontina 61:48, Drago - Dinamo 73:69, Goriziana - San Vito 76:53, Romans - Athletismo 72:71, NAB - Poggi 61:57.

Brežan Walter Widmann je v prvem nastopu po dolgi poškodbi (odsoten je bil skoraj osem mesecev) dosegel včeraj osem točk

KROMA

Bor Radenska in Jadran Mark danes v gosteh

MOŠKA C1 LIGA: Včerašnji izidi: Caorle - San Daniele 76:80, Montebelluna - Spilimbergo 61:54, Eraclea - Limena 86:83, Corno - Cordenons 66:55 **Danes:** Marghera - Bor Radenska (18.00)

MOŠKA C2 LIGA: Včerašnji izidi: Cormons - Cervignano 57:54, Santos - Aviano 85:52, San Vito UD - CVU 64:100, Cus Udine - Ardita 66:70, Tricesimo - Latisana 53:60, Ronchi - Muggia 76:73, Geatti Basket - Acli Fanin 100:94, **Danes:** Portogruaro - Jadran Mark (18.00)

BARCOLANA 2007 - Regata za najmlajše

Dež, burja, mraz Včeraj brez regat

Na startu Barcoline, to je Barcolane mladih, se je predstavilo 298 mladih jadralcev iz kategoriji optimist, tyka, T293 in Fiv555, glavnina pa se prvega dne regate ni mogla udeležiti. Zagodle so jo vremenske razmere. Deževalo je in pihalo s hitrostjo do 40 vozlov, tako da si žirija upravičeno ni upala dati znaka za začetek regat. Dva plova so opravili le deskarji kategorije T293, med under 15 pa je bil najboljši Tržačan Andrea Ferin. Ostali,

med temi tudi najmlajši jadralci Cupe in Sirene, pa bodo morali počakati na današnji dan, ko naj bi se Barcolina nadaljevala, s pričetkom ob 10. uri v bližini 4. pomola. Preložena je bila tudi demonstracija najboljšega pilota BMX Walterja Bellija, ki jo prireja Red Bull.

Teden dni pred Jesenskim pokalom so organizatorji pripravljeni. Potrebno je le še dobro preučiti, kakšno bo vreme.

SMUČARJI IN »DELO NA ČRNEM«

Poklicno učenje? Ne, društveno delovanje

Da je delo v sklopu naših športnih društev pretežno prostovoljno, ni novost. Odgovornosti, delo, usklajevanje in organizacija raznovrstnih aktivnosti so sad želje in ljubezni do športne panoge ter predvsem navezanosti na lastno društvo, ki ima v vsaki sredini združevalno vlogo.

Med raznovrstno ponudbo naših športnih društev so tudi smučarski klubi, ki otrokom in starejšim nudijo vadbo smučanja s slovenskimi – društvenimi učitelji, ki imajo slovenske smučarske licence (prve najnižje, druge ali tretje stopnje). Gre za društveno delovanje, ki nikakor ne predstavlja konkurence italijanskim deželnim smučarskim šolam, kot se včasih omenja. Udeleženci vadb so izključno člani klubov, ki se smučarske šole poslužujejo izključno zaradi ugodne ponudbe matičnega društva. Ali bi skupine otrok in odraslih izbirale deželna smučišča tudi brez ponudbe naših društev? Najbrž ne, izbirali bi druga smučišča, kjer je ponudba bogatejša in mogoče kakovostnejša. Smučarske šole v deželi obenem ne ponujajo tečajev v slovenskem jeziku, kar pa je v naših smučarskih društvih pravilo brez izjem.

Prostovoljno delo neprofesionalcev, ki delujejo le v sklopu društva, pa je postala lani januarja »motnja«, saj so sile javnega reda legitimirale učitelje po proгах in jih obtoževale dela na črno. Obtožnica je včeraj postala tudi tarča novinarskih peres. V javnost je pricurjčljala novica o desetih osumljenih (nekateri so svoje ime prebrali na časopisu, ne da bi prejeli jamstvene obtožnice) – smučarskih učiteljih SK Devin (ki niso imeli najvišje stopnje), ki

naj bi nezakonito vodili tečaje na trbiških smučarskih smučiščih.

Slovenska kategorizacija licenc namreč ni priznana v Italiji: v vsaki deželi delovanje učiteljev s tujimi licencami urejujejo deželni zakoni. Takega imata tudi Furlanija Julijska krajina: izpite prve in druge stopnje ne priznava, tisti, ki imajo tudi zadnjo, torej tretjo stopnjo pa lahko po deželnem zakonu učijo le v sklopu deželnih smučarskih šol s posebnim dovoljenjem za določen čas, ki ga prejmejo po prošnji na deželni zbornici učiteljev smučanja.

Zato so nekatera zamejska društva preteklo sezono prenesla svoje delovanje na druga smučišča izven države, skupina zamejskih učiteljev pa je po sili razmer tudi polagala izpit tretje stopnje, da bo v novi sezoni lahko nemoteno delovala na deželnih smučiščih. Seveda: le v primeru, da jih katera od deželnih šol sprejme v seznam učiteljev.

Sklicevanje na deželni zakon pa je le pogojno, saj tu ne gre za plačane učitelje smučanja - profesionalce, ki bi delovali na deželnih smučiščih, ampak gre enostavno in edinole za prostovoljno delovanje v sklopu amaterskih športnih društev.

Zanimivo in obenem tipično »italijansko« pa je, da je prišlo do legitimacije le na določenih smučiščih, ne pa povsod, kjer redno delujejo zamejski smučarski klubi in tudi klubi iz Slovenije. Eni in drugi povrh prinašajo deželnim smučarskim centrom lep zaslužek.

Veronika Sossa

Domači šport

Danes

Nedelja, 7. oktobra 2007

KOŠARKA

MOŠKA C1-LIGA

18.00 v Margheri: Marghera - Bor Radenska

MOŠKA C2-LIGA

17.30 pri Brišičkih, Ervatti: Portogruaro - Jadran Mark

NOGOMET

ELITNA LIGA

15.30 v Štandrežu: Juventus - Gonars; 15.30

v Križu: Vesna - Azzanese

PROMOCIJSKA LIGA

15.30 v Repnu: Kras Koimpex - Pro Romans

1. AMATERSKA LIGA

15.30 v Trebčah: Primorec - San Canzian;

15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Primorje Interland

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Miljah: Muglia - Breg; 15.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Opicina

3. AMATERSKA LIGA

15.30 v Doberdobi: Mladost - Castions

DEŽELNI NARAŠČAJNIKI

10.30 v Vidmu, Ul. Fornaci: Donatello - Pomlad

DEŽELNI NAJMLAJŠI

10.30 na Padričah: Pomlad - Lignano

NAJMLAJŠI 1994

10.30 v Dolini: Pomlad - Ponziana

ZAČETNIKI 11:11

10.00 igrišče Ervatti na Proseku: Pomlad A - San Sergio A

ZAČETNIKI 7:7

10.00 v Trstu, igrišče Ferrini: Ponziana B - Pomlad B

ODBOJKA

19. MEMORIAL KOKORAVEC

10.30 na Opčinah: nastopajo Sloga, Grobničan, ACD de Witt

POKAL MESTA GORICA

10.00 v goriškem Kulturnem domu in Slovenskem športnem centru: prireja ŠD Govolley

Jutri

Ponedeljek, 8. oktobra 2007

KOŠARKA

UNDER 21 MOŠKI

21.00 v Pasian di Pratu: Virtus Friuli - Kontovel; 21.15 v Trstu, 1. maj: Bor NLB - NPG

TENIS - over

Gajevca pokrajinska finalista

Na teniških igriščih Gaje na Padričah bosta danes finalni tekmi teniškega pokrajinskega prvenstva za veteranski kategoriji »ladies« in over 35. V finale sta se uvrstila dva člana našega društva. Med ženskami se bo Cirila Devetti pomerila z Gabrielo Matievich (DLF), Ilvio Vidovich pa med moškimi Davide Paravia (Ferriera Servola). Pričetek ob 15. uri.

ŠPORTEL

Jutri o nogometnem priročniku

V jutrišnjem Športelu (ob 22.30 na TV Koper-Capodistria) bodo predstavili novo športno publikacijo, Nogometni priročnik, ki ga je izdalo Založništvo tržaškega tiska, v sodelovanju z ZŠSDI. V koprskem studiju bo voditelj oddaje Igor Malalan gostil urednika priročnika Andreja Furlana, ilustratorja Jana Sedmaka ter publicista in nogometaša Jana Grgiča. Športelovi sodelavci so nekaterim športnikom in navijačem postavili vprašanje, ali vedo, kateri je slovenski izraz za »off-side«. Sledila bo serija prispevkov z igrišč in telovadnic: nogometni derbi Sovodnje - Primorje Interland, turnir Govolley-a Pokal mesta Gorica, srečanje manjšin ZŠSDI - Unija Italijanov ter domača košarkarska tekma Brega.

Konec oddaje bo namenjen nagradni igri »Poglej me v oči«.

Proti nam bodo več dni pritekali suhi in stanoviti severovzhodni tokovi.

Nad Italijo je ciklonsko območje, nad zahodno Evropo pa se krepi območje visokega zračnega pritiska. S severovzhodnimi vetrovi k nam priteka precej hladen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.10 in zahaja ob 18.35.
Dolžina dneva 11.25.

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 3.06 in zahaja ob 17.08.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.37 najnižje -49 cm, ob 9.14 najvišje 49 cm, ob 15.21 najnižje -33 cm, ob 20.57 najvišje 30 cm.
Jutri: ob 3.07 najnižje -50 cm, ob 9.36 najvišje 53 cm, ob 15.46 najnižje -40 cm, ob 21.30 najvišje 33 cm.

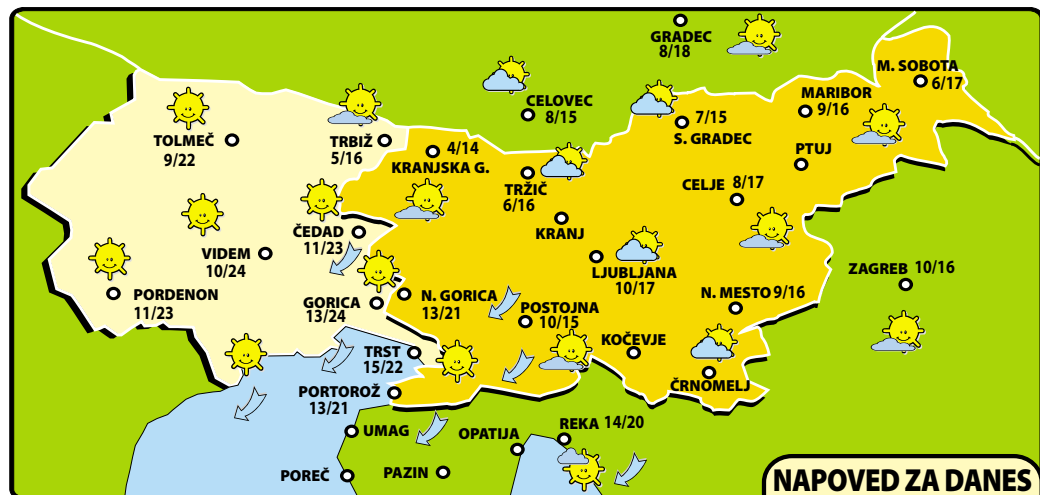
BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo sprva še obremenjen, čez dan bo obremenitev postopoma oslabila z njo pa tudi vremensko pogojene težave.

MORJE
Morje mirno, temperatura morja 20,1 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m11 2000 m5
1000 m9 2500 m3
1500 m7 2864 m2

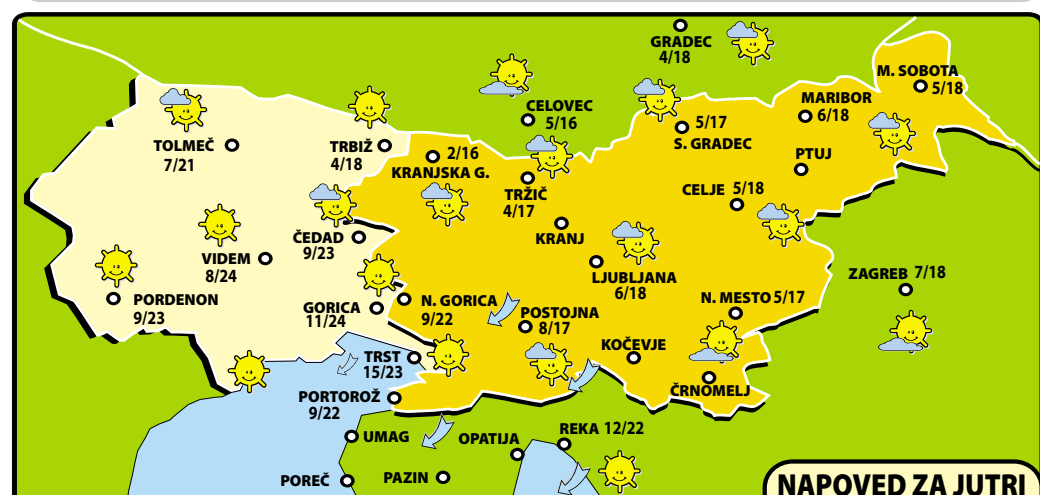
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Pretežno jasno bo, nekaj več oblačnosti bo predvsem v jutranjih urah na Trbiškem. Ob morju in v vzhodnih predelih bo pihala močna burja, ki bo čez dan nekoliko oslabila.

Na Primorskem bo pihala burja. Delno jasno bo z občasno povečano oblačnostjo, pihala bo zmerna do močna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 10, na Primorskem do 14, najvišje dnevne od 14 do 18, na Primorskem do 20 stopinj C.

Pretežno jasno bo. Ob morju bo jutraj pihala zmerna burja, ki bo čez dan nekoliko oslabila.

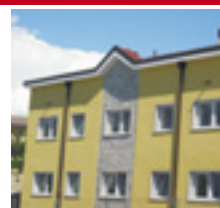
Jutri in v torek bo pretežno jasno, v torek občasno tudi zmerno oblačno. Jutraj bo ponekod po nižinah megla. Na Primorskem bo še pihala burja.

ARTES
SERVIZI IMMOBILIARI
DAMIAN GRILANC

Narodna ulica, 40
34151 Opčine (TS)
Tel. in faks: 040 2158112
www.artes-immobiliare.com
e-mail: artes-ts@tiscali.it

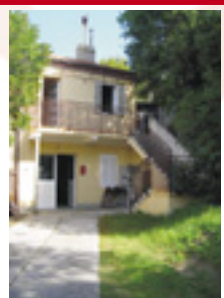
OPČINE - UL. DEI SALICI: začetek gradnje v kratkem, vrstne hiše različnih tipov in velikosti, v kraškem stilu s privatnim vrtom, kletjo/taverno, parkirnimi mesti/boksi in s portikom. Možnost personalizacije notranjih prostorov. Posebna pozornost termično/akustični izolaciji in energetskemu varčevanju.

NABREŽINA - RESIDENZA AL PARCO: skoraj dokončani novi apartmaji različnih velikosti z velikimi terasami, vrtom, kletjo in lastnim parkirnim mestom v garaži. Termična in akustična izolacija, avtonomno ogrevanje, videodomofon in centralna satelitska antena.

PROSEK: v centru vasi dvonadstropna majhna hiša: vhod, velika kuhinja, dnevna soba, 2 sobi, sobica, 2 kopalnici, 2 shrambi, parkirno mesto in lastno dvorišče delno pokrito z leseno streho.

PREBENEG - hiša na zelo mirni lokaciji: vhod, majhna kuhinja z dnevno sobo, 2 veliki sobi, kopalnica, shramba, taverna 45 m² nad zemljo, vrt in boks.

NABREŽINA - RESIDENZA AL PARCO: €199.000 dvonadstropna stanovanja z velikimi terasami na vhodu, dnevna soba, kuhinjski kot, 2 sobi, 2 kopalnici, shramba, klet, parkirni prostor in avtonomno ogrevanje.

CAMPO ROMANO: v najem samostojna, enonadstropna hiša, na mirni lokaciji, že opremljena, z lastnim vrtom in boksom zemljišča.

KRIŽ: v najem mini stanovanje: dnevni del prostora, nočni del prostora, kopalnica, možnost uporabe vrta.

PROSEK: na glavni ulici prodajamo zlatarno in urarno z novo varnostno blagajno in alarmnim sistemom.

OPČINE: na zelo prometni lokaciji nudimo prenovljen trgovski prostor z velikimi izloženimi okni na cesti in s skladiščem. Možnost najema.

OPČINE: novi prostori za pisarno-laboratorij, 2 samostojna vhoda, dvojne sanitarije in dva parkirna prostora. Informacije nudimo v uradu predhodno rezervacijo.

SEŽANA - OBRTNIŠKA CONA: v novozgrajeni hali prodajamo prostor primeren za pisarniško dejavnost ca 200 m², grobo končan po €600 na m².

LOKEV: zazidljivo zemljišče ca 1700 m², odprt razgled, možnost delitve, primerno za gradnjo ene/dveh samostojnih hiš ali ene dvodružinske hiše.

Nudimo tehnično in pravno pomoč pri nakupu in prodaji ter možnost kredita z dogovorjenimi bankami.

GENETIKA - Nov dosežek Korak v smeri umetnega življenja

Biolog Craig Venter ustvaril nove oblike življenja

LONDON - »Genomika bo vse bolj pogojevala življenje človeštva,« je pred leti napovedal ameriški znanstvenik in biolog Craig Venter. Po šok-novicah o novem genetskem dosežku, ki jih je pred dnevi objavil angleški dnevnik The Guardian, se res ni motil.

Ameriški biolog Craig Venter, pionir na področju zaporedja človeškega genoma, ki vodi center Institute for Genomic Research, eno izmed najpomembnejših raziskovalnih ustanov na svetu, je angleškemu dnevniku namreč sporočil, da je v laboratoriju ustvaril morebitne oblike novega, umetnega življenja. Z ekipo dvajsetih znanstvenikov (med katerimi je tudi Nobelov nagrajenec za medicino Hamilton Smith) je ustvaril popolnoma sintetični kromosom oziroma celično strukturo, ki vsebuje 381 sintetičnih genov. Umetni kromosom, ki so ga poimenovali Mycoplasma Laboratory, replicira v bistvu osnovne elemente DNK (oz. DNA) zgradbe bakterije Mycoplasma Genitalium, t.j. mikroba, ki živi v reproduktivnih organih človekovega organizma. V končni fazi procesa naj bi bil sintetični kromosom vključen v živo celico, nad katero bi prevzel nadzor in izoblikoval tako novo obliko življenja.

Rimski docent genetike Giuseppe Novelli je Venterjeve raziskave o prenosu genomov znotraj bakterij in posledično ugotavljanje delovanja posameznih genov, pozitivno ocenil. Po njegovem mnenju bomo po novem lahko aktivno sodelovali pri delovanju umetnih organizmov, privedli jih bomo lahko na primer k temu, da bodo proizvajali snovi, ki bi bile lahko uporabne pri zdravljenju bolezni.

Pomemben korak v zgodovini človeštva torej, izum, ki bo temeljito spremenil naš svet in ki hkrati odpira vrsto novih izzivov na področju genetskega raziskovanja. Venter bo pomembno novost javno predstavil v ponedeljek v San Diegu v Kaliforniji, v sklopu rednega običnega zborna raziskovalne ustanove.

Oče svojega vnuka

LONDON - 72-letni Londončan bo postal biološki oče svojemu vnuku, potem ko je pristal, da bo daroval spermo za oploditev svoje snae, piše britanski Evening Standard. Neimenovani moški se je za doniranje sperme odločil, potem ko poskusi umetne oploditve njegove snae s spermo njegovega sina niso prinesli uspeha, saj je bila sinova sperma preslabe kvalitete. Sin bo tako postal oče svojemu genetskemu polbratu. Kot je povedal eden od direktorjev londonske klinike za ženske, kjer bodo izvedli umetno oploditev, doslej še ni videl takšnega primera, vendar pa so ljudje dandanes po njegovih besedah pripravljeni pristati na marsikaj. V proces odločanja je bila seveda vključena tudi tašča, ki pa ni imela nobenih pripomb, je pojasnil zdravnik Peter Bowen-Simkins. Kot je dodal, je bil za starše pomemben dejavnik, da bo identiteta otroka čim bolj sorodna njihovi, za tasta pa sta se odločila tudi zato, ker soprog nima brata. (STA)

Ariane 5 ponesla 2 komercialna satelita

KOUROU - Evropska nosilna raketa ariane 5 je v noči na soboto v vesolje ponesla dva komercialna satelita: intelsat 11, ki naj bi 15 let prenašal televizijske programe za Severno in Južno Ameriko, in optus D2, ki naj bi služil prenosu podatkov v Avstralijo in na Novo Zelandijo. To je 34. izstrelitev ariane 5 in tretja v tem letu. Do konca leta sicer načrtujejo še dve izstrelitvi, poroča nemška tiskovna agencija dpa. (STA)

V Mehiki zaplenili 10 ton kokaina

CIUDAD DE MEXICO - Mehška vojska je v mestu Tampico v zvezni državi Tamaulipas v petek zaplenila deset ton kokaina, pri tem pa je prišlo do streljanja med vojniki in prekupevalci mamil. Po poročanju tamkajšnjih medijev, ki jih povzema nemška tiskovna agencija dpa, je bilo pri tem ubitih 15 ljudi, deset pa ranjenih. Dogodek, ki ga uradno še niso potrdili, se je zgodil le nekaj ur pred obiskom mehiškega predsednika Felipeja Calderona v tem pristaniškem mestu. (STA)

RIM - Protokol o delu

Minister Damiano odločno nasprotuje spremembi dogovora

RIM - Protokol o delu, ki ga je predsednik vlade Romano Prodi podpisal s sindikati, je bil tudi včeraj predmet polemike. Potem ko je dan prej minister za solidarnost Paolo Ferrero (Skp) ponovil svojo zahtevo po spremembah, se je oglasil minister za delo Cesare Damiano, ki je pribil, da bo protokol ostal tak, kot je. Solidarnost Damianiju je izrazila tudi ministrica za družino Rosy Bindi, ki je spomnila, da dogovorov, ki nosijo toliko podpisov, ni mogoče enostransko spreminjati. Proti spremembam se je izrekel tudi predsednik zveze industrijcev Luca Cordero di Montezemolo. Pridružil se je še tajnik Cisl Raffaele Bonanni, ki je menil, da morebitne spremembe lahko skupaj vnesejo samo tisti, ki so dogovor podpisali.

Še vedno je bila živa tudi polemika, ki se je sprožila po četrtkovi TV oddaji Anno Zero, med katero se je pravosodni Minister Clemente Mastella spet znašel na zatožni klopi. Včeraj se je oglasil predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti, ki je izrazil prepričanje, da onosi med politiko in sodstvom ter poli-

tiko in radiotelevizijskim sistemom postajajo »zaskrbljujoče kalni«. Dodal je, da nikogar ne bi smeli postaviti na sramotilni oder, vendar obstaja tudi pravica do kritike, brez katere bi informativni sistem izgubil svojo veljavo.

Rimski župan Valter Veltroni, ki se je v nekem intervjuju zavzel za drastično znižanje števila ministrov, je pojasnil, da ni nobenega nesporazuma s Prodijem, kateremu pritiče odločitev: »Karkoli bo Prodi sklenil,« je menil Veltroni, »bo imel našo podporo.«

Na prvem mitingu »krožkov za svobodo« Michele Vittorie Brambilla v Rimu pa je pred večtisočglavo navdušeno množico Silvio Berlusconi izrazil prepričanje, da bodo volitve spomladi in da bi nanje lahko šli tudi s sedanjim volilnim zakonom. »Če bi volili danes, bi dom svoščin imel 39 senatorjev več,« je trdil Berlusconi. Na podlagi podatkov, ki jih je stresal voditelj opozicije, Prodi lahko računa na podporo samo 23% volilcev, medtem ko naj bi se jih za Berlusconija izreklo celo 63%.

MJANMAR - Včeraj proti represiji, ki jo izvaja vojaška hunta

Demonstracije po svetu Osnutek resolucije VS ZN

Vodja hunte Than Shwe pripravljen na srečanje z Aung San Suu Kyi

Budistični menihi so na demonstracijah v Londonu simbolično vrgli cvetje v Temzo

ANSA

LONDON, SYDNEY, BANGKOK, NEW YORK, YANGON - Na pobudo mednarodne nevladne organizacije za človekove pravice Amnesty International so včeraj po svetu pripravili shode, s katerimi so izrazili nasprotovanje zadušitvi miroljubnih prodemokratskih demonstracij v Mjanmaru. V Londonu se je protesta udeležilo več tisoč ljudi, manjše shode pa so pripravili tudi v Sydneyju, Stockholmu, Bangkoku, Parizu, New Delhiju in drugod. V Londonu se je po podatkih policije zbralo 3.000, po podatkih organizatorjev pa 10.000 ljudi, ki so jih vodili budistični menihi. Poslanci, predstavniki Amnesty International in azilanti iz Mjanmara so pozvali Združene narode k ukrepanju proti vojaškemu režimu v Mjanmaru. Generalna sekretarka AI Irene Khan je poudarila, da so v Mjanmaru grobo kršene človekove pravice že 20 let, »kar je svet odločil pozabiti«. Britanski premier Gordon Brown je v sporočilu za javnost podprl prebivalce Mjanmara in poudaril, da »jih svet ni in ne bo pozabil«.

V Sydneyju se je shoda udeležilo več sto ljudi, tisoč se jih je zbralo v Melbourneu, protestirali pa so tudi drugod po Avstraliji. Več deset ljudi se je zbralo pred veleposlaništvom Mjanmara v tajski prestolnici Bangkok, v indijski mestu New Delhiju so med bedenjem prižgali svečke pred spomenikom vojni, v Singapuru pa so se zbrali pred veleposlaništvom

Mjanmara. V Parizu se je zbralo 200 ljudi, podobno številčen shod so pripravili na Dunaju. V Bruslju se je zbralo 400 protestnikov. Kakih 150 ljudi se je zbralo v Stockholmu, medtem ko je v Sloveniji AI shod pripravila že v četrtek v Ljubljani, na katerem se je zbralo okoli 50 ljudi.

Tri stalne članice Varnostnega sveta Združenih narodov - ZDA, Velika Britanija in Francija - so pripravile osnutek resolucije, v katerem so obsodile »nasilno zadušitev« mirnih protestov v Mjanmaru. V osnutku izražajo tudi zaskrbljenost zaradi »nadaljnjih množični aretacij« v državi in pozivajo režim v Mjanmaru k »čimvečji zadržanosti in končanju nasilnih ukrepov« kot prvega koraka k umirjanju razmer. Ta nezavezujoča resolucija potrebuje za sprejem soglasje vseh 15 članic VS ZN, verjetno pa ne bo dobila podpore Kitajske, zaveznice vojaškega režima v Mjanmaru. Osnutek naj bi prvič na nižji ravni obravnavali v ponedeljek.

Vodja režima, general Than Shwe je v četrtek izrazil pripravljenost na srečanje s Suu Kyi na neposrednih pogovorih o spravi, a pod pogojem, da ne bo več podpirala sankcij proti režimu in upiranja proti njemu. Iz stranke Suu Kyi so v petek sporočili, da bo »v pozitivni luči« preučila ponudbo. Mjanmarska državna televizija je v petek presenetila z objavo prvega posnetka Suu Kyi v zadnjih štirih letih. (STA)

Tudi SE za resnico o Politkovski, v Rusiji aretacije

STRASBOURG/MOSKVA - Svet Evrope (SE) je včeraj, dan pred prvo obletnico umora ruske novinark Ane Politkovske, Rusijo znova pozval, naj razkrije resnico o umoru Politkovske. Vodja Parlamentarne skupščine SE Rene van der Linden je v sporočilu za javnost zapisal, da je bil »umor Ane Politkovske, ene izmed najpogumnejših novinark v Rusiji, neposreden napad na demokracijo, ki ne sme ostati nekažnovan«, so sporočili iz SE. Ano Politkovsko, ki je bila ena redkih novinark v Rusiji, ki je preiskovala vojne zločine v Čečeniji in odkrito kritizirala ruskega predsednika Vladimirja Putina, so ustrelili na njenem domu v Moskvi 7. oktobra lani. Njen umor je do danes ostal nerešen. V ruskem mestu Nižni Novgorod pa so včeraj, poroča nemška tiskovna agencija dpa, ob robu konference v čast umorjene Politkovske aretirali več borcev za človekove pravice iz tujine. Pet tujcev, trije Španci, Britanec in Nemec, so osumili, da kršijo predpise o registraciji, je za rusko tiskovno agencijo Interfax v kraju Nižni Novgorod potrdila neka predstavnica policije. Pred tem so oblasti v tem mestu že preprečile izvedbo omenjene konference. (STA)

Prepovedan vstop v Srbijo

BEOGRAD - Srbska policija je včeraj skupini slovenskih in poljskih državljanov, ki so se s fašističnimi parolami napotili na nedeljski miting v Novem Sadu, prepovedala vstop v Srbijo, poroča srbska tiskovna agencija Tanjug, ki se sklicuje na srbsko ministrstvo za notranje zadeve. Sedem slovenskih državljanov so na meji ustavili in jim preprečili vstop na srbsko-hrvaškem mejnem prehodu Batrovci zgodaj popoldan, tri poljske državljanke pa so ustavili na mejnem prehodu Horgoš. Več nevladnih organizacij je za nedeljo v Novem Sadu pripravilo antifašistični miting z naslovom Stop fašizmu kot odgovor na prav tako za v nedeljo napovedan shod neonacističnih pripadnikov Nacionalnega stroja, ki pa so ga oblasti prepovedale. (STA)

Lekima: v Vietnamu umrlo 32 ljudi

Hanoi - V poplavih in zemeljskih plazovih, ki so posledica tajfuna Lekima, je v Vietnamu po zadnjih podatkih umrlo 32 ljudi, še 16 jih pogrešajo. Najhuje je tajfun, ki je vietnamsko obalo dosegel sredi tedna, prizadel osrednje provinco Nghe An, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Tajfun Lekima, ki so ga poimenovali po lokalnem sadju, je pihal s hitrostjo do 130 kilometrov na uro. Uničil je več kot 77.000 domov in povzročil za 29 milijonov evrov gmotne škode. Tajfun je izgubil na moči, ko je v četrtek dosegel Laos. (STA)

LJUBLJANA - Nova stranka Zares Prvi predsednik je Gregor Golobič

LJUBLJANA - Slovenski politični prostor je od včeraj bogatejši za novo politično stranko - Zares. Člani ustanovitvene konvencije so za prvega predsednika po pričakovanju izvolili nekdanjega generalnega sekretarja LDS Gregorja Golobiča. Poleg njega so izvolili tudi dve podpredsednici in tri podpredsednike stranke, dodatno podpredsedniško mesto pa bo v skladu z včerajšnjim dogovorom pripadlo strankinemu podmladku.

Ustanovna konvencija je brez večjih težav potrdila tudi statut in programsko izjavo stranke. Kot je takoj po izvolitvi povedal Golobič, se zaveda, da je stranka z ustanovitvijo šele na začetku poti in da jo pravo delo še čaka. Po njegovih besedah stranko čaka težka in strma pot. »Naša ambicija je postati in ostati verodostojen političen sogovornik, ki ve kaj joče in zakaj to hoče,« je dejal Golobič, in zaključil: »Danes je dovoljena realnost, jutri so na vrsti novsanje!« Na pomisleke nekaterih, da se

z novo stranko na t.i. levici utegne ustvariti »gnečo«, Golobič odgovarja, da v Zares nimajo namena »jemati« glasov ostalim strankam, temveč si v prvi vrsti želijo, da bi na volitve prišlo več ljudi kot jih prihaja doslej. Stranka po njegovem na slovenski politični prostor prinaša konkurenčni prepah, kar je po njegovem dobro za vse stranke.

Predsednik kolegija zdaj že nekdanjega združenja Zares Pavel Gantar je v uvodu dejal, da jih je k ustanovitvi stranke spodbudil predvsem velik odziv, na katerega so naleteli, ko so ustanovili združenje. Po njegovih besedah se člani stranke danes niso zbrali na zadnjem dejanju združenja Zares, ampak na prvem koraku nove stranke. Vodja poslanske skupine nepovezanih poslancev Matej Lahovnik pa je ocenil, da je včerajšnji dogodek korak k razumevanju tega, da se je na slovenskem političnem prostoru zgodil prepah, ki ga je v določeni meri povzročilo tudi združenje Zares. (STA)

PAKISTAN - Po neuradnih rezultatih včerajšnjih predsedniških volitev

Zmagoslavje Mušarafa

Vrhovno sodišče bo začelo preučevati pritožbo opozicije 17. oktobra - Razdelitev oblasti med generalom in Benazir Bhutto?

General Mušaraf (njegovo sliko ima v rokah somišljenik) je sicer zmagal, uradno pa še ni predsednik

ANSA

ISLAMABAD - Neuradni rezultati včerajšnjih volitev za pakistanskega predsednika kažejo, da je zmagal sedanji predsednik Pervez Mušaraf, ki bo na razglasitev uradnih rezultatov sicer moral počakati še nekaj dni, točnejše potem ko bo sodišče preučilo pritožbe opozicije. Slednja je volitve, ki so potekale tako v zveznem parlamentu kot tudi v parlamentih štirih provinc, bojkotirala, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Vodja pakistanske volilne komisije Kazi Mohamed Faruk je sporočil, da je Mušaraf v parlamentu dobil 252 od 257 oddanih glasovnic, tri glasovnice so bile neveljavne, dva poslance pa sta glasovala za Mušarafovega glavnega tekmeca, upokojenega sodnika Vadžihudina Ahmada. Po poročanju pakistanske televizije je Mušaraf zmagoval tudi v parlamentih vseh štirih provinc.

Pakistansko vrhovno sodišče je v petek odločilo, da lahko uradne rezultate objavijo šele, ko bo sodišče preučilo pritožbe opozicije, ki trdi, da je Mušarafa kandidatura na predsedniških volitvah protiustavna, ker je tudi vrhovni poveljnik vojske. Sodišče bo pritožbe začelo obravnavati 17. oktobra, se pravi ob koncu islamskega postnega meseca ramadana in na predvečer vrnitve nekdanje predsednice vlade Benazir Bhutto po osmih letih pregnanstva.

V večernih urah se je Mušaraf srečal z novinarji in pozval k narodni spravi, vendar je po državi potekalo več protestnih shodov. Opozicija je tudi prepričana, da si bosta Mušaraf in Bhuttova razdelila oblast, v kar bi ju priigovarjale zlasti Združene države Amerike. (STA/ANSA)

Naročite se na Primorski dnevnik,
izkoristite PREDNAROČNINSKO AKCIJO,
ki je letos še posebno ugodna.

Storite to čimprej: **do konca leta 2007** bodo vsi novi
naročniki prejeli dnevnik na dom **povsem brezplačno!**

Znižana naročnina za **leto 2008 znaša 195,00 evrov**
in jo je treba poravnati najkasneje do 31. januarja 2008.
Vsak izvod časopisa Vas bo torej stal samo **0,65 evra!**

Za vse naročnike, nove in stare, smo tudi letos
pripravili prijetna presenečenja.
Vse leto pa bodo lahko **brezplačno**
objavljali male oglase in čestitke.

Ne zamudite priložnosti!

Znižano naročnino za leto 2008 se lahko plača do 31.1.2008:
z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl – DZP doo:
› na pošti na račun št. 11943347
› Pri naslednjih bančnih zavodih:
- Banca Antoniana Popolare Veneta Trst, ag. 8 – št. računa: F 05040 02208 00000011366X
- Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici – št. računa: E 05484 12401 001570404860
- Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst – št. računa: O 05484 02200 004570422289
- Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst – št. računa: P 03018 02200 010570002197
- Zadruga banka Dobrodo in Sovodnje – št. računa: R 08532 64560 000000019102
- Zadruga banka Trst – št. računa: F 08928 02203 010000010730
na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

▲ ZA NAKAZILA:

▼ ZA INFORMACIJE:

Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.it

Brezplačno.

